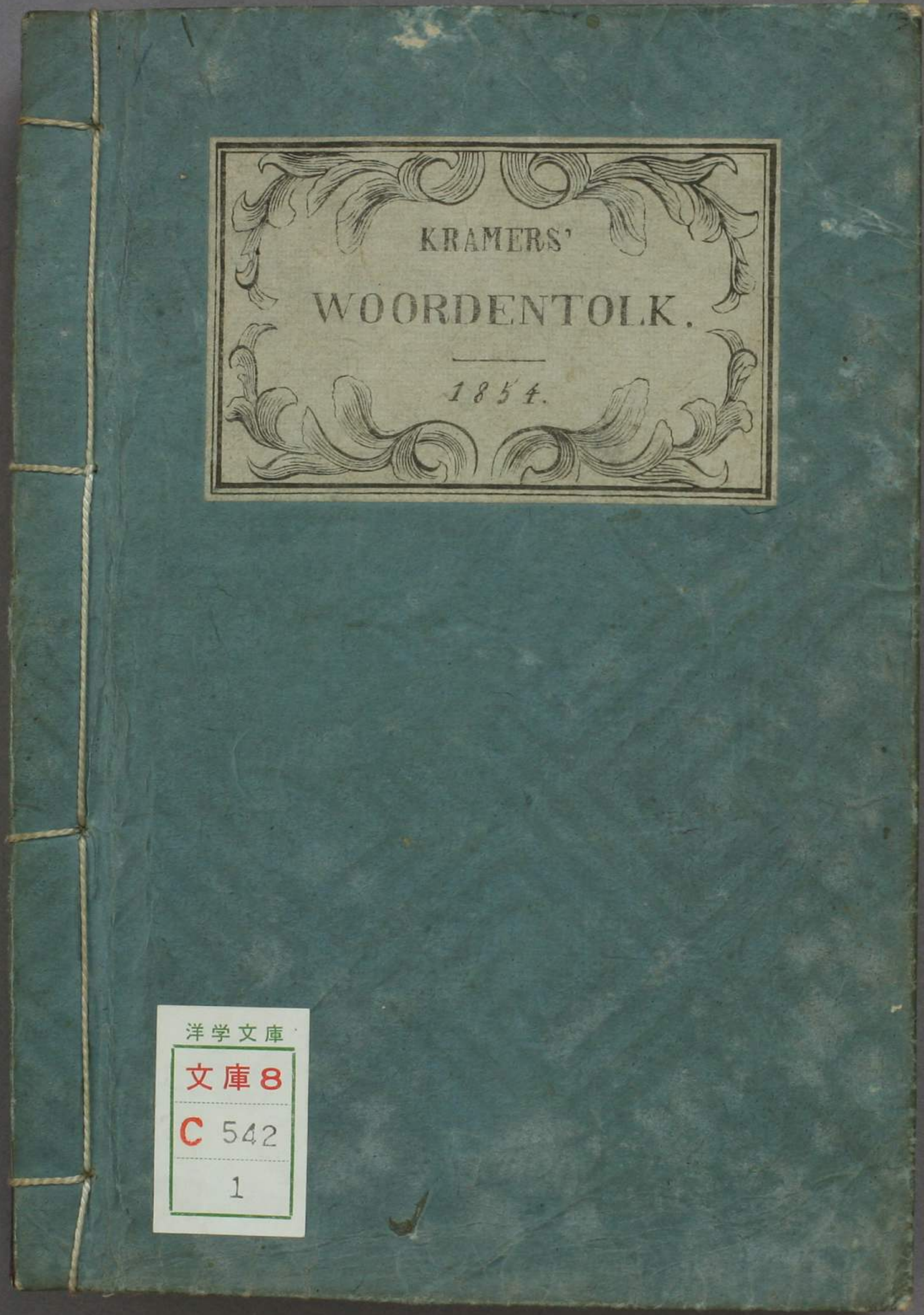
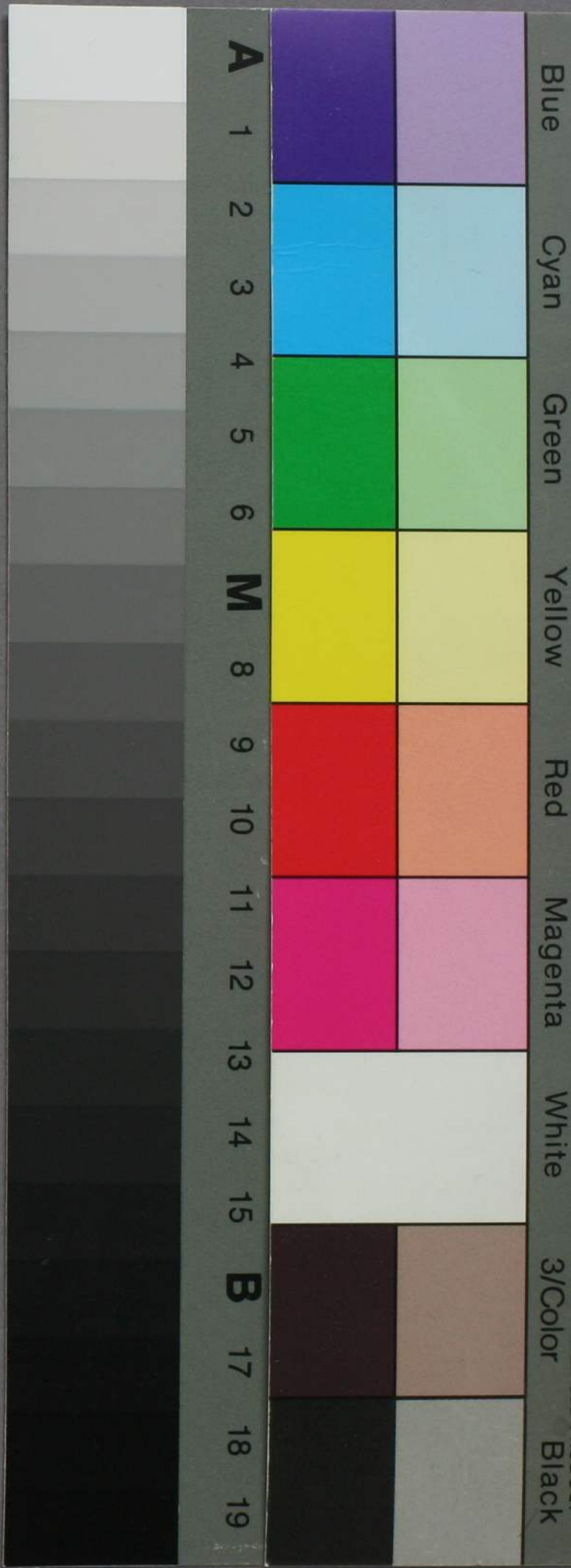

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
TAMBA JAPAN

KRAMERS'
WOORDENTOLK.
1854.

洋学文庫
文庫8
C 542
1

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

安政丁巳八月稟准翻刻

蕃語彙

遠西葛拉默兒私著
千八百五十四年原刻

弘前 佐々木元俊藏板

KRAMERS'

WOORDENTOLK
VERKORT.

BEVATTENDE DE VERTALING EN
VERKLARING VAN VELE DUL-
ZENDEN VREEMDE WOORDEN,
WAARVAN DE KENNIS VOOR
DEN AMBTENAAR, KOOPMAN,
FABRIKANT, KUNSTENAAR,
DAGBLADLEZER ENZ. VAN
DAG ELYKSCH BEHOEF
TE IS.

Zesde, op nieuw aanzinlijk vermeer-
derde en verbeterde
Druk.

GOUDA,
G. B. VAN GOOR

1854

A

A

A^o. beteekent Anno, in het jaar.

a. m. op het adres van brieven, beteekent amica manus, met vriendenhand.

Abaliënatie, verdreemding, overgang van eigen dom.

Abanatie, jaarban, verbanning door een jaar.

Abandon, afstand, overgave, recht van afstand; hulpeloze toestand.

abandonneren, verlaten, laten varen, ongenen.

à bas, weg! voort! naar beneden!

Abbe, wereldlijk geestelijke, abt in Frankrijk, die nog geene abdij of proeve heeft.

abbrevieren, verkorten, afkorten.

Abces of Absces, ettergezwel, Thracië.

Abdera, stad in het oude Thracië.

Abderisten, inwoners van de stad Abdera, wegen hunne onnoothelheid vermaard, onnoothele menschen.

abderitisch, onnootzel, belagekelyk.

Abdicatie, afstand, vrijwillige nederlegging
eener waardigheid; afdanking, uitsluiting.

abdiceren, afstand doen, zijne aanspraak
opgeven.

abimeren, te gronde rigten, in eenen afgron-
d storten.

Ab intestato, zonder uiterste wilsbeschik-
king of testament.

abject, laag, verachtelyk, laaghartig.

Abjectie, neghering, laaghartigheid, zelf-
verlaging.

abnorm, abnormaal, tegen den regel; mis-
vormd, zikkelyk.

Abnormiteit, de afwyking van den regel;
misvormdheid.

aboleren, afschaffen, uitsdelgen, opheffen.

Abolitie, opheffing, afschaffing.

Abolitionist, afschaffer, insonderheid ie-
mand, die de afschaffing der slavernij
begeert of voorstaat.

abominabel, afschuwelyk, verfoeyelyk.

Abominatie, verfoeying, vermensching.

abomineren, verfoeyen, verblacken, een
afschuw hebben.

Abonnement, voorafbestelling, intekening. A

Abonment, intekenaar

abonneren, intekenen, vooruit bestellen.

Abordage, aanlanding, landing, entering.

aborderen, aanvanden, op zijde komen aan-
reken.

Abortus, ontijdige bevalling, miskraam.

aboucheren, een mondgesprek houden.

Abreudaber, nietsbetekenende, zinledige
taal, tooverwoord.

Abriji, uittreksel, korte inhoud.

abrejiëren, zie abb -

Abrogatie, afschaffing, opheffing, s vdan
eene wet door eene lautere, die de door-
gaande te niet doet. =

abrogeren, afschaffen, buiten werking
stellen.

abriest, afgebroken, onzamenhangend,
plotseling, onvoorherleid.

Abces, zie Abces.

absent, afwezig; verstrooid van gedachten.

Absenten, afwezigen.

absenteren (zich), zich vernemen.

Absentie, afwezigheid; verstrooidheid.

Absinth, absen, absendrank.

absolument, volstrekt, onbepaald.

Absolutie, vragespreking, knijtschelding van zonden.

Absolutist, rankanger der onbeperkte alleenheerschappij.

Absolutismus, willekeurige heerschappij, onbeperkte gezagvoering (gelijk die van den russischen en türkchen keizer).

absoluut, volstrekt, op zich zelden; onbepaald, onafhankelijk.

absolveren, vragespreken, ontbinden; voelend.

absorberen, inzuigen, opsorpen, verzamelen.

abstinent, onthoudzaam, matig.

Abstinentie, onthouding, inzonderheid

van spys en drank.

abstract, afgetrokken, op zich zelf beschouwend, enkel gedacht.

Abstractie, afzondering; verstrooidheid van gedachten.

abstraheren, afzonderen, aftrekken, uit eene zaak iets afleiden.

absurd, ongerijmd, rot, ondersteundig, onnossel.

Absurditeit, ongerijmdheid; strijdigheid met de rede, onzin.

abus, vergissing, misrekening.

abundant, rijkelyk, overvloedig.

Abundantie, overvloed, rijkdom.

abunderen, overvloeijen, overvloed hebben.

abusieren, misbruik maken; misleiden; zich abusieren, zich vergiffen.

abusief, per abus, bij vergiffing; bedriegelyk.

Academie, hoogeschool; gezelschap van geleerden, van kunstenaars.

Acajou, makoniehout.

accablere, overladen, bekwaren, neder

A

三

drukken.

accederen, bijvallen, toestemmen.

accelereren, bespoedigen, versnellen.

Accent, de toon en nadruk op letter „
greep en moord, klemtoon.

Accept, zoo veel als Acceptatie.

acceptabel, aannemelijk, aannemebaar.

Acceptant, degene, die eenen op hem
getrokken misfel door zijne naamte-
kening goedkeurt.

Acceptatie, aanneming. Men verstaat
daaronder de handteekening eens
koopmans onder eenen misfel, met
het woord geaccepteerd; het is zoo veel
als eene formele verklaring, dat men
dien op den vervaltijd zal betalen.

accepteren, aannemen; met zijne naam-
teekening voorgeldig en goed erken-
nen.

Access, toegang, vergunning, ink. de
vergunning tot verkeer over een
meisje; aanval b. v. van eene
koorts.

accessibel, toegankelijk, genaakbaar.

Accessist, iemand, die onbehalvigd wor-
dt aangesteld met het iutrigt om
eene hoogere plaats met bezoldiging
te verkrijgen. A

Accessit, de tweede prijs, bijprijs.

accessoir, bykomend, toegevoegd.

Accident, toeval, nootval; ook ligekame-
lijk ongemak.

Accidentie, taevallinge ambtsvoordee-
len.

Accijs of Accijns, warenimpost, belas-
ting op levens middelen enz.

Acclamatie, toejuiching, luide goed-
keuring; bij acclamatie aannemen,
zijne goedkeuring in vergaderingen
met luide stem eenparig uitbrengen,
zoodat de opreuning der byzondere
stemmen onnoodig wordt. 19

acclimatiseeren, aan eene vreemde plaats,
te, heemelstreek, aan het klimaat
genennen, inkeemseh maken.

Accommodatie, schikking; toegerekend „

heid, ineschikkelijkheid.

Accommodement, inrigting, toerig-
ting; Schikking, vergelyk, inkon-
derheid tulk een, dat een koop-
man met zijne schuldenaars ma-
kt.

accommoderen (zich), een vergelyk
treffen, met zijne schuldeischers
eene overeenkomst, eene schikking
in der minne treffen;

— accommoderen, in orde brengen.

Accompagnement, begeleiding, met
men met een ander speels of zin-
gt.

accompagneren, begeiden, medespe-
len.

Accomplissement, vervulling, voltrek-
king.

Accoord, verdrag, vergelyk; overeen-
stemming, meeluidende zamenklank
van speeltuigen.

accorderen, overeenkomen, een verge-
lyk treffen.

Accouchement, bevalling verlossing.

Accoucheur, kraedmeester.

accomplieren, paren, samen volgen.

accrediteren, in vertrouwen brengen, Δ
crediet verschaffen, iemand door aan-
beveling bij eenen derde vertrouwen
doen schenken; een geaccrediteerd
geant is tulk een, die zich bij
een vreemd Hof aan den Vorst kee-
ft doen voorstellen en deken zijne
ordietbrieven overhandigd heeft.

Accueil, onthaal, ontvangst, beje-
gening.

Accumulation, ophooping, aangroeging.

accuraat, nauwkeurig, stipt, juist.

Accurateesse, nauwkeurigheid, zorg-
vuldigheid, liefde tot orde.

accusabel, beschuldigbaar.

Accusatie, beschuldiging, aanklacht. 五

accuseren, beschuldigen, aanklagen; be-
rigt geant van de ontvangst eene
brieven.

Achilles heil, eene knetsbare plaats.

acromatisch, kleurloos, ongeleurd.

accondition, op noormaard.

acato, op rekening, in mindering.

accont nuovo, op nieuwe rekening.

à costè, aldaar, op die plaats, in die stad.

à courer, beschakt.

acquireren, verkrijgen, zich eigen maaken.

Acquisitie, verwerving, verworven eigen dom.

Acquit, kwijtbrief, bewijs van ontvangst; bij wissels wordt het gewoonlijk op de keerzijde geschreven, en beteekent, dat men de in den wissel staande som ontvangen heeft.

acquiteren, verrigten, tot stand brengen; quitantie geven.

Acrobaten, kooridansers.

Acte, handeling, bedrijf van een tooneelspel.

Acte, bewijsstuk in regten, stuk, door eenen naturalis opgesteld of door de

burgerlijke overheid afgegeven.

Acteur, tooneelspeler.

Actie, bewijs van aandeel, van inschrijving; bij den krijgsman: een gelecht; in regtszaken: eene aanklagt, rechtsvordering; handeling;

actief, merkzaam, bedrijvig in dienst.

actieve handel, uitvoerhandel eener natie met eigen voortbrengselen.

actieve schulden, uitstaande gelden, vorderingen.

Actionair of Actionist, actiehandelaar houder eener actie.

Activa, eigen vermoegen, geld, waren, liggende gronden.

activeren, in merkzaamheid, in gehag brengen.

Activiteit, merkzaamheid, bedrijvigheid, leven, stuur.

Actrice, tooneelspeelster.

actueel, merkelyk; dienstdaend.

actum, gedaan, verhandeld.

Acustiek, gehoorleer; toon of klank,

leer.

acutit, scherp, spits, snijvend.

ad acta leggen, bij de acten leggen, dat is, voor afgedaan houden, ter zijde leggen.

adagio, luyllaam, gematigd, traagt.

a dato, van heden af, van de dagte, kening af.

ad decretum, volgens besluit, op bevel.

adderen, bij of tamentellen.

addiceren, geregtelijk toekennen.

Addictie, toekegging.

Additie, byvoeging, tamenstelling.

Adept, goëdmaker, wonderman, inge, zijde in eene geheime wetenschap of kunst.

Aderisie, aanklevingskracht; in de staut, künde: het erkennen en huldigen van een nieuwen meester.

ad hominem disputeren, de tegenpartij met zijne eigen wapens bestrijde; kans, gemeen worden.

adieu, vaarwel, God zij met u!

ad infinitum, in het oncidige.

ad interim, doorloopig, voorhands, tot nader order.

a ditte, van den Zelfden dag.

adjourneren, eene aanstaande zitting, vergadering enz. hervallen, verschuiven, verdagen.

Adjutant, medehelper, officier, die de dienstbestellingen bekoegt.

adjudicieren, geregtelijk toekennen, toerijzen.

Adjunct, helper, toegevoegde ambtge, noot.

ad libitum, naar welgevallen.

ad mandatum, naar bevel en verorde, ning.

ad manus, door de hand.

Administratie, bekeer, waarneming; het bekeer en de bemaking van het staut, vermogen en de handhaving der bestaande wetten en verordeningen.

Administrator, bestuurder, opziener, vloogd, regent.

administreeën, beheeren, maarnemen,
voor eenen derde eene zaak bestu-
ren.

Admiraal, vlootvoogd, opperbevelheb-
ber der oorlogsvloot.

admirabel, benonderenswaardig.

Admiraliteit, leeraad, collegie, dat het
opjopperste taekigt over 't geheele kee-
zen van eenen staat daert.

admireren, benonderen.

admissibel, aannemelijk, ontvankelijk.

Amisje, taelating, vergunning.

admitteren, toelaten, den toegang
verginnen.

Admonitie, herinnering, maarschul-
ding.

ad notam nemen, opmerken, in ge-
dachten houden.

adopteren, als kind aannemen; ook
in 't algemeen aannemen, b. v.
eene meening.

Adoptie, aanneming als kind.

adrabel, aanbiddenswaardig.

Adorateur, aanbieder.

Adoratie, aanbidding, kuldiging.

adoreren, aanbidden, hartstogtelijk lief-
hebben.

ad patres gaan, tot de vaderen gaan,
sterren.

ad pias causas, totrome oogmerken,
of bedoelingen.

ad rem, ter sake, gepast, behoorlijk,
dienstig.

Adres, aannijting voor te bekorgen,
opschrift; in politieken zin: een
plechtig schrijven aan een bepaald
persoon, aan een of ander collegie,
staatsligchaam, enz., om daarmede
zijne gevoelens of begrippen open
te leggen.

Expidier à l'adresse beteekent:
door de bemiddeling van eenen
derde koopmansgoederen verken-
den.

Adresboek, almanak met aannij-
ting van de woonplaatsen der

bedrijvige personen.

Adreskantoor, eene inrigting, door welke men huizen huren en verhuuren, dienstboden bekomen, geld aanvragen of aanbieden kan enz.

Adressant, aanvryzer: indiener van een verzoekschrift.

Adresse, geschiktheid, vaardigheid.

adresseren, aan iemand rigten, het adres schrijven, aanbevelen.

adret (adroit), geschikt, kundig, vlieg.

Aspirant, zie Aspirant.

Adulatie, vleyerij, pluimstrijkerij.

ad usum, ten gebruike.

advenant, naar verhouding, naar omstandigheden; huwelijk, voorkeuwend.

Adventtyd, de laatste vier weken voor kermiss.

Adversariën, aantekeningen van allerlei memorieboek, mengelsch

rijs.

Advertentie, bekendmaking in de nieuwspapieren.

adverteren, bekend maken, berigten door de dagbladen.

Advies, avis, berigt, narigt.

adviseren, aviseren, berigt geven.

ad nocem, bij het woord (nl. op te slaan, na te slaan).

advoceren, tot zich roepen; in regten dienen.

Advokaat, verdediger voor het gerecht, Pleitbezorger.

Aegide, schild, beschutting.

aenigmatisch, raadselachtig, duister.

aeguaal, gelijk, eerverdig.

Aequatie, vergelijking.

Aequator, evenachtlijn, evenaar, linie.

Aequinoctium, dag- en nachterening.

Aequivalent, vergaeding van gelijke waarde, schadeloosstelling.

Aera, tydrekening, jaartelling.

Aerarium, schat, schatkamer.
Aerometer, lichtmeter.
Aerometrie, de luchtmeetkunst.
Aéronaut, luchtreiziger.
Aérostaat, lichtbol; ook windbuiel.
Aerostatiek, de luchtvaartkunst.
Aesculaap, de god der geneeskunst; geneesker.
Aesthetiek, schoonheidsleer, leer van het gevoel en den smaak.
aesthetisch, smaakvol, schoon.
Aestimatie, schatting, aekting.
aestimèren, achten, schatten, waardeeren.
Aether, bovenlicht; fijne doorkigtige vloeistof van sterken reuk en smaak.
aetherisch, tot den aether behoorende; hemelsch.
Affabilitéit, minzaamheid, innemendheid.
Affaire, zaak, aangelegenheid, voorval; gerecht; rechtshandel.

Affect, gemoedsaandoening, hartstogt, zuur, warmte.
Affectatie, gemaaktheid, schijngevoeligheid.
affectèren, voorgeden, den schijn aan nemen; zich gemaakt of gekunsteld gedragen.
Affectie, genegenheid, gunst; elke indruk op het ligchaam, inzonderheid eene siekelyke.
Affiche, aangeplakt bericht; taegervogelblad tot narigt.
affigèren, aanplukken, aanslaan.
Affiliatie, vereeniging, gemeenschap, verbroedering.
affilièren, vereenigen, verbroederen, als kind, als orderslid aannemen.
Affiniteit, verwantschap, maagschap.
Affirmatie, bevestiging, bekrachtiging.
affirmèren, bevestigen, beamen.
Afflictie, droefenis, hartkeer, lyden.

A

+

affligeren, bedraeven, neêrslagtig
maken.

affreus, verschrikkelijk, ongehoord.

Affront, belediging, opentlijke
hoon.

affronteren, het hoofd bieden, trotse-
ren, hoonen, beledigen.

Affût, onderstel van het grof geschut,
roopaard.

Agape, liefdemaaltijd bij de eerste
Christenen.

Agenda, kerkenboek, waarin al de
ceremoniën en formulieren staan
aangeteekend, die de geestelykheid,
by hunne ambtsverrigtingen heb-
ben maar te nemen.

Agent, zaaknaarnemer, gevolmag-
tigde; Agent van politie, gereg-
tedienaar, diender.

ageren, handelen, verrigten; voorstel-
len als tooneelspeler; tegen ie-
mand ageren, hem geregtelyk
aanklagen.

Aggravatie, versterking, b. v. van
eene straf.

Aggregaat, ophooping, Zamenvatting
van vele gelyksoortige dingen. A

aggregeren, toedoezen, byvoegen.

Agiliteit, vliegheid, bekendigheid.

Agio, opgeld, meerdere waarde eener min-
tsoort boven de andere, of van het
bankgeld boven het kasgeld.

Agiotage, handel met actien, staats-
schuldbrieken en andere papieren
van waarde; kunstgrepen in den
effectenhandel om de pryken te doen
ryzen of dalen.

agioteren, met opgeld opwisselen; waeker-
handel drijven.

Agioteur, geldwisselaar, waekerpaar met
wissels, actiehandelant.

Agitatie, gemoedsterking, onrust. +

Agitator, volksmenner, opruijer.

agiteren, aandoen, veront rusten, tot
iets prikkelen of aansporen.

Agnaten, naaste bloedverwanten.

van wederzijde.
Agnitie, erkenning, b. t. van eenen
missfel.
Agonie, doodstrijd, benaauwdheid; digt
- op handen vervaltijd eens missfels.
agrarische metten, akkermetten bij de
Romeinen (ook bij de eerste fransche
revolutie doorgeslagen).
Agrement, bevalligheid; kleedersie
raad.
agressief, aanvallenderwijze.
Agricùltuur, landbouw.
Agronom, Agronomist, wetenschap,
elyk gevormd landbouwer.
Aide, hulp, bystand; helper handlan-
ger.
Air, geluut, houding; zich airs ge-
ven, zich grootsch aanstellen.
à jour, doorzigtig, getralied, open,
gemerkt; in het boekhouden: tot
op den loopenven dag geboekt.
Ajournement, uitstel tot een bepaal-
den dag.

ajourneren, z. adjourneren.
à la bonne heure, het zij zoo! goet!
à française, op zyn fransch.
à la mode, naar de mode, naar heden,
daagsch gebruik. A
Alarm, oploop, moest getier, ontstel-
tenis.
alarmeren, seirik aanjogen, opschud-
ding maken.
Alarmist, alarmmaker.
Albinos, witlingen, kakkerlakken,
witte negers of Mooren.
Albion, het Britsche rijk.
Album, gedenkboek, vriendenrol.
alius, anders, anders gezegd.
Alcali, loogkout.
Alcalde, dorpsregter, schout in
Spanje.
Alcusatie, loogkoutbereiding. +
alwalisch, loogkouttaardig, loog-
kout bevattende.
Alchimie, scheikunst, guldmakerij.
Alcohol, beste rijngeest, hoogstge-

Zuiverde Ryngceest.
Alcoof, zie Alcore.
Alcoran, met-, geloofsboek der Ma-
homedanen, de koran.
al corso, van winkelcours.
Alcore, alkoof, slaapvertrekje, afges-
loten plaats in eene kamer tot plan-
tsing van een ledekat.
Alderman, oudste: engelsch stedelyk
overheidspersoon; naam der geldhoof-
den, die gezamenlyk den lord-
major (burgemeester), kiezen.
Ale, engelsch ongehoft bier.
Alexandrynen, alexandrynsche verzen,
rymregels van 12 en 13 lettergrepen,
doorgaans uit 6 jambische voeten
bestaande.
al fresco, z. Fresco.
Algebra, letterrekening, stelkunst.
Alguacil, gerechtsdienaar in spanje.
alibi, elders; zijn alibi betyken be-
teekent in regten, dat de beschul-
digde of verzochte byden kan, dat

Alhoof,

hij op den oogenblik van het gepleeg,
de feit op eene andere plaats dan
aie des misdryfs was.
aliënabel, vervreemdbaar, verkoopbaar. A
Aliënatie, vervreemding, verkoop, ver-
panding; in de staatkunde: afstand
van grondgebied, van regten enz.;
ook verstandsverbijstering.
Alien bill, vreemdelingenwet, de door
het engelsch parlement in 1693
uitgevaardigde wet, volgens welke
de vereemdelingen onder gestreng
toezigt gesteld worden.
Alignement, rigting volgens eene rechte
lijn, rigtsnoer.
Alimentatie, verpleging, voeding.
alimenteren, onderhouden, verplegen,
bekostigen.
a lira, van de lijn af; Alinea, nieuwe
regel. 十三
Alkali, Alkohol; Alkoran, zie Al-
Abrah, naam van God bij de Ma-
medanen.

Allarm, zie Alarm.
Allegatie, aankaling van eenen schryver.
Allege, zooveel als Tender (z. a.).
allegieren, aankalen, b. v. eene schrif-
tuurplaats; zich beroepen.
Allegorie, zinnebeeldige, verdraemde
voorstelling.
allegorisch, zinnebeeldig, verdraemd,
oneigetyk.
allegro, vrolijk, vlug, levendig.
Alliantie, verbond, verdrag, verbind,,
tenis
allieren, verbinden.
Alligatie, samenstelling, vermenging
van verschillende metalen; het toe-
voegsel.
allocutie, aanspraak, samenstellen.
Allocutie, aanspraak, toespraak, in-
blonderheid van den paus aan de
verzamelde kardinalen.
allodiaal, erfry, onleenroerig.
Allodium of allodiaal goed, een ev-
gen, vry erfgoed, aat men ver,,

vreemden mag.
Alloi, zie Allooi.
Allonge, verlengstak.
allongieren, verlengen, uitrekken.
allons! laat ons gaan! voortwaarts!
Allooi, het gerulte der muntspecien;
de hoerselheid van geringer metaal
met een beter gemengd.
Allopathie, geneesmethode, naar welke
men door de genees middelen zulke
uitwerkingen zoekt voort te bren-
gen, welke tegenover de ziekte-
verschijnselen staan.
Allotria, bezaken, vreemdeoortige
bezigheden.
Allooiabel, geldig, toe te staan.
alloiieren, billijken, toestaan, inwil-
ligen.
allodieren, toespelen, stekelige zin-
spelingen maken.
Allusie, toespeling, zinspeling.
Allusie, aanspoeling, aanslibbing.
Allusie - recht, recht der overbeto,,

A

十四

ners om zich het aangeslibde land toe te eigenen.

alma mater, eertaalige moeder (eer naam door de universiteiten).

al marco, naar het markgewicht der muntten, dat is, naar hare eegentlijke metaalwaarde.

al numero, naar het getal.

al pari, van gelijke waarde.

al peso, naar het gewicht.

al pezzo, stuksgewijze, bij het stuk.

Alphabet, de lettervolgorde, het ABC.

alphabetisch, naar volgorde der letters.

alterabel, veranderbaar.

Alteratie, ontsteltenis, ontroering, schrik.

Alter ego, ander ik, een plaats bekleeder met de uitgestrektste volmagt.

altereren, veranderen (veelal ten kwaade); verschrikken.

° tot plysteen en snijden van metalen, glas enz.

Alternatie, afwisseling, verandering.

Alternatief, gedwongen keus tusschen twee moeyelijk of bedwarende omslandigheden.

alternatief, beurtelings.

alterum tantum, het dubbele, nog eenmaal zoveel.

Alvaria, in Portugal de koninklyke besluiten, die slechts voor 1 jaar kracht hebben en door den minister gecontrasigneerd moeten zyn.

Amalgama, mengsel uit een of ander metaal met kwik.

amalgameren, innig met kwik verbinden, zamensmelten, vermengen.

Amanuensis, handlanger, klerk.

Amaril, smergel.

Amateur, liefhebber, kunstverriend.

Amazone, strijdbare vrouw, heldin.

Ambassade, gezantschap.

Ambassadeur, gezant.

Ambe, twee uitgekomen nummers

A

十五

van de vijf in zekere letteren.
ambieren, streken, staan, b. v. naar
eenen post.

Ambitie, eergevoel, eerbucht, eer-
gierigheid.

ambitiëus, eerbuchtig, eerlikenend.

Ambrosia, godenspijs.

Ambulance, ziekenwagen, veldslak-
weth, veldhospitaal.

ambulant, heen en meer loopend, rond-
trekkend.

ambuleren, heenen meer gaan.

amelioreren, verbeteren, herederen.

amen, het zij zoo! het geschiede!

Amende, geldboete; Amende kon,
rable, openbare schuldbelydenis.

Amendement, verbetering, voorslag
ter verandering of wijziging, in-
zonderheid van eene wet.

à meta, ter helfte: conto à meta,
rekening tegen gelijke deelen.

Ameublement, huusraad, kamertooi.

ameubleren, met huusraad voorzien.

Amiant, die Asbest.

amicaal, of amicabel, vriendschappelijk.

Amice, vriend; Amicissime, beste
vriend (als opschrift in brieven.)

Ammoniak, vlugtig loogzout.

Amunitie, die munitie.

Amnestie, het vergeten en vergeeten
van gedane beledigingen; -- zoo
wordt bij opstand soms aan een
geheel land amnestie geschonken,
omdat de straf naar de strengheid
der wet niet uitvoerbaar zou zijn.

amnestieren, vergiffenis schenken.

Amor, de liefdegod, Venus' zoon.

Amortisatie, ongeldig-verklaring,
b. v. van verloren papieren van
waarde; inzonderheid: rente-uit-
delging, vernietiging der open-
bare schuld, door geregelde aflossingen.

amortiseren, een document voor on-
geldig verklaren; eene leening
rentevrij maken.

Amouretten, voorbygaande min

naryen.
Amoïrs maken, vryen.
amoveren, ontzetten, b. v. van een
nen post; sloopen, slechten.
ampel of ample, wydloopig, breed,
raerig, in bijzonderheden, b. v.
vertellen.
Amphitheater, halfronde schoorplaats
met schuin oplopende zitplaatsen
tegenover het tooneel.
Ampliatie, uitbreiding; het dupli-
caat, dat men van eene rekening,
van oorkonden of papieren geeft.
Amplissimus, hoogwaardig (titel
van eenen aartspriester; ook eere-
titel aan universiteiten.)
Amputatie, de afzetting van een
ligchaamsdeel.
amputeren, een lid afzetten.
Amulet, voorbehoedmiddel des by-
geloofs tegen ziekte en gevaar.
amuisant, vermakelyk, onderhoudend,
tydkortend.

Amusement, vermaak, uitspanning.
amuseren, vermaken, verlustigen.
Anabaptist, wederdooper.
Anachronismus, foit in de tydreke-
ning by de opgave van gebeur-
tenissen. A
Anagram, letterkeer, wesselwoord,
b. v. nege en regen.
Analecten, leesvruchten, bloemle-
zing, uittreksels van het
geresene.
Analogie, overeenkomst, gelykvor-
migheid
analoog, overeenstemmend, gelykvor-
mig.
Analyse, Analysis ontleding,
ontbinding.
analyseren, oplossen, ontbinden.
analytisch, oplossend, ontbindend. +
Anarchie, regeringloosheid, mette-
looze toestand. 7
Anarchisten, zulken, die door om-
verwerping van alle gezag en

orde in den staat de regeringloos-
heid zoeken te neeg te brengen.

Anathema, banvloek, kerkban.

Anatocismus, de ergerlykste rooker,
wanneer de geldschietter verschei-
dene loopende wissels en inte-
resten byeen roegt, om een nie-
uwt kapitaal daariut te maken.

Anatomie, ontleedkunst; ook snij-
kamer.

anatomisch, ontleedkundig.

anatomiseren, ontleden, inh. het
menschelyk ligchaam.

Anatomist, een ontleedkundige.

Ancienniteit, voorrang naar dienstou-
derdom, opvolging naar de dienst-
jaren.

Ancien régime, de oude heerschappij
of staatsvorm, die door eene re-
solutie of hervorming vernietigd
is.

andante, niet te schielijk, gematigd.

Anecdote, kleine, korte geschiedenis,

° droom of meisje uit Engeland.

historische trek.

Anglaise, engelsche dans;
anglikaansch, engelsch; anglikaan-
sche kerk, de angliseren kortstaar-
ten. A

Anglomanie, voorliefde tot Engeland en
zyne staatsregeling, metten leden,
entk.

animalisch, dierlijk.

Animatie, bezieling.

animéren, bezielen, opwekken,
aanmoedigen.

Animositeit, vjandelykheid, verbitte-
ring.

Annalen, jaarboeken.

Annaten, jaargelden, datgene wat
van de inkomsten der eerste jaren
van een geestelyk ambt in de pau-
selyke schatkist moet gestort wor-
den; jaarmissen in de R. K. +
8

Kerk.

annecteren, aanhangen, verbinden.

Anneka, aanhangsels, bijlagen.

annihileren, vernietigen.
Annonce, bericht, aankondiging
annoncieren, aankondigen, berichten.
annoteren, aantekenen, aanmerken.
annueel, jaarlijksch.
Annuitteiten, jaarrenten.
annulleren, vernietigen.
Annus gratiae, het dienstjaar,
dat na het overrijden van eenen
predikant ten doordele van de
medunte door de ringbroeders voor,
dt waargenomen.
Anomalie, onregelmatigheid, afwijking
van den regel.
anoniem, nameloos, ongenoemd.
Anonijmiteit, naamloosheid, on-
genoemdheid.
Anonijmus, een ongenoemde.
anorganisch, onbemerktuig; onbe-
ziend.
anormaal, onregelmatig, met den
regel strijdig.
Antagonist, tegenmerker, vijand,

partij.
Antecedent, traeger gebeurde zaak,
voorafgaand geval.
antecederen, voorafgaan, den voor-
rang hebben. A
Antecessor, voorganger.
antedateren, op vroegere dagtekening
stellen.
Antediluvianen, die voor den zond-
vloed geleefd hebben.
Anthologie, bloemlezing, verzameling
van kleine gedichten of
opstellen.
Anthropologie, natuurleer van den
geest en het ligchaam der
mensen.
Anthropofaag, menscheneter.
anti, (als grieksch voorzetsel), tegen.
Antichambre, voorkamer in de
huizen der grooten.
Antichrist, tegen christus, best-
rijder van het christendom.
anticiperen, vooruit nemen, voor-

dit beschikken, b. v. over de staats,
inkomsten.

Anticritiek, tegenbeoordeling.

antiek, oud, ouderwetsch, in den
smaak of trant der ouden.

Antimonium, spiegelglas, spiegelglans.

Antinomie, strijdigheid van twee
metten met elkander.

Antipathie, natuurlyke afkeer.

Antipoden, tegenpoeten, wederste,
kers.

Antiquarisch, oudheidkenner; hande,
laar met oudheden of oude
boeken.

Antiquiteiten, oudheden.

antirepublikeinisch, nie of wat tegen de
republiek is.

antirevolutionnair, nie of wat een
tegen omwenteling ten doel
heeft.

antiroyalistisch, tegen het koning-
schap.

Apanage, jaarmedde van niet

regerende vorstelyke personen, prin-
sen-lyftogt.

apart, ter zijde, afzonderlyk.

Apartement, vertrek, kamer, heimelyk
gemak.

Apathie, geraelloosheid, ontespan-
ning.

Ap-en dependentie, al het aan-
en bybehoorende.

Aperçu, kort overzicht, hoofdinhoud,
ontwerp.

Aphorismen, korte spreuken, stel-
lingen, voorschriften, regels enz.,
zonder schynbaren samenhang.

Aplomb, loodrechte stand; vastheid
van hadeling, van karakter.

Apocalypsis, openbaring, de open-
baring van Johannes.

Apocrief, verdicht, ondergeschoven,
geen onvoorwaardelyk geloof
verdieneude.

Apocryphen, of apocriefe boeken,
niet geopenbaarde, door de kerk

A

二
+

niet erkende bybelsche schriften.
apodictisch, betwijfelend, overtuigend,
ontweerlegbaar, apodictisch betijs,
een volkomen klaar en voldin-
gend betijs.
a point, eene bankuitrukking, die
de behoorlijke ontvangst en uit-
gaaf eener rekening aanduidt.
Apostaat, aftallige, geloofsverraker,
partijverraker.
a posteriori, van achteren, aan
de ervaring ontleend.
Apostille, toestel, toerusting.
apostolisch, van de apostelen komend;
apostolisch kamer, beheerders
van 's pausen inkomsten te
Rome; apostolische stoel, het
pauselijke hof.
Apostroph, aftappingsteeken (1),
aanduiding van eene of meer
weggelaten letters.
Apatheose, vergoding, het plaas-
tzen in den rang der goden.

Apparaat, toestel, toerusting
apparent, ogenschijnlijk, duidelijk.
Apparentie, uitwendig voorkomen,
ook waarschijnlijkheid. A
Appel, oproeping, verkamel — se,
in voor de soldaten; beraep op
hooger rechtbank; vernieuwde
inzet bij het spel.
appellabel, beraepd om zich op
hooger rechtbank te beroepen.
Appellant, beroepdoener, iemand,
die zijne zaak voor hooger ge-
rechtshof menscht behandeld te
zien.
Appellatie, beroep op hooger
rechtbank.
appellieren, zich van de uitspraak
eener lagere rechtbank tot die
van eene hogere wenden;
op nieuw inzetten (bij verloren
spel). 二十一
Appendix, aankungsel, toerog-
sel.

Appetijt, eetlust, honger, trek.
applaneren, gelijk maken, vereffen,
nen, verdoenen.

Applaudisfement, goedkeuring
met handgeklap.

applaudisfieren, toejuichen, grooten
bijval door handgeklap te
kennen geven.

Applicatie, toepassing; leerdlyt,
toediening van uitwendige
geneesmiddelen; verband.

Applicatuür, ringersetting bij
het bespelen van een instrument.

Appoint, pasmunt, kleinere munt
tot volmaking eener grootere;
bij kooplieden: eene remise, uit
vele kleine missels bestaande.

Appointement, bezoldiging; regts,
bescheid.

appointeren, bezoldigen; de partij
en bescheiden.

Appositie, oplegging, b. v. der
zegels; in de spraakkunst:

bijstelling, ophelderend bijvoegsel.

Applicabel, applicatief, toepas
selijk.

Applicatie, toepassing; leerdlyt,
toediening van uitwendige genees
middelen; verband.

Applicatuür, ringersetting bij het
bespelen van een instrument.

Appoint, pasmunt, kleinere munt
tot volmaking eener grootere;
bij kooplieden: eene remise, uit
vele kleine missels bestaande.

Appointement, bezoldiging;
regtsbescheid.

appointeren, bezoldigen; de partijen
bescheiden.

Appositie, oplegging, b. v. der
zegels; in de spraakkunst:
bijstelling, ophelderend
bijvoegsel.

apporteren, aanbrengen, halen;
apport! huck op!

appreciëren, zie appretieren.
appretieren, toebereiden, waren
toerigten, lakens glanzen, enz.
appretieren of apprecieren, schatten,
nuancieren.
Appretuur, toebereiding; glanz van
stoffen.
Approbatie, goedkeuring, vergun-
ning, inzonderheid tot het
drukken van boeken.
approberen, goedkeuren.
appropriëren, toeëigenen.
approximanderen, van levinsmid,,
delen voortkien.
approximatief, bij raming, bena-
derend.
appuyereren, drukken; ondersteunen,
aandringen
a prima vista, op het eerste ge-
zigt.
a priori, van voren, niet op
ervaring berustende.
a propos, pas, juist ter sneede,

ter rechter tijd, gelegen.
Aquaeduct, Aqueduc, waterleiding.
Aquarel, teekening met water,,
kern.
Aqua Toffana, zeer langzaam
doodend vergift.
Aqua vita, afgetrokken en ver-
doete brandwijn.
Aqueduc, zie Aquaeduct.
Arabesken, arabische sieraden
aan huizen, gereedschappen,
meubelen enz.
Arbiter, scheidsman, scheids-
rechter.
Arbitrage, bij kooplieden de
berekening der koersen van
verschillende plaatsen, om
den voordeligsten te vinden.
arbitrair, willekeurig, eigen-
magtig.
Arbitrium, de meening, beslis-
sing van den scheidsman.
Arcanium, geheimenis, geheim

geneesmiddel.
Archaeoloog, oudheidkenner.
Archaeologie, oudheidkunde.
Archief, bewaarplaats v. schrift,
teleyke oorkonden acten enz.
Archipel, Archipelagus,
eilandenree.
Architect, bouwmeester.
Architectuur, bouwkunst.
Architraaf, onderste gedeelte der
kroonlijst, onder of bindbalk.
Archivarius, bewaarder of op-
zichter van een archief.
Arctisch, noordsch.
Are, eenheid der vlakke- of land-
maten in het metrieke stelsel,
eene vierk. ned. roede = 100
vierk. meters of ellen.
Areopagus, oud gerechtshof te
Athennen; vergadering van
wijzen, geleerden.
à revoir, tot meêrziens.
Argonauten, grieksche zeekhelden,

die het gouden vlies gingen
veroveren.
Argument, bewijsgrond, betoog.
Argumentum ad hominem, een
algemeen bequijpelyk, door
ieder duidelyk bewijs.
Argus oogen, altijd opene, maak
saame oogen.
Ariiaan, aannanger van het Ariian-
nismus of de leer van een
priester van de derde eeuw,
die de godheid van Christus
loochende.
Ariadne (de draad of het klumen
van), het middel om uit eene
netelige omstandigheid te
geraken, een ingewikkeld
vraagstuk op te lossen.
Aristarch, streng, maar billijk
beoordeelaar.
Aristocraat, een voorstander
van de Aristocratie.
Aristocratie, de heerschappij

der adellyken of noornamen,
adelheerschappij.
aristocratisch, wat tot de aristoe-
ratie behoort.
Arithmetica, rekenkunde.
arithmetisch, rekenkundig,
rekenkundig.
Armada, uitgerust leger, krygs-
vloot, inzonderheid de Hooge-
naamde onoverminnelijke Spaan-
sche vloot v. 1588.
Armatuur, bemapening; wapen-
rusting; ook de ijeren ban-
den, het beslag, waardoor de
deelen eener machine end.
zamen gehouden worden.
Armee, krygslager.
Armee-corps, legerafdeeling,
die zelfstandig handelt en
van alle wapensoorten
voorzien is.
arriere-pensée, een jezuïtisch
voorbehoud in gedachten

(reservatio mentalis), dat een
jezuïet volgens zijne orderegelen
bij het afleggen van eenen eed
mocht hebben.
armieren, wapenen, uitrusten.
Aroma, geur der planten en
kruiden.
Arrangement, rangschikking,
ordening, inrigting.
arrangeren, in orde brengen,
rangschikken.
Arrest, verbekeerde bewaring,
inhechtenisneming: beslag-
legging.
arresteren, aanhouden, vastzetten;
beslag leggen
Arrivement, aankomst.
arriveren, aankomen; gebeuren.
arrogant, vermaand, laatzincken.
Arrogantie, aanmatiging, ver-
maandheid, laatzinckenheid.
arrondieren, afronden, in samen-
hang brengen.

Arondissement, afronding; onder,,
afdeeling van een departe,,
ment.

Arnonroot, hetmeer van den
indiaanschen pylwortel.

Arsenaal, tuighuis, wapenma,,
gasyn.

Arsenicum, rottekruid.

Artesische putten, geboorde mel,,
putten, die het water uit eene
diepliggende waterader op,,
brengen.

Artikel, lid, stuk, afdeeling;
hoofdpunt; handelsmaat; lid,,
moord.

articulieren, duidelyk de woorden
uitspreken.

Artillerie, zwaar geschut; geschut,,
konde.

Artillerist, soldaat die het
geschut bedient.

Artist, kunstenaar.

Asbest, vezel- of leisteen, die

zich als glas laat uiteen trek,,
ken en in het vuur onverbrand,,
baar is, ook steenklas, berg,,
glas, amiant geheeten.

Asceet, vrome, fijnvrome.

Ascendenten, verwanten in op,,
klimmendelyk.

ascetisch, streng-vroom; asceti,,
sche schriften, stichtelyke
schriften.

Asmodeus, de vorst der demons,
himmelyksduivel; koningsflang
(in Japan).

Aspect, aanblik, voorkomen; voor,,
teeken, uitzigt in de toekomst.

Asphyxie, hoogste graad van
onmagt.

Aspirant, aanzoeker naar eenen
post.

aspireren, naar iets streven; ook
met ademing, met aanblazing
uitspreken.

Assaut, aanval, bestorming;

A

二十六

soort van schermoefening.
Assemblie, bijeenkomst, voornaam
gezelschap.
assentieren, toestemmen.
Assertie, bemering, het bemeerde.
Assessor, bijzitter in eene recht „
bank, in eenen gemeenteraad
enz.
assidu, aanhoudend dlytig, vol „
hardend.
Assiento-compagnie, maatschappij
tot slavenhandel.
Assiette, tafelbord, kleine schotel;
gemoedsstemming.
Assignatie, aanwijzing op
betaling.
assigneren, eene aanwijzing op
betaling geven.
assimilieren, vereenkelvigen, in
voedingstof veranderen.
Assisen, openlijk geregtshittingen.
Assistent, helper, ondersteuner.
Assistentie, hulp, bijstand, onder „

stand.
assisteren, helpen, bijstaan.
Associatie, vereeniging, inton „
derheid tot handelzaken.
Associe, deelhebber, handelsgenoot.
associeren, zich vereenigen, in een
handelsgenootschap treden.
assortieren, zich met waren wel
voorzien.
Assortiment, waarenvoorraad; toe „
ster van bij elkander passende
dingen.
Assuradeur, verzekeraar tegen
schade van brand, van zee
enz.
Assurantie, verzekering, waar „
borging tegen schade.
assurieren, verzekeren, waar „
borgen tegen schade.
Asteroiden, kleine sterren, inton „
derheid de kleine planeten:
Flora, Vesta, Iris, Hibi,
Astraea, Juno, Ceres, Pallas,

Diana, Metis. =
Astraal-lamp, sterre of glans,,
lamp zonder schaduw.
Astraea, de godin der gerechtigheid.
Astroloog, sterrenwischelaar.
Astrologie, sterrenwischelarij,, voor,,
zegkunde uit de sterren.
Astronomie, sterrekunde.
Astronomist, sterrekundige.
Asyl, toevluchtsoord, vrijplaats.
Atelier, Attelier, werkplaats eens
kunstenaars.
Athanasia, onsterfelijkheid.
Atheïsmus, Atheïsterij, godver,,
zaking.
atheïstisch, godvorkakend.
Atheneum, doorluchtige school
of inregting van hooger of
akademisch onderwijs.
Athleet, zeer zwaar gebouwd man;
kampvechter, worsteraar.
Atlas, hooge berg in Afrika;
verzameling van landkaarten;

zware zijden stof.
Atmosfeer, de dampkring, die de
aarde omgeeft.
atmospherische drukking, die druk,,
king welke de dampkring op de
ligchaamen uitoefent.
Atoom, Atome, zonnestofje, volst,,
rekt ondeelbaar ligchaamelyk bes,,
taandeel der stof.
Atonie, verslapping, zwakte des
ligchaams.
à tout prix, tot elken prijs.
atrabiliëus, zwartgallig.
Atrociteit, afschuwelykheid, gseelyk,,
heid.
Attachement, gehechtheid, genegen,,
heid.
attacheren, aankleven, zeer gene,,
gen zijn, lief krijgen.
Attaque, aanval
attaquieren, aanvullen, aantas,,
ten.
Attelier, zie Atelier.

A

attenderen, acht geven, opmerken.

attent, opmerkzaam, oplettend.

Attentaat, inbreuk op de rechten
eens anderen, geweldadigheid,
beproeft maar mislukte aan,
slag op eens anders leven.

attenteren, eenen aanslag
maken.

Attentie, opmerkzaamheid,
aandacht.

attenuëren, verzwakken.

Attest, Attestatie, getuigenschrift.

attesteren, getuigen, bekrachten,
gen.

attisch, met den goeden smaak
der bewoners van Attica (de
Atheners) overeenstemmend,
smakvol, vernuftig; - attisch
zout, fijne scherts, vernuft,
tig taal.

Attitude, ligchaamshouding.

Attorney, in Engeland zoo veel
als advocaat.

Attractie, aantrekking, aan,,
trekkingsskarakter.

Attrait, bekoorlijkheden, aan,,
loksele.

Attrape, valstrik, misleiding.

attraperen, in een strik vangen,
beet hebben, vatten, misleiden.

Attribuut, sinnebeeldig kentee,,
ken; b. v. de knods is een
attribuut van Hercules.

Attroupement, oploop, samen,,
scholing, volkshoop.

au courant, in den loop b. v. der
maand; tegen den loopenden
prijs; au courant zijn betee,,
kent: met den tijd en zijne nie,,
wete verschijnsels gelijken
tred-houden; ook den zaman,,
hang eener zaak begrijpen.

Auctie, openbare verkooping.

auctioneren, aan den meestbiedende
verkoopen.

Audientie, gehoorgering, toegang.

Auditeur, regter bij den krygs „
raad.

au fait, in staat; ter zake; au
fait d'yn ergens van meten,
in eene wetenschap of kunst
of geheim ingenij.

Augur (de stal van), een moe-
ijelijk en onaangenaam merk.

augmenteren, vermeerderen,
byvoegen.

Aula, open zaal, groote vergaa-
derzaal op universiteiten.

au porteur, aan den bringer, den
toonder.

Aircool, licht- of straalkrans om
't hoofd der heiligen.

Aurora, godin des dageraads, het
morgenrood.

Auscultant, hoorder, toehoorder,
inzonderheid een jong rechts „
geleerde, die de rechtszittingen
tot zijne warming en leering
bytoont.

à uso, à l'usage, naar wissel „
gebruik.

Auspicien, voortekens, voorge-
voelens.

Austromanie, blinde gehechtheid
aan al wat oostenrijksch is

Autarchie, zelfheerschappij, zelf be-
heersching.

Auteur, schrijver, maker van
een boek; bemerkte, oordaaft.

Authenticiteit, geloofwaardigheid.

authentiek, geloofwaardig, in
regten geldig.

Auto-biographie, eigen-levens „
beschrijving.

Autocraat, zelfheerscher, zonder
eenige volkenvertegenwoordiging,
zoo als b. v. de ruisfische
keizer.

Autocratie, onbepaalde heerscha-
ppij, zelfheerschappij.

Auto-da-fe, het geloofs- of kals „
gericht, ketterverbranding bij

de spaansche inquisitie.
Autodidactus, iemand, die iets
door zich zelven geleerd heeft.
Autograaf, copieermachine;
ook het oorspronkelijk schrift
van een boek, door den schry-
ver eigenhandig geschreven.
Automaat, kunstige machine, in
welke alles zich van zelf
schijnt te bewegen.
Autonomie, het recht om zich
zelven metten te geven.
Autorisatie, volmagt, mettelijke
goedkeuring.
autoriseren, volmagtigen, met
het behoorlijk getrag voorzien;
billyken, rechtvaardigen.
Autoriteit, erkende geloofwaardigheid,
getrag, magt; getuigenis (uit
schriften).
Autotype, eerste of oorspronke-
lijke afdruk; zelfafdruk.
auxiliaire troepen, hulpstroepen.

Avial, eene acte of onderteekening,
waardoor men zich verbindt, het
bedrag eens missels te betalen,
wanneer de schuldenaar niet
betalen kan.
Avance, minst, voorschot; avances
maken, de eerste schreden, b. v.
tot eene verhoening, doen.
Avancement, bevordering, stand,
verhoening.
avanceren, voormaats gaan, voor,
uit komen; voorloopen.
Avantage, voordeel, minst; over,
hand.
avantageren, bevoordeelen.
avantageus, voordelig.
avant la lettre, voor het onderschrift,
de eerste en beste afdrukken van
koperen platen.
Aventure, zonderling noornal,
avontuur.
aventureren, wagen, avonturen.
Aventurier, gelukkoeker, waaghals,

geluksrijder.
Avers, de voor- of beeldzijde van
een muntstuk.
Aversie, afkeer, tegensien, wal,
ging.
Aviditeit, gretigheid.
Avis, avisieren, zie Adv.
à vista, op sigt, (bij vertooning
eens missels).
avoceren, afroepen, terug roepen.
Avontuur, Avonturier enz. zie
Avent--.
Avoir, het te goed of credit.
Avoir du poids, het handelspond in
Engeland = 0.4536 ned. pond.
Avonturier, zie Avent--.
Avoûé, zie Procureur.
avoueren, bekennen.
à vous, aan u (bij het spel), op
uwe gezondheid (bij het
drinken).
à vue, op sigt (betaalbaar).
Axioma, onloochenbare grondstel,

ling, onomstootelijken klaar,,
blykelyke, geen bewijs worde,,
rende waarheit.
Azuur, hemelsblauw, de blau,,
uwe kleur des hemels.

A

B.

Bco. beteekent banco.

B.L. beteekent Benevole
Lector.

Bto. beteekent bruto.

Babel, Babylon, verwarring;
ook uitschot.

Baccalaureus, gelaumerde, iemand,
die de naaste academische waardigheid
door den doctorsgraad heeft verkregen.

Bacchanalen, drinkgelagen, kuip,
parijen.

Bacchanten en Bacchantinnen, dron-
ken dweebers en dweebers, tie,
rende lichtmiffen.

Bacchantisch, dronken, dol, wild
en razend.

Bagage, het gesamentlyke reis-
goed; veldkrygs- en legertuig;
slecht volk.

Bagatel, kleinigheid, armzalig

B

heid.
Bagijnen, zie Begijnen.
Bagno, gevangenis der galeisla-
ren.
Baisse, het dalen der staats-
papieren.
Bajert, zooveel als chaos.
Bayonet of Bayonnet, geweer-
dolk.
Balance, erenmigt, meegschalen;
sluitrekening, afsluiting der
handelsboeken, balans.
Balancieren, zuiveren, het even-
migt houden; eene rekening
afsluiten.
Balcon, uitstek of buitentred
voor aan den bovengewel
van een huis.
Balдахin, troonhemel, draag-
hemel.
Balein, vischbeen.
Baljuw, landregter, drost.
Ballade, verhalend gedicht over

eene avontuurlijke gebeurtenis.
Ballet, tooneerdans, opera met
dans.
Ballistiek, de merspleer, mers-
kunde.
Ballon, luchtbol.
ballotteren, met balletjes, boon-
tjes enz. stemmen.
Bal pare, staatsiebal.
Balustrade, eene op kleine kolo-
mmen of stylen rustende
leuning, hekwerk.
Bamboehades, onnatuurlijk schil-
derijen, wonderlyke afbeel-
dingen van menschengestalt-
ten, laaggrappige voorstel-
lingen.
Ban, Bannus of Banus, slavo-
nisch heer, oude rijkmaandig-
heid in Hongarije, Croatië
enz.
Banaal, aan dwang onderwor-
pen; voor ieder gereed, veil.

Banaliteit, rechtsban, dwang „
gerechtigheid.
Bannaat, het onder eenen ban
of banus staande staatsge „
bied, inzonderheid de lands „
treek in Hongarije, aan gene
zijde van den Theiss.
Banus, zie Ban.
Banco, muntvoet, waarnaar het
geld bij de bank berekend
wordt; banco intaccieren, meer
in banco op zich laten
schrijven, dan men te wor „
deren heeft; bancoconto, het
boek, dat een koopman tot
afrekening met eene bank
houdt.
Bandage, keelkinstig verband,
bindsel, breukband.
Bandagist, breukbandmaker;
ook breukmeester.
Bandelier of bandouliere,
schouderriem, draagband

der soldaten.
Bandiet, landlooper, straatroover,
sluipmoordenaar.
Banians, chinesche of oostendi „
sche slaapprokken van gewat „
teerde zijde.
Bank-actiën, bemijstikken van
het aandeel, dat iemand in
eene bank heeft.
Bank-actionnaire, Bank-acti „
onist, de houder van zulke
bemijstikken.
Banket, zie Banquet.
Bankroet, zie Banqueroute.
Bankvaluta, bankgeld als loiter „
of gefingeerde rekenmunt.
Banqueroute, bankbreuk, het onver „
mogen om zijne schulden te
betalen, bankroet.
Banquet Banket, groot, prachtig
gastmaal; zeker suikergebak.
bandetteren, smullen, brassen;
een groot feestmaalhouden.

Barquier, misfelaar, misfelkan,,
delaar, bankier; ook bank,,
houder bij kansspelen.

Baraque, veld of legerhut, solda,,
tenhut, barak; ook slecht
huis, krot.

baratteren, waren tegen andere
omzetten, verruilen.

Baratto, de warenomzetting, ruil,,
handel.

Barbual, bij grieken en Romei,,
nen ieder buitenlander; bij
ons: een ongewoelig, breed
mensch, moesteling.

Barbaresken, de barbarij'sche
of noord-afrikaansche lan,,
den; de bewoners daarvan.

barbouilleren, beoedelen, klad,,
schilderen; stotteren.

Barhent of parchent, wollen
stof met linnen ketting.

Barden, priesters, zangers, di,,
chters der oude Duitschers.

Barege, wollen, niet gekeperde
stof voor shawls.

Baret, hoed of mits der geeste,,
lijken; riddermits, doctorshoed.

Barge, nieuw soort van volk,,
schuit in Nederland, ook
bargie, bergie geheeten.

Barkas, de groote boot bij een
zeeschip.

barok scheep vreemd, wonderlyk
beslagchelyk.

Barometer, lucht- en waarmeter
meerglas.

Barouche, rytuig met twee wielen,
halve koets.

Barqueroles, pleizierschuitje zon,,
der mast; ook gezang der vis,,
schers en gondeliers in Italië.

Barricade, straatversperring, af,,
sluiting ter bescherming te,,
gen aanvallen vooral van
de ruitery.

barricaderen, den toegang ver,,

B

三十六

speuren, structuerschansingen
opwerpen.

Barriere, slagboom, hek; grens,,
vesting.

barrok, zie barok.

Basar, zie Bazaar.

Bascule, tegenlicht; wip, smengel,
wipplank.

Bascule - stelsel, het weifelen
in de grondstellingen der staats,
künde; het dienst - beklagen
op hoop van wederdienst.

basieren, grondvesten, den
grond leggen.

Basilica, domkerk, kathed,,
drale kerk.

Basilicum, pektaaf.

Basis, grondslag, grondvlakte,
zuilenvoet.

Basrelief, half verheven beeld,,
kwintmerk of gietmerk.

Bassa, zie Pascha.

Bassesse, laagheid, gemeene

denknijde.

Bassin, bekken, kom; veilige
ankerplaats in eene haven.

Bassinet, basspeler, bassanger.

Basson, bassyn, blaasbas,
fagot.

basta, genoeg! halt! ook de
naam van klaverenaas in
sommige kaartspelen.

Bastille, voormalige staats,,
gevangnis te Parijs, in 1789
vernield.

Bastion, bolwerk eener ves,,
ting.

Bastonnade, stokslagen, afros,,
sing; slagen op de voet,,
zolen (eene turksche straf).

bastonneren, aflossen, stoks,,
lagen uitdeelen.

Bataille, slag, veldslag,
gerecht.

Bataillon, afdeling van een
regiment voetvolk.

B

三十七

Bathometer, zeediepte-meter (een
werktuig van hollandsche
vinding).

Bathos, het lage, platte en
kruipende in schryf-, dichten
spreektrant.

Batist, de fijnste linnensoort.

Batterie, artillerie-afdeeling,
eenige stukken ~~aan~~ waar
geschut batterij.

Bathologie, ydel geklan, noode,
looze omhaal van woorden.

Bayonnet, zie Bajonet.

Bazal, oostersche marktplaats;
warenmagazyn, de tot groote
winkel en verkoopplaatsen
bestemde gebouwen.

Beatificatie, zaligspreeking.

beau, schoon; beau-monde,
de beschaafde, fatsoenlyke
stand; Beaux-restes, de
overblyfsels.

Beaute, schoonheid, schoone

vrouw.

Bedlam, naam van een groot
hospitaal voor krankkinnin-
nen te Londen.

Bedlamiet, een gek, dolleman.

Beduinen, wandmerende
Arabieren.

Beefsteak, snel gebraden rund,
vleeschlappen.

Beelzebub, opperduiwel.

Beg, ook Bey, titel van zekere
turksche beampten.

Beglerbeg, opperstadhouder van
een groot landschap in
Turkye.

Begynen, nonnen, die zich aan
de verpleging der zieken
toewyden.

Bel-esprit, fraay geest, zin,
ryk, vernijftig mensch.

Belial, hellehorst, Belials-
kind, deugniet, doorslecht
mensch.

Belletrist, kenner en vriend
der schoone wetenschappen.
belletristisch, wat tot de
fraaye letteren behoort.

Bellerive, Belvedere, schoon,
zigt, huis of plaat met een
schoon uitzigt.

bene, goed.

Benedictie, tegenspreking, nie,
sterlyke zegen.

Beneficie, weldaad; geestelyke
waardigheid met inkomen
verbonden; een uit gunst
verleend ambt.

Beneficie-representatie, voor,
stelling van een tooneelstuk,
ten voordeele van eenen
tooneelspeler.

beneficiëren, eene weldaad
bewijzen.

benevole lector, goedgunstige
lezer.

Benevolentie, welwillendheid.

bengaalsch of indisch vuur, een men,
guel van zwavel, salpeter enz.,
dat eene builengemeen heldere, wit,
te, sterke vlam afgeeft.

Bercan, zekere ruit geitenhaar en
wol gewerkte stof, barkan.

Bergere, herderin; gemakkelijk ruit,
strol: zekere vrouwenkapsel.

Bergie, zie Barge.

Berline, ligte reiswagen.

Beschuit, verbasterd van bescuut
(2. a.).

Besogne, bezigheid, drukte, lastig werk;
in der staatstaal: eene raadpleging
van ministers en hoogeambtenaar,
en.

besognèren, arbeiden; beraadslagen.

Bête, beest, domkop; bête maken of
zetten, zijn spel verliezen teest worden.

Bêtise, domheid, domme streck.

Berie, verziening, feil uit onacht,
zaamheid.

Biais, schuine reep, als sieraad op

B

三十九

vrouwenklederen aangetragt.
Bianco (blanco) credit, verlof tot het
trekken eener som op zekeren tijd,
onder voorwaarde van de zijde des
trekkers, de traites voor den ver-
valtijd te dekken.
Bibliograaph, boekenschrijver; geleer-
de boekenkenner.
Bibliographie, boekbeschrijving.
Biblemanie, de hartstogtelijke liefheb-
berij voor boeken.
Bibliothecaris, opziener eener boeke-
rij.
Bibliotheek, boekverzameling, boekery.
Biblistiek, bijbelkunde.
Bigamie, dubbele echt. tweemijverij.
tweemannenij.
bigarreren, bontkleurig, veelvervig
maken.
bigot, schijnheilig, bygeloozig, som-
vroom.
Bigotterie, schijnheiligheid, vrome
kruichelarij, geloofsblindheid.

Bijlief, getuigenis der overheid aan,
gaande den behoorlijken boein van
een vaartuij.
Bijou, kleinood, kostbaarheid, juwe-
el. **B**
Bijouiterie, allerlei kostbare voorwer-
pen tot opschik, garantierie wa-
ren.
Bikamerismus, het staatsstelsel
met twee kamers.
bilateraal contract, een wederzijdsel
verbindend verdrag.
Biljet, zie Billet.
Biljoen, slechte Zilvermunt; ver-
werpelijke zaak.
Bill, in Engeland een voorslag, ont-
werp tot eene nieuwe wet.
Billard of Biljart, de bal- of trikt-
tafel. **B**
billardieren, twee ballen te gelijk
voorstooten, ook denzelfden bal
tweemaal in eenen stoot met de
griete raken. **B**

Billet, briefje; Billet-doux, minne,
briefje.
Billioen, duizend maal duizend mi-
llioen; bij de Fransehen duizend
millioen.
Biograaph, levensbeschryver.
Biographie, levensbeschryving.
Biologie, levensleer, levenskunde,
natuurbeschryving der levende
wezens.
bis, tweemaal, nog eens.
Biscuit, Bescuit, tweebak; ook onver-
glaasd porselein; halfgare stukken
bij het kalkbranden.
Bister, roetbruin, tot graveren en
waschen van teekeningen.
Bistouri, insnijdingsmes der heelm-
esters.
Bivouac, nachtwacht in 't leger
onder den blooten hemel.
bivouacquieren, zulk eene wacht
houden, zonder tenten legeren.
bizal, zonderling, wonderlijk, gr,

illig.
Bizarreerie, ongerijmd, rot gedrag
blamabel, berispenswaardig, loak-
baar. B
Blame, blaam, schimp, kwade
naam, eerschennis.
blamieren, in kwaden naam pro-
ngen, belasteren.
blanco credit, zie bianco; in
blanco onderteekenen geschiedt
zoo, dat men eene ruimte tot
latere invulling onbeschreven
laat.
Blanket of blanquet, blanc-se,
ing, eene oningevulde volma-
gt.
blase, door overmatig zingenot
ruitge puit, verstompt.
Blason, Blazoen, wapenschild, vel,
steeken; ook de wapenkunde. 四十一
Blasphemie, lastering, godslaste-
ring, majesteitshoon.
Blazoen, zie Blason.

Hesseren, wonden, beschadigen.
Blespiet, wond, kwetpiet.
Blokkade blokkeren, zie Blog.
Blond, lichtkleurig, lichtgeel
(van het haar).
Blondin, Blondine, een jongeling,
een meisje, met lichtkleurig ho,
of haar.
Bloqueeren, insluiten, de toegang,
en eener plaats met troepen
of schepen omsingelen, afsluiten,
eenen biljartbal met forsken
stoot maken of in den zak wer,
pen.
Blaguade, Blokkering, insluiting
van eene haven of vesting.
Blouse, kiel, voermanskiel; een
ruim geplooid dameskleed; ook
biljartzak.
Blunder, foet, domme zet, bok.
Boa, lange damespels, ook de konin,
gs- of ratelslang.
Bodemery, voorschot op een ver,

pani schip.
Bodemery-brief, het schriftelijk ver,
drag omtrent eene bodemrij gesle,
ten. **B**
Bolero, spaansche volksdans met ca,
stagnetten.
Bolus, lemnische aarde, zegelvaarde,
artsenijballetie slikbrok.
Bombardement, beschieting met bom,
men of holle werpkogels.
bombarderen, met bommen beschie,
ten, bij iemand onstuimig aan,
dringen.
Bombast, woordenpraal, brommen,
de uitdrekkingen, koogzovende,
maar zinledige voordragt.
bon, goed; - een Bon, aanwijzing op
betaling, bewijs van ontvangst,
van levering enz.
Bona, goedoren, vermogen, bezitting;
bona fide, te goeder trouw.
Bonbon, suikergoed, snoepgoed,
lekkers.

Bonde, een sleeswijksche boer, die
zijn goed in eigendom bezit.
bon gré mal gré, goed- of kwaad,
schiks, willens of onwillens
Bonificatie, vergoeding.
bonificeren, vergoeden.
Boniteit, goedheid, deugdelijkheid.
Bonmot, geestige zet, krenkslag.
Bonne, kindertoesienster, gouv.
vernante, niet met het onder,
wijs der kinderen belast.
Bonapooi, verbastering van bonne
foi, goede trouw; op de bonne
foi, in goed vertrouwen, op
goed geluk af.
Bonseens, gezond menschen verit,
and.
Bonton, de goede, beschaafde gezels-
schapstoon, de werelotoon.
Bonze, japansch priester.
Bordeel, huis der ontucht.
Bordereau, speciebrieffje, lijst
der geldsoorten, waarmede

men betaalt op handelsplaatsen,
alwaar verschillende vreemde
muntten gangbaar zijn:
borduren, bloem- of loofwerk in
een weefsel naaien, stikken. **B**
bornieren, begrenzen, beperken.
Borissomanie, overdreven zucht,
blinde voorliefde vooral wat
pruisfisch is.
bosseren, uit gyps, was of andere
weeke stof verheven figuren
vervaardigen.
bosfeleren, gedroeven werk in goud,
zilver enz. maken.
Boston, een naar het whist gelij-
kend kaartspel.
Boucanier, amerikaansche wild-
dief, roofjager.
boucanieren, vleesch naar kan-
bingsche manier rooken. **四十三**
Boudoir, vertrekje of kabinetje
tot bijzonder gebruik van da-
mes.

Bouffante, popkleed, bolstaand kleed, boek, das enz.
Bouffon, windbiel, nar, grappenmaker, komiek.
Bouigne, schoft, rekel.
Bouillon, vleeschnat, krachtig vleeschaftreksel.
Boulevard, borwerk, walweg, als wandelplaats aangelegd.
bouleverfieren, onderstboven keuren.
Bouquet, bloemruiker; kriedige geur van den wijn.
Bourgeoisie, de burgerij in tegenoverstelling van den adel.
Boudade, vreemde, gril, snelle wonderlijke inval.
Bouteille, flesch, bottel.
Boutique, winkel, kraam.
Bowl, kom, drinkschaal.
boxen, vuistvechten op de engelsche wijze.

Boxer, engelsch vuistvechter
Brabanconne, het belgisch patriotisch lied van 1830
Braceletten, armbanden.
Bragieren, den pronker langs straat spelen.
Brahminen, priesters der Hindoes (naar hunnen oppergod Brahma).
Bramartas, grootspreker, windbiel, snoever.
Brandpiqueet, soldaten, met de handhaving der orde bij brand belast.
bras-dessus, bras-dessous, arm en arm gearmd.
Brasletten, het zelfde als Braceletten.
Bravade, opgeblazenheid, snorkerij.
braveren, trotseren; honen.
bravo? braaf; bravissimo? opperbest.

B

B
+
B

Bravo, dapper, moedig strijder; ge-
huurd sluipmoordenaar in
Italië.

Bravoire, dapperheid, onversch-
rokkenheid.

Bravoure — aria, meestersang

Breve, pijnlijk schrijven aan
vorsten of staten.

Brevet, open geschrift, waarbij
iemand eene gunst, een titel,
een pensioen enz. wordt toe-
gestaan; uitvindingspatent,
octrooi.

brevetteren, zulk een octrooi ver-
lenen.

Brevier of Breviarium, latijn-
sche gebedenboek der Katholijk
geestlykheid.

Breviatuur, verkorting, kort be-
grip.

breve manu, kort en goed, zonn-
der omstandigheden.

Bricole, terdagsprong, terugstij-
gen.

ting van den bal tegen den band
op het biljart.

briccoleren, door afstuiting van den
band eener bal maken; ook slij-
kehe wegen gaan, oneerlijk han-
delen.

Brigade, legerafdeeling uit eenige
regimenten.

Brigadier, de aanvoerder van zui-
lk eene legerafdeeling.

Brigantijn, galeivormig schip met
laag boord.

Brillant, geslepen edelgesteente,
de diamant, end. als deze zov-
danig is geslepen, dat zijn bo-
ven deel een vlak (tafel) he-
eft, dat door vele vlakken is
omringd.

brillant, schitterend, voortrefpe-
lijk; 't is brillant of brille
't is heerlijk, schitterend, uit-
muntend.

brilleren, blinken, prijken, uit-
blinken.

B

四
十五

münzen.
Brocade, Brocaat, zijden gouden
en zilverstof.
Brochures, innaajen (van boeken).
Brochure, vlieg-schrift, geschrift,
van weinig omvang.
Broihaka, woest geschreeuw, wild
gejuich.
Broiilleren, oneenig maken, ver-
warren, onlust verwekken.
Broiillon, ontwerp tot een opstel,
klad, planteekening.
brinet, bruinharig, donkerharig.
Brinet, Brinette, iemand met
bruine, donkerkleurige ha-
ren.
brisk, norsch, barsch oploop,
end.
brisqueren, onkeisch bejegenen,
taesnaamen.
brutaal, beestachtig, onbeschoft,
onbeschaamd.
brutaliseren, onbeschoft bejegenen.

Brutaliteit, lompe gedrag, woeste dri-
ft, vleugelwerk, verregaande lom-
pheid.

bruto, brutto, ruw, de handeswaar **B**
met haar inpaksel te zamen;
Bruto-bedrag, het beloop, zom-
der afterk der onkosten.

Bucephaal, lievelingspaard; eigent-
lijk het paard van Alexander
den groote.

Budget staats- of stadsrekening,
raming der waarschijnlijk jaarlij-
ksche ontvangsten en uitgaven.

Buffet, schenktafel, aanreftafel,
tafelkas.

Bull, dommestreek of zet; John
Bull, een Engelschman.

Bulle, pauselijk mandaat of voor-
schrift, wet.

Bulletin, dagberigt, legerberigt.

Bureau schryftafel; schrijver-
trek, kamer voor de ambtsbekij-
heden.

Boernous

Bureaucratie, willekeurige heerschappij van ministers en beampten. burlesk, koödig, kluchtig belaghe, Lijk.

Burnus arabische mantel met eene kap.

Büste, borstbeeld (hoofd, schouders en borst).

But, doel, oogmerk, voornemen.

Byzantijners, geschiedschrijvers en ook münzen van het byzantijnsche (grieksche) keizerrijk.

C. *)

C. als rom. getalmerk beteekent C 100.

C. a. beteekent cum annexis, met het bybehoorende.

*) Om menigvuldige vermydingen door te komen, zij hier aangemerkt, dat men de woorden, niet onder deze letter te vinden zijn, onder K. moet zoeken.

C. s. beteekent cum suis, met de zijnen.

co. of comp. bet. compagnie (zie dat woord).

ct. bet. colbrant (zie dat woord), ook cent en centime (nederl. en fr munt).

ctv. bet. centenaar (gerligt).

Cabale, geheim verbond, slamen, „
spanning, geheime aanleg
tegen iemand.

Cabaleren, arglistig, bedektelyk
te merk gaan.

Cabane, hut, stulp; scheepskooi.

Cabas, bitten ryggenkorfje; plat,
te bitten vrouwenarsch.

Cabotage, kustvaart, kusthandel.

caboteren, kusthandel.

Cabriolet, ligt rytuig met een
paard en twee wielen; voorste
zitplaatsen en in diligences.

cache, geheim, verborgen; — cache
houden, verbergen.

cacheren, verbergen, verheelen.

Cachet, zegelstempel, briefsluiter,
signet.

cacheteren, verzegelen.

Cachot, diepe, duistere kerker.

Cachoterie, geheime slamenpraak
over minbednijdende dingen.

Cachotte, tabakspyp zonder

hiltje.

Cacique, stamhoofd by de indiaan „
sche volkeren in N. Amerika.

Cacographie, het schryven tegen
de taalregels.

Cadaver, lyk, krenge.

Cadaverous, lykachtig.

Cadeau, geschenkje, kleine vrien „
dschapsgedachtenis.

Cadence, de gelijke gang of maat
in het dansen, zingen, rede „
voeren.

cadenceren, eenen volkin afronden
of meliuidend maken.

Cadet, jongere zoon; jong mensch,
die voor den krygsmansstand
wordt opgeleid op een cadetten „
school.

Cadre, lyst, omgerende hand; het
plan van een merk; by de
militairen: de stam der regi „
menten.

cadren, vierkant maken, passen,

C

四十八

algemeene

voegen.

caduc, bouwvallig, vervallen,
broos onbruikbaar, vergankelijk.

Caduciteit, vervallen toestand, bouw-
valligheid; de vervalbaarheid van
eene erfenis of een legaat.

caeteris paribus, voor het overige
alles gelijkstaande.

Caesura, versnede, stemrust bij het
opzeggen van een vers na een
zeker getal lettergrepen.

Cahier, schryfboekje, boekje
papier.

Ca ira! dat zal gaan!

Caisson, kistwagen, legerkist, pro-
viandwagen; kruidwagen; kistje
onder den bok van een rijtuig.

cajoleren, liefkoken, flikflooyen.

Calamiteit; nood, ellende, ongeluk,
ongemak, landplag.

Calander, mangel; korenmorm.

calandrenen, mangelen, glanzen
glad maken.

Calange, boete, aanhaling van
smokkelwaren.

calangeren, beboeten.

calcineren, verkalken; gloeyen, door
gloeying met de zuurstof verbin-
den of oxyderen.

Calcul of calculatie, berekening,
overslag.

calculeren, berekenen.

Calderari, ketellappers, naam van
een geheim politiek genootschap
in Italië, dat zijnen zetel te
Napels had.

Calfactor, kamerstoker; ook: een
oorblaker.

calfactoreren, allerlei aan de hand
hebben.

Calemboung, kinlijke woord of
naamspeeling.

Calico, oostindische fijne katoe-
nen stof.

Calligraaph, schoonschryver.

Calligraphie, schoonschryfkunst.

C

四十九

Callilogie, kunst om fraai te spreken, welsprekendheid.

calmieren, stillen, bevredigen.

Calo di peso, te kort op het vereischte gemigt.

Caloriferen, warmtegeleiders, groote schachels, die door buizen de warmte in vele deelen van een gebouw brengen.

Calorimeter, warmtemeter.

Calotte, priestermitsje; kardi naalswaardigheid; het deksel over de onrust van een horlogie.

Calottinocratie, priester-, papenheerschappij.

calquieren, doortekenen, b. v. door middel van een met olie doortrokken papier.

Calumet, vredesrjp bij de amerikaansche Wilden.

Calumnië, laster, achterklap.

calumniëren, valsch beschuldigen,

smaden, lasteren.

calumniëus, lasterlyk.

Calvinismus, het geloof der Gereformeerden, genyktigd naar de leer van Calvijn.

Camucken, knoop- of overkousen, slopkousen.

Camache-dienst, krygsdienst in vreedestijd.

Camarella, in de monarchien: elke vereeniging of klub van hovelingen, die invloed op de staatszaken en den wil des vorsten uitoefent.

Cambiaal regt, wisselregt.

cambieren, wisselzaken drijven.

Cambio, wissel, wisselbrief.

Cambrai of cambrick kamerdoek.

Camée, gesneden edelgesteente, waar van het verheven merk eene andere kleur heeft dan de grond.

Camelot, stof uit de haren der

C

五十

kameelgeit.

Camera, kamer; - *C. lucida*, heldere kamer; *C. obscura*, donkere kamer, optisch werktuig tot teekenen.

Cameralia, leer van de staatshuiskoude; wetenschappen, die over het bekeer der vorstelyke inkomsten handelen.

Cameralist, staatshuiskoudekundige.

Cameralistisch, staatshuiskoudekundig.

Camisade, onverhoedsche aanval des nachts of des ochtends zeer vroeg.

Camp, kamp, legerplaats, het veld of de grond, die door een leger met zijne tenten ont. beslagen wordt.

Campagne, landgoed; veldtocht; zie ook Kampanje.

camperen, te veld liggen, het kamp betrekken.

Canaille, gemeen volk, gepeupel.

janhagel, graaiint.

canailleus, schelmachtig, nietswaardig.

Canapé, lange leuningzetel, rúststoel, kússenbank.

Canaster of Knaster, beste soort van rooktabak; ook het vlakvormig, uit dierenhuiden vervaardigd goed ter inpakking van waren in Indië, ook mel de tonnekist, waarin de thee uit China verzonnen wordt.

Candelaber, arm- of kroonlichter, kroonhandelaar.

canderen, met suiker overstrooien.

Candidaat, ambtsoeker; ieder, die zijn examen heeft afgelegd en bevoegd is naar eene aanstelling te dingen.

Canecou, vestvormige halldoek der vrouwen.

Canevas, geruit doek, netvormig geverden lijnwaad; eerste ont

C

五十一

meer van een merk.
canneleren, groeven, met groeten of
gootjes voordien.
Canneluren, gootsgewijze groeffjes
op zuilen, pilasters.
Cannibalen, menscheneters, wilde,
wreeddaardige menschen.
Canoe, schuitje van boomschors,
indiaansch bootje.
Canon, regel, met, rigtsnoer; lita-
nie der heiligen in de kath. mis;
kettingsang, die door verschei-
dene personen na elkander aan-
gevangen en in koor bij herha-
ling geklonden wordt.
Canonade, het beschieten met ka-
non.
canoniek, mettelijk volgens ker-
kelyke wetten; geloofwaardig,
geopenbaard; - canoniek recht,
kath. kerkrecht.
Canonisatie, heiligspreking.
Canoniselen, heiligspreken, iemand

in den kanon der heiligen
opnemen.
Cantate, godsdienstig zanggedicht.
Canthariden, spaansche vliegen.
Cantine, bier- of wijnhuis in Nes-
tingen, tapruy in merken
verbeterhuizen.
Canton, landstreek, kreits, oord,
district.
Cantonnement, inlegeling, verdeel-
ling van het krijgsvolk, in
onderscheidene plaatsen.
Cantonneren, in een bepaalden omt-
rek ingekwartierd zyn.
Caoutchouc, veerkrachtige gom of
hars, gom- elastiek.
capable, bekwaam, in staat tot
iets, vatbaar, geschikt.
Capaciteit, inhoudsgrootte; vat-
baarheid, geschiktheid, bekwaam-
heid.
capillaire buizen, haarbuisjes;
capillaire stelsel, haarstaat-

C

stelsel.

Capillariteit, haarbuiskracht, aantrekking op haarbuisafstand.

Capitaine, hoofdman, kapitein, bevelhebber van eene compagnie, ook van een schip.

Capitatie, hoofdschatting, aanslag naar het aantal hoofden in elk gezin, personeel.

Capitalium, citadel in het oude Rome; ook scherpschenderwijs voor: breinkast, hoofd.

Capittel, hoofdstuk.

Capitulatie, vergelijk, verdrag, overeenkomst tusschen de belegers en de bezetting eener plaats de overgave.

Capitulieren, een verdrag aangaan, omtrent de overgave eener plaats handelen, zich op verdrag overgeven.

Capot, regenmantel met eene kap; soldaten-overjas; mijnmerkers-

kap.

capot, aan stukken; verslagen, ontsteld, dood; capot maken, en het kaartsp, el: alle slagen hebben.

Capote anglaise, hoedraal of scheede tegen de venerische besmetting.

Caprice, gril, luim, eigenzinnigheid.

capriciosus, eigenzinnig, vol luimen, koppig

Capriolen, bokkensprongen, gekke strekken, lichtsprongen.

Captatie, het bejagen van een oogmerk, inzonderheid door sluwe middelen; captatio benevolentiae bede om een toegenend gehoor, om eene gunstige beoordeeling, gunstbejag.

Captie, verstriking, tegenstribbeling.

captivus, sluw, arglistig, verstrikkend.

captiveren, gevangen nemen, de gunst minnen, boeijen.

Captiviteit, gevangenschap.

Captuur, vangst, buit.

C

五十三

Capucijnen of Capucijnes kapmonniken, franciskaner monniken van den strengsten ordersregel; ook eene zekere soort van ernten.

Capuchon, kap, mantelkap; karpoezim, ijs.

Capidan-pacha, groot-admiraal der turksche vloot.

Capit, hoofd; -capit mortuum, doode kop: wat bij het destilleren als dood overschot op den grond blijft.

Caguet, gesnap, gewanvel, gekakel.

caguetteren, snappen, kakelen.

Carapas (markies), iemand, die door de blinde fortuin groote rijkdommen heeft verworven en daarop zich veel laat voorstaan.

Caraffe, Karaf, kristal flesch, tafelflesch.

Carambole, de roode bal op het biljart; het spel met een rooden en twee witte ballen.

caramboleren, meer dan eenen bal met

den speelbal raken.

Carambolage, het raken van meer dan eenen bal met den speelbal

Caramel, bruine suikerkandij, gerste, suiker.

Cuvaille-Cartelanche.

Caravelle, zie Karniel.

Carbonari, kolenbranders; ook benaming van een geheim politiek genootschap in italie ter oprigting van eenen vrijstaat.

Carbonisatie, verkoling.

carboniseren, verkolen.

Carbonnade, geroost vleesch aan dunnene schijven.

Carcasse, geraamte, romp van een schip; met zijde omwonden ijzerdraad, karkas.

cardinaal, in samenstellingen: het

voornaamste, eerste in zijne
soort.

Cardinaal, de voornaamste geestelij-
ke persoon naden paus; ook
zekere drank uit wijn, oranjeap-
pelen en suiker.

caressant, liefkozend, streelend.

Caressje, liefkozing, gerlei.

caresseren, liefkozen, troetelen, vle-
ijen.

Carga, zie Cargaison.

Cargadoor of Cargo, scheepsmakela-
ar, scheepsberaachter, koopman
op een koopvaardij-schip die den
verkoop der goederen bezorgt;
Supercargo; de opperste onder
meer zulke cargadoors.

Cargaison, ook Cargo, scheepslading,
verkoopgoederen; ook de factuur
v der lading.

Cargo, zie Cargadoor.

Caricatuur, spotprent, lachmekkende

overdringing in de afdeeling.

Carillon, klokkenspel.

Carlisten, aanhangers van Don car-
los in Spanje, ook van Kare,
l X. in Frankrijk.

Carmagnole fransch patriottisch lied
van 1790.

Carmelieten, monniken van den, berg
carmel in Aëlië.

Carminade, verkeerd woord voor
Carbomade.

Carmozijn, hoogrood.

Carneval, week voor de goddaagsche
vasten, vasten- of winterverma-
ken, vastenarondsurreugd.

Carogne, ondeugende, lastige vrouw,
n' oude heks, feeks.

Carolien, goidmunt ter waarde van
11 & 12 gulden.

Carotte, gele peen; ook tabaksrol,
die men tot snuiftabak raspt.

Caroussel, zie Carroussel.

Carpette, pakdoek, vloerkleed,
karpit.

Carre vierkant; vierhoekige slag,
orde.

Carreau, ruit, schief vierkant met
gelijke zijden, ruiten op de spel,
lhaarten.

Carrière, loopbaan, levensloop, am-
btsbediening, rolleren. een pa-
ard; — zijne carrière eindigen,
sterven.

Carrosse, praecht, — of staatsiekoets.

Carroussel, ridderspel, ringsteken
op houten paarden malle-mole,
n.

Carte, kaart, spijskaart in logeme-
nten.

Carte blanche, een blad papier,
enkel met eene handteekening
voorzien; ook onbepaalde vol-
magt.

Cartel — *Casus*.

Cartel, verdrag van uitlevering,
vergelijk; uitdaging tot eenen
tweelstrijd.

carteren, in een omtrek of eene
teekening brengen

Carton, bordpapier, modelblad voor
schilders, tapijtmokers enz.; lig-
te band om een boek

cartonnieren, in bordpapier binden.

Cartouche, schietpatroon, kardoes;
gaaiindief.

Caryatiden, lastdragers, vrouwelijke
beelden als schoorruilen of
pilasters.

Casaghe, korte reis — of vjrok.

Cascade, kleine waterval.

Casco, scheepsromp; bij het kaartspel:
het hoopen der noodige kaarte,
n, wanneer de speler, de bei,
de zwarte azen hebben, de rijk op
een bloot toetal verlaat.

Casemat, bomvrij gewelf of huis,

Kaserne,

kanonkelder.

Caserne, groot soldatenhuis, groot openbaar gebouw als woning van een groot aantal soldaten.

Casernereren, in kasernen, barakken huisvesten.

Casimir, ligte gekeperde wollen stof, soort van half laken.

Casino, besloten gezelschap, de vergaderplaats daarran.

Casquet, ijzeren helm, stormhoed.

Cassa, gereede geldvoorraad van een handelshuis; percassa, tegen gereed geld.

Casatie, vernietiging, uitdelying, ontzetting.

Casatie-hof, oppergeregtshof, dat de uitspraak van een lager kan vernietigen.

Casare, brood van den mortel des manoks

Casieren, vernietigen, voor ongildig

uylaren, uit eenen post litten.

Casjerolle, kook of stoofpan zonder voet, kastrol.

Casfette, kistje, koffertje, geldkistje.

Casfonade, keukensuiker.

Castagnetten, handklappers, klaphouten, duimklappers

Caste, volksafdeeling, erfelyke families, tam in Indie.

Castel, burg, vesting; voor-en achter, rdek op een schip.

Castellaan, burgvoogd, kastelein.

Castigatie, tuchtiging; Castigeren tuchtigen.

Castor, bever, een bekend zoogdier.

Castoorhoed, hoed van beverharen.

Castraat, ontmande, gesneden, italiaan, moeke sopraanzanger.

Castratie, ontmanning.

castreren, ontmannen, verminken.

Castrum dololis, treurtooneel, catafal, k voor vorstelyke personen.

C

五十七

Casualist, met het stelsel van een
bloot toeval als oorsprong en
regeling van alle dingen aan,
neemt.

Casueel, toevallig, bij gelegenheid,
onzeker.

Casüist, beslissers van genetenstaken.

Casüistiek, de leer of kunst om ge,
netensvragen op te lossen; mis,
heidsleer.

Casus, geral, naamval.

Catacomben - censor.

Catacomben, onderaardsche gemelfde
leggraafplaats; begraafplaats der
doodsbeenderen te Parijs.

catadioptrisch, schijnbaar naderbijbren,
gend, vergrootend.

Catafalck, rouwtooneel, lyktoestel
voor hooge personen

Catalecten, versamelde fragmenten

uit oude merken.

catalectisch, in fragmenten, onvolledig.

Catalogus, lijst of register van voor,
merpen, enz. van boeken bij den C
verkoop.

Catapult, oorlogsmerktuig der Ouden.

Cataract, groote waterval; graadme
staar.

Catarrhaal, zinkingachtig, catarrhale
koorts, zinkingkoorts.

Catastrophe, ontknooping, ongelukkig,
ge afloop, fortuinswending.

Catechiastie, vraagonderrigt; onder,
wijs in de godsdienst.

Catechetisch, vraaggenijs, in den
vorm van een gesprek.

Catechismus, vraagboek, onderwijs door
vragen en antwoorden.

catechiseren, vraagonderwijs geven.

Categorie, verstand- of denkvorm:
klasse of vak.

categoriaal, onvoormoordelyk, bepa,

old, zonder omwegen.
Categorische imperatius, onvoor,
waardelyk bevel, gebod der rede,
lykheid.
Cateren, doek persen het den pers,
glans zeren.
Cathedra, leer- of redenaarsgestoelte
Cathedraal, hoofdkerk, domkerk,
münster.
Catheter, eene buis uit zilver of
buigbare hars vervaardigd, tot
aftapping der urine uit de
blaas.
Catoptrick, leer van de terugkaa-
tsing der lichtstralen.
Causa, grond, oorzaak; rechtszaak.
causaal, oorzakelyk, redederen.
Cause, celebre, beroemd, rechtsgeding;
veel gerucht makende zaak.
Cautie, borgtocht, onderpand.
Cavalier, ruiter; begeleider eener
vrouw; ook in den nesting,

beroeemde naam.
boon: eene kat.
Cavallerie, ruitery; Cavallerist, soldaat
at tepaard.
Cavent, borg, goedspreker.
careren, borg blyven, goed spreken.
Zie careren, op zyne hoede
zyn.
Caviteit, holte.
Cedent, afstanddoener.
Cederen, afstaan, overlaten. Amig,
ten.
Ceinture, gordel, lendebant.
Celebratie, viering; celebreren viere-
n, plegtig gedenken.
Celebriteit, vermaardheid, feestelykheid.
Celibaat, ongehuwde staat.
Cement, bindmiddel, metselkalk,
mortel, tras.
Cenohist, kloosterbroeder.
Cenotaphium, grafteeken, praalgraf
censeren, beoordeelen, onderzoeken,
berispen.

C

五十九

Censor, beoordeelaar, recensent.

Censureren — chagruineren.

Censureren, nadeelig beoordeelen, be-
rispen, wreken.

Census, cijns, belasting; volkstelling;
vermogens opgave het verbinden
der merkklame bemoeijng eens
burgers met de belangen van
den staat aan een zeker fortuin
of vermogen, aan eene zeker
e belastingssom, schatting naar
den inkomst of vermogen.

Censuur, meening of oordeel over eene
zaak, ook over boeken;
boekengerigt van wege den staat,
ook de toestemming tot uitgave
door de drukpers.

Cent centium honderd, cent, het
honderdste van den nederl. guld,
den, ook van den amerikaansche

dollar; pro cent, of per,
cent, ten honderd.

Centaurus, een fabelachtig monster,
half mensch en half paard. C

Centi (als voorvoegsel bij namen
van maten en gewigten), het
honderdste deel, b. v. centime,
ter, honderdste deel der el,
nederl. duim.

Centime, het honderdste gedeelte van
den frank.

Centraal, tot het middelpunt of het
midden behoorende; van daar
b. v. centraal-Amerika,
Midden-Amerika.

Centralisatie, samentrekking in een
punt, vereeniging van de
magt der regering in een
middelpunt, in eene hoofdstad
enk. +

Centraliseren, in een middelpunt
vereenigen. samentrekken.

Centium, middelpunt, punt van ver-
eeniging; in politieken zin: het
midden van de vergaderzaal der
gedeputeerden, alwaar gewoonlijk
de aanhangers der regering en
de ministers kunnen plaats
hebben; ook de gematigde partij,
die het midden houdt tusschen
de linker- of de oppositiepartij en
de rechter- of de partij der regering,
J, des Kabinetts

centuileren verhoonderdvoudigen, met
honderd vermeenvoudigen.

Ceremonie, gebruik van wellevendheid,
hof- of kerkgebruik, plegtigheid.

Ceremonieel, 't bepaald gebruik of gewo-
nede by plegtigheden, feesten
enk.

Ceremoniemeester, regelaar der cere-
monien ten hove, by maalt-
tyden enk.

Ceremonieus, dol yligtplegingen, lastig

beleefd.

Ceres, godin des landbouws en der veld-
vruchten; ook eene planeet;
Ceres en Bacchus, het koren
en den wijn.

cerneren, insluiten; omringen; b. v.
eene belegerde stad door krygs-
troepen.

Certe (cherte of charte) partie, ver-
drag tusschen den bevrachter
en den reeder of scheepseigenaar.

Certificaat, getuigschrift.

certificeren, verkeren, bevestigen,
getuigschrift geven.

Cessie, afstand, overlating van een
recht.

Chagrin, verdriet, kommer, leed;
ook voor sagryn, vischhuid
of haayvel; sagryntaf.

chagrineren, bedroeven, knellen,
krenken.

Chaine-chasse.

Chaine, keten in de danskunst, kettingdans, rj, b. v. van uit, gezette posten.
Chaise, ligt rjtuig met twee wielen.
Chalcographie, plaatsrijkunst, graf, steerkunst.
Chambre, kamer; — chambre ardente, heette in Frankrijk het gerechtshof, waar ketters en giftmengers gevonnisd werden, en dat gewoonlijk den vuurdood tegen hen uitsprak; — chambre garnie, gemeubeleerde kamer.
Chameleon, zie Kameleon.
Champignon, kampernoelje, paddestod, ook iemand, die snel en onverwacht fortuin maakt.
Chance, kans, mogelijkheid van gelukken of mislukken.
Change, ruil, vernisseling.
changeant, veranderlijk; met een weerschijn.

Cangeren, veranderen, vernisselen; verschieten (van kleuren).
Chaos, warrel- of mengelkromp, bajert een warboel.
Chapeau, hoed; damesgeleider; — chapeau bas, den hoed onder den arm, blootshoofds.
Chaperonneren, of chaperonneren, eene jonge dame tot geleider en beschermster strekken.
Chapitre, hoofdstuk; onderwerp des gespreks.
Char à bancs, open bankwagen, met zitplaatsen langs de zijden.
Character, enz., zie Karakter enz.
Charade, lettergreep-raadsel.
Charge, eerepost, ambt; last, vracht, aantal, losbranding.
Chargé d'affaires, zaakgelastigde.
Charité, liefdadigheid, ziekenverpleging; een hospitaal, ziekenhuis.

Charitinnen, Beraaligheden,
Gratiën.
Charivari, kattenmuzik, getiel,
geschreeuw.
Charlaten, knakzalver, mindbuil.
Charmant, behoorlijk, innemend.
Charmieren, verrukken, betoveren.
Charons-boat, de dood, overgang
tot een ander leven.
Charpie, pluksel, uitgerafeld linnen.
Charter of Charter, oorkonde, grond,
wet of constitutie.
Charta magna, de groote oorkonde
of vryheids-oorkonde, eene mer,
kwaardige grondwet der Engelsen,
die nog tegenwoordig door hen
als het palladium hunner nationa-
le vryheid vereerd wordt.
Charte partie, zie Certe partie.
Chartisten, naam van de medelieden
arbeiders vereenigingen in Eng-
land, die een algemeen kiesrecht,

uitsluiting der leden van het
lagerhuis van alle staatsambten,
jaarlijksche nieuwe verkiezin-
gen afschaffing van den census
enk. zoeken door te drijven. C
Charybdis, gevaarlijke draakolk
tussehen Calabrië en Sicilië.
Chasse, jacht; in de miltijk:
een klein jachtstuk.

Chassiers-chronique.

Chassiers, voortdrijven, nejjagen.
Chasseur, jager.
Chatoûlle, geldkist, privaatkast
van den vorst.
Chaussée, straatweg, steenneg,
kunststraat.
Check, kaspiersboekje, aanwijzing
op de kas ter betaling.
Chef, opperhoofd, aanvoerder.
Chef, d'oeuvre, meesterstuk.

Chemie, Chymie, scheikunde,
leer van de bestanddeelen der
lichamen.
chemisch, scheikundig.
Chemisette, halfhemd, kraaghemdy.
Chemiset - speld, zoek- of
borstspeld.
Chemist, scheikundige.
Chersonesus, schiereiland.
Cherte-partie, zie Certe-partie.
Cherub, hemelgeest des 2den rangs,
vuur- of vlamboed.
Cheval, paard; cheval de bataille,
strydpaard; ook iemands lieve,
lingsonderwerp.
Chevalier, ridder; Chevalier d'
industrie, fortuinzoeker, geslepen
bedrieger.
Chicane, rechtsverdraaging, haarkla,
verry.
chicaneren, rechtsverdraagingen gebrui-
ken; ritten, het iemand

inbeelding,

lastig maken.
Chicaneur, pleitziek mensch; haarkla,
klover.
Chiffonniere, ladekas, hooge latafel. C
Chiffre, schrifteeken, eyfer; wille,
keurig teeken in plaats van den
naam, geheimschrift.
Chiliade, duizendtal.
Chimera of Chimere, hersenschim.
Chirologie, handenspraak, vingersp
praak.
Chirromantie, waarzeggerij uit de
lynen der hand.
Chirurgie, mondheelkunst.
Chirurgus, Chirurgyn, mondheeler,
heelmeester.
Chloor, zoutzuur gas; -Chloorkalk,
verbinding van de chloor met
kalk; -Chloroform, eene chloor, 六十四
verbinding, die het gevoel geheel
o verdooft en den lyder by
de smartelykste operatiën voor

zijn bezwaart.

Cholera, aziatische braakloop.

choleric, choleric, galkuchtig,
driftig.

choqueren, aanstootelijk zijn, tegen
de borst sluiten.

Chorograph, landschapstrijkenaar.

Chorographie, beschrijving van lan-
den en oorden.

Chorometer, landmeter.

Chose, zaak, ding; grap.

Chouans, aanhangers der Bourbons
ten tijde der Fransche revolutie
van 1789.

Chrestomathie, uittreksels uit vele
boeken, bloemlezing uit proza-
schrijvers.

Chromatiek, kunst der kleurenmenging.

Chromatisch, in verscheidene halve
toonren op- en afdalend.

Chronique scandaleuse, schandgeschie-
denis, klitspraatjes eener stad.

Chronische ziekten-Citadel.

Chronische ziekten, langdurige slepen,
de ziekten. C

Chronologie, tijdrekenkunde, tijdleer.

chronologisch, tijdrekenkundig.

Chronometer, tijdmetter, zee-horlogie.

Chrysot, een naar goud gelijkend
metaalmengsel.

chut: stil, zedig.

Chylus, Chyl, het melksap, een
vocht, dat gedurende de spijsver-
tering door de melkkraten der
darmen wordt opgesloopt.

Ch-mie, zie Chemie.

Chymus, Chym, spijspap, de brij in
de maag, uit de gebruikte spij-
zen bereid.

Ciborium, drinkvat; bij de R. Kath.
de hostiekas, hostievaas.

Cicero, naam eener soort van driek,
letter; - cicerone, negnlyder of

leidsman der veremdelingen.
Cichorei, surrogaat of plaatsvervanger
middel van de koffij,
verbasterd en suikerij.
Cid, heer, opperhoofd, bynaam van
den spaanschen krijgsheld der
11de eeuw Don Rodrigo Diaz,
graaf van Bivar.
Cicisbeo, damesgeleider, vertrouwd
vriend en gezelschaphouder
eener gehuwd Italiaansche
vrouw.
Cider, appelrank, oestruijn.
Ci-derant, certjds, zijlen; de
Ciderants in Frankrijk, de
personen liet noormals adellijke
en vorstelyke familien.
Cigaar, cigarro, tabaksrolletje om te
rooken.
Cyfer, getalmerk; schriftteken, schrift,
dat inzonderheid door dip-
lomatische agenten in de berij,

ten aan künne koven, en om,
gekeerd, gebruikt wort.
Cijns, schatting, belasting.
Cilinder, cimbaal, zie Cy.
Cinders, afgezwaaelde steenkolen, coke.
Cipier, gevangenbewaarder.
Circa, omtrent, ongereer.
Circassienne, fin gekerde wollen stof.
Circle, eene verleidelijke boelester.
circulaire, kringvormig, rondachtig
Circulaire, rondgaande brief.
Circulatie, kringloop, b. v. van het
bloed, dan het geld enz.
circuleren, in omloop zyn.
Circumferentie, omvang omtrek.
Circumspectie, omsigtigheid.
Circumstantie, omstandigheid.
Circus, ronde schoouplaats, stryd-
renbaan.
Cirkeel, vlak, door eene regelmatig
kromme lyn ingesloten.
Cirque olympique, rybaan voor kunst,

C

六十六

ridders, paardenspel.
 Cis, aan deke zyde.
 Ciselern, met de graverstift merken.
 Cisterne, waterbak, regenput.
 Citaat, aangehaalde plaats uit een
 geschrift.
 Citadel, burg, kleine vesting by een
 stad, staatsvesting.
 Cithar, snarenspeeltuig der oude Grieken.
 Claret, een lichte bleekroode wijn, bleek-
 kert.
 Citeren, aanhalen, b.v. een boek eene schrift,
 tusschenplaats; voor het geregt dagen;
 Cito, met spoed; citissime, in allerijl.
 Citoyen, burger.
 City, stad, inzonderheid de oude
 stad van landen.
 civiel, burgerlyk, in tegenoverstelling
 met militair; beleefot; billijk
 in prijs; civile lyst, de hof,
 houdingskosten of behoeften,
 de som, die de regent uit de

staatsinkomsten, voor zich,
 zyn gerin en zyn hof trekt.
 Civilisatie, beschaving, verfyning der
 zeden.
 Civilisereu, beschaven, vertichten.
 Clair-voiant, helderkiend.
 Clauvestien, heimelyk, naar de wet
 verboden.
 Claqueur, gekuurde toejunker in
 schouwbürgen.
 Clarinet, schelfluit.
 classiek, classisch, voorbeeldig, tot
 model dienende, voortreffelyk.
 Classificatie, rangschikking in
 klassen.
 classificeren, afdeelen, in klassen
 ordenen, splitsen.
 Claustra, cel, kluis, woning eens
 kluisenaars.
 Clausule, toevoegsel tot een voor,
 schrift, een contract, inson-
 derheid zulk een, waardoor

betondere punten beperkt of uitgebreid worden.

Claves, toetsen, klavieren van een snareninstrument.

Claviatuur, het geheel der toetsen, toetsenbord.

Clavis, sleutel.

Clémentie, zagtmoedigheid, goedertierenheid.

Clerexie, Clericus, de geestelykheid; de bisschoppelyke Clerexie, de oud-roomsche geestelykheid, de zoo genaamde Jansenisten.

Clericus, geestelyke.

Clicheren, afkloppen, afgieten, afstampen van een vorm of matrix in gesmolten en afgekoeld metaal, om er zoo den afdruk van te krygen.

Cliché, de langs bovenstaande weg verkregen afdruk.

Client, beschermeling, hy, die eenen

pleitbegerger heeft aangenomen.

Clima, klimaat, aard, — of licht, streek, lichtgesteldheid, temperatuur.

Clinische school, zulk eene, waar men de ziekten op de ziekten — zelven leert kennen.

Cligue, zamenkeuring, spitsbroederschap, verbinding tot een slecht oogmerk.

Cloak, mantel.

Clown, hansworst, grappenmaker.

Club, besloten gezelschap.

Clubbist, lid eener club.

Coactie, dwang, geweldadige aanrading.

Coactief, dringend, geweldadig.

Coaguleren, stollen.

Coaks of Cokes, verkoolde of ontkoolde steenkolen.

coaliseren, verbinden, vereenigen.

Coalitie, verbond, vereeniging van

C

六十八

velen tot vermeerering of aantasting
van eenen derde; zij onderscheidt
zich van alliantie, door dat zij
eigentlich de verbinding van
twee dus verre tegenovergestelde
partijen beoogt.

Cocagne, klimmast, kloiterboom.

Cocarde, hoed- of mitsstrik, band,
lint of roos van bepaalde
kleur als partij- of nationaal-
teeken.

Cocon, het meesel, de pop des zijde,
worms.

Code, codex, wetboek, oud hand,
schrift; Code Napoleon, het door
keizer Napoleon tot stand ge-
bragte wetboek, het beroemdste
en volkomenste van alle.

Codicil, aanhangsel of toevoegsel
tot een testament.

Cdille, dubbele inzet bij het ombet,
spel, wanneer de speler minder

connosjement, ook connaisjement,

slagen haalt dan de tegenspelers,
ook wel voor: bedorven, geruine,
erd.

Coërcerende middelen, dwangmiddelen.

Coërcitief, bedwingend.

Coeur, hart; harten op speelkaarten.

Cognac, eene soort van franschen
brandwijn.

Cognaten, aanverwanten door vroedijke
afstamming.

Cognitie, kennisneming, onderzoek.

Cognossement, zeeverachtbrief-ladings
of vrachtbrief des schippers.

Cohærentie, kracht van cohaesie,
zamenhang kracht. waardoor de
zamenstellend deeltjes der lichamen
worden bijeen gekleiden.

Cohier, schattingslijst, schattingsboek.

Cohorte, krijgsbende, schaar, rot.

Coifferen, kappen; Coiffeur, kapper.

Coiffure, kapsel.

Coionneren, smadelijk bejegenen, coe,

C

六十九

jonnieren.

Cokes, het zelfde als coaks (zie ald)

Colere, toorn, gramschap.

coleriek, oplopend, haastig.

Coliseum, benaming van groote praak-
tgebouwen tot openbaar vermaak
in groote steden.

Collaborator, medebewerker.

collateraal, zijdelings: collaterale erf-
genamen, ervende zijverwanten;
collaterale successie, erfenis die
aan een zijverwant des gestorvenen
over gaat.

Collatie, vergelyking van geschriften,
ook het recht om eenen post, in-
zonderheid eene predikant- of
schoolmeestersplaats te begeren.

Collation, ververschings, - verfris-
schingsmaal.

collationneren, boeken, schriften,
rekeningen enz. met elkander,
& vergelyken.

Collé, dicht tegen den band liggend
(in 't bilje artspel).

Collectaneum, schriftelijke verzameli-
ng van verscheidene zaken. C

Collectant, inzamelaar van giften.

Collecte inzameling van giften, be-
lastingen enz., het ingezamelde
geld-zelf.

collecteren, inzamelen, ophalen
voor de armen of noodlydenden.

Collecteur, de door het rijk aanges,
telde verkooper van loterij-
loten.

Collectie, verzameling, aantal.

collectief, verzamelend, gemeenschap,
pelyk.

Collega, ambtgenoot; medeleeraar.

Collegie, gezelschap of vereeniging
van ambtgenooten. elk tot een
bepaald doel vereenigd gezelschap;
ook de vergaderplaats-zelve; de
lessen de professoren aan de aka, T
+

Demien en atheneen.

Collet, rijkuis, ruitervest, kolder.

Colli, verzendingsgereedschappen, als kisten, vaten, fusten, balen enz.

collideren, Samen treffen, tegen el, kander werken, botsen.

Collisie, botsing, het tegen elkander druischen van netten, pligten enz.; beklemdeid, nood.

Collier, halssnoer.

Colloquium, zamenspraak, mondeling, g voorloopig onderzoek van de protestantsche geestelijken.

Colonel, aanvoerder eener colonne.

Coloniale waren, waren uit de volk, plantingen, b. v. kaffje, suiker, rijst, katoen enz.

Colonie, volkplanting, nederketting.

Colonist, planter.

Colonade, zuilenreeks of rij, op zuilen rustend gebouw.

Colonne, zuil, pilaar, kolom; lange strydbende.

Coloreren, kleuren, met verwen de, kken. C

Coloriet, kleurgering, kleurmenging

Colorist, kleurgaver, kleurmenger.

Colos, colossus, groot standbeeld, reuzenzuil; onbekoimen groot voormerp.

Colossaal, reusachtig, buitengemeen groot en zwaar.

colportereren, waren langs de deur venten.

Colporteur, marskramer, straatkoop, man.

Combattanten, stryders, rechtende partijen.

Combinatie, verbinding, zamensstelling in gedachten, gedachten-verbinding, berekening. 七十一

combineren, vereenigen, Samen voegen.

Comedie, blyspel; ook wel voor
schouwburg.

Comeet, staartster.

Comfort, gemak, welbehagen, terre,
denheid.

comfortable, behagelyk, gevoegelyk,
gemakkeelyk.

Comique, zie Komiek.

Comitaat, geleide, gevolg: kreits
in Hongarije.

Comité, verzameling van beraadsla-
gende personen of gecommitteer-
den: vereeniging van eenige
leden uit eene vergadering tot
onderzoek van eene of andere
zaak.

Commandant, bevelhebber, enz. eener
stad of vesting.

Commandement, bevel, gebod, magt
van gebieden.

commanderen, bevelen, bevel voeren.

Commandeur, bevelhebber: opperste

eener riddersorde, of ridder uit
de hogere ordeklassen.

Commanditair, medelid van eene com-
mandite.

Commandite, byhandel, door een han-
delshuis in eene andere plaats
opgericht.

Commando, bevel, hoogste magt, reg,
+ om te bevelen.

Comme il faut, zoo als t behoort,
in orde, voorbeeldig.

Commemoratie, gedachte, herinnering.

Commensaal, dischgenoot, kostganger.

Commentair, verklaring, uitlegging.

Commentator, uitlegger, verklaar-
der.

commenteren, verklaren, ophelôere-
n van uitleggingen voorzien.

Commerce, commercie, handel,
koophandel; omgang verkeer.

Commerce, zeker kaartspel.

commerceren, handel drijven.

C

七十一

Commerciëel, wat tot den handel behoort.

Commis, commies, kantoorbediende, factor; lants of stadsambtenaar, die tegen smuiklarij moet waken, accijns of inbasterachter.

Commissariaat, het amlt van commissaris.

Commissaris, gelastigde volmachthelende; ook een bekorger, aantekenaar der brieven, goederen enz. aan de zeren.

Commissie, last, taak, bestelling, boodschap; de personen, die in last hebben, zekere zaak gemeenschappelijk uit te voeren, te onderzoeken, ook hetgeen een koopman voor de bekoring eener zaak aan Zijnen lastgever in rekening brengt.

Committent, lastgever, gecommiteerde lasthebber.

Committeren, last geven, aanvertrouwen, volmagt geven.

Commoë, lantaarn, laeckkast.

Commoë, gemakkelijk.

Commoditeit, gemak, geheim gemak.

Commoëre, bevelrorder over een klein smalóeel of escader.

Commoners, studerenden van den tweeden rang op engelsche universiteiten.

Commons, medeleden van het lager huis in Engeland.

Commun, gemeen, laag; gemeenschappelijk.

Commune, gemeente.

Communicatie, mededeeling; gemeenschap, verbinding.

Communicatief, mededeelzaam gevoelen of geneigd zich mede te deelen.

Communiëren, mede deelen; ook voor ten aronómaal gaan (Communiëren).

C

七十三

Communie, gemeenschapelyk bezit
of leven; het heilig avondmaal;
communieren, ten avondmaal
gaan.

Communismus, het stelsel der gemeen-
schap van goederen en der
gelijkheid van alle menschen.

Communist, een aanhanger van
het communismus.

Compact, vast of dicht ineen gedro-
ngen.

Compact, compactum, vergelijk, ver-
drag, overeenkomst.

Compagnie, gezelschap, vereeniging,
handelsgezelschap, vennootschap,
afdeeling onder eenen kapitein.

Compagnon, gezelschap; deelnemer, mede-
arbeider, handelsgenoot.

Comparatie, vergelyking.

Comparatief vergelykende wijs; ook
de vergelykende trap (in de
taalkunde).

Comparsent, de verschynende party
in regten.

Compareren, vergelyken; zich voor
het gerecht stellen.

Comparitie, verschyning voor het
gerecht; byeenkomst ter beraad-
slaging.

Comparimenten, regelmatig afgedeelde
vakken.

Compassie, medelyden.

Compatibel, vereenigbaar, samenpas-
send.

Compellere, dwingen, drijven.

Compendieus, kort, ineengevoerd,
gemakkelijk.

Compendium, kort begrip eener
wetenschap; leerboek, handboek,
leidraad.

Compensatie, vergoeding, veriffeni-
ng.

Compenseren, veriffenen; tegen elka-
nder opwegen.

C

七十四

Compere, neet, doopvader; vrolijke
snaak.

Competent, bevoegd, gerechtigd, gel,
dig.

Competent, bevoegd meddinger naar
een ambt.

Competentie, bevoegdheid; mededin,
ging, recht om te spreken, toe,
komend deel; regelmatig of bevoegd oordeel.

Competeren, regelmatig toekomen;
mede dingen.

Compilatie, het uit allerlie schryvers
byeengebragte, zamengeroegde,
verzamelwerk.

Compileren, zamenbrengen, het geen
in andere boeken staat tot een
nieuw geheel vereenigen.

Complaisance, gedienstigheid, vriende,
lijk en voorkomend gedrag.

Complaisant, dienstvaardig, beleefd,
toegevend.

Compleet, volledig, voltallig, onge,

schonden.

Complement, aanvulsel.

Completeren, aanvullen, tot een ge,
heel brengen.

Complexiv, lichaamsgesteldheid, gemoe,
dstoestand; gelaatskleur, uitzigt.

Complicatie, ingewikkeldheid, zamen,
loop van verscheidene dingen
van verschillenden aard.

Complicen, medepligtigen, medeschul,
digen.

Compliceren, verwikkelen, verwarre,
n.

Compliciteit, medepligtigheid.

Compliment, beleefdheidsbetuiging, groe,
t; iets vlegends, verplichtends,
woordenlof.

Complimenteren, begroeten.

Complimenteus, vol complimenten of
pligtplegingen.

Complot, rot, zamenrotting, geheime
verbinding tot eene strafbare

C

七十五

onderneming: de personen, die
zulk eene Samenrotting vormen.

Complotteren - Concentreren.

Complotteren, Samen rotten, iets
heimelyk brouwen.

Componeren, Samen stellen, vereenigen,
een muziekstuk vervaardigen.

Componist, toondichter, toondichter.

Comportement, gedrag, levenswijz.

Compositie, menging, samenstelling,
metaalmengsel; ordening eener
schildery; toonsetting; minnelijk
verdrag.

Compositeur, Samensteller, letterzetter.

Compote, Compot, met zuiker inge,
maakte en gestoofde vruchten.

Comprehensie, bevattingskracht.

Compres, vast, zamengeद्रákt, dicht
ineen

Compresse, Compres, zamengevoósen
doekje op eene wond.

Comprimeren, Samen drukken, in
toom houden.

Compromis, beslissing van een hande,
lsgeschil door zelfgekozen scheids,
lieden; beroep op het oordeel van
eenen scheidsrechter, of de wette,
lyk vergunde overeenkomt van
twistende personen, om zich naar
de úitspraak van eenen scheids,
rechter te gedragen.

Compromitteren, iemands eer aangry,
pen, verdacht maken, iemand
in het spel, in de beslomme,
ring trekken.

Comptabiliteit, verantwoordelykheid

Comptant, Contant, gereed, haer geld.

Comptoir, kantoor, schryfkamer werk,
vertrek eens koopmans, bankie,
rs enz.

Comptorist, kantoorbediende, klerk,
boekhouder.

Computatie, overslag, berekening.

Computeren, een' overslag maken,
uitrekenen.

Comte, graaf; - comtesse, gravin.

Comtoir, letter comptoir (zie ald).

Con amore, met liefde lust, hartelijk,
heid

Concaaf, hol, holronde zoo als de bin-
nenvlakte van horlogie-glas.

Concatinatie, aaneenschakeling.

Concederen, toestaan, bewilgen.

Concindo, ik stem toe, het zij zoo!

Concentreren, op het middelpunt samen-
loopen; in een brandpunt ver-
zamelen; digter maken, verstriken.

Concentrisch, een gemeenschappelijk
middelpunt hebbende.

Concept, schriftelijk ontwerp; uit zijn
concept gebragt worden, in den
loop zijner gedachten gestoord wor-
den.

Conceptie, bevatting, begrip, gedachte,
korte zamenvatting van eent ge-

schrift.

Conceptpapier, slicht schrijfpapier
voor ontwerpen, schetsen enz.

Concerneren, betreffen, aangaan.

Concert, toonspel, eenparig spel van
verscheidene muzikanten op ver-
schillende instrumenten.

Concertleren, wedijveren; op een con-
cert mede spelen

Concertmeester-Conditie.

Concertmeester, bestuurder van een
gezelschap toonkenstenaars.

Concessie, bewilliging, verlof van
de overheid om eene burgerlyke
zaak te drijven.

Concetti, schynbaar geestige invallen
of zetten, valsche, overdrevene
figuren.

concertabel, begrijpelyk.

Conchylien, schaaldieren, schelpdieren.

Concierge, gezangenbevaarder, cipier.

C

x
x
x

Conciergerie, burgvroogdij, cipiers,
woning.

Conciliëren, verzoenen, bemiddelen.

Concilie, Concilium, vergadering
enke. kerkvergadering; ook hare
besluiten, en de plaats, waar
zij gehouden wordt.

Concipiëren, opstellen, ontwerpen
maken, neder schrijven.

Concisie, bondigheid, beknoptheid.

Conclave, vergadering in een gesloten
vertrek ter verkieging
van een nieuwen paus, zij
heeft plaats in 't Vaticaan
te Rome, 12 dagen na den
dood van den laatsten paus,
en geen der leden mag het
paleis verlaten, vóór een nieuwen
paus gekozen is.

Concluderen, besluiten, eene gevolgtrekking
maken.

Conclusie, besluit, gevolgtrekking,

slot.

Concordaat, verdrag, overeenkomst,
inzonderheid van wereldlyke
vorsten met den paus, in zaken
van godsdienst en kerk
Concordant, overeenstemmend. C

Concordantie, overeenstemming, alphabe-
tisch. lijst der in de heilige
schrift veriatte spreuken, met aan-
wijzing van de plaats, waar zij
staan.

Concordieren, overeen stemmen.

Concordia, eenórugt, overeenstemming.

Concours, verklaring van het over-
mogen tot betalen, Samenkomst
der schuldeischers ter deeling van
het vermogen des schuldenaars.

Concreet, vereenigd; geconnen, gestold;
een conceet begrip is zulk een,
dat de eigenschap met het voor-
werp vereenigd bevat (in tegen-
stelling met abstract); het conc,
7
+
8

rete getal, het benoemd getal.

Concurrent, mededingen.

Concurrentie, medijver, mededinging

Concurreren, mede dingen, medijveren.

Condemnatie, veroordeeling, afkeuring.

Condemneren, veroordelen.

Condensator, verdichter, zeker werktuig
in de natuurkunde tot verstrooi-
de electrische stof.

Condenceren, verdichten, samen dringen
in een kleinere ruimte.

Condescendentie, innwilliging, toegeslyk-
heid.

Condiscipel, medescholier.

Conditie, voorwaarde toestand; voor-
slag, bediening; post, stand.

Conditioneel-Confraater.

Conditioneel, voorwaardelyk.

Conditioneren, bedingen; de behoorlyke
gesteldheid of deugdelykheid geven;
dit boek is wel geconditioneerd,

is nog in goeden staat.

Conditio sine qua non, onvermydelijke
voorwaarde.

Condolantie, rouwbeklag.

Condoleren, deelneming in een verlies
betuigen.

Conduct, begeleiding, geleide.

Conducir, geleider; de persoon, die
op diligences, stoombooten enz.
voor het gemak en de veiligheid,
d van personen en goederen
zorgt.

Conduite, gedrag; opzigt, leiding.

Confederatie, verbond, bondgenoot-
schap van twee of meer staten,
om tegenover een of meer vree-
nde mogendheden slechts eenen
staat te vormen en gemeenschappe-
lyk daartegen te handelen, terwijl
ieder der verbondene staten inwen-
dig zyne onafhankelykheid behou-
dt.

C

七十九

Confedereren, verbinden.
Conférentie, zamenkomst en beraad-
slaging over zaken.
Conféren, vergelijken; beraadslagen.
Confessie, belijdenis, bekentenis;
geloofsbelijdenis; geloofsparty.
Confessionarius, biechtvader.
Confiance, vertrouwen.
Confidentie, vertrouwelijke medede-
ling
Confidentieel, vertrouwelijk, gél.
Confieren, vertrouwen, toevertrou-
wen.
Confinement, huis- of staats-arrest,
verbanning aan eene bepaal-
de plaats.
Confinnieren, aangrenzen geven,
gen zetten, arrest geden.
Confirmandus, jonge christen,
die als medelid der christelij-
ke kerk is aangenomen en
ingeregend, vormkind.

Confirmatie, bevestiging innijding
of opneming onder de leden der
kerk.
Confirmatief, bekrachtigend. C
Confisatie, verbeurdverklaring,
in-beslag-neming van goederen
ten voordeele der schatkist
Confisgueren, geregtelyk intrekken,
verbeurd verklaren, aanhouden.
Confiteor, ik beken, belijd.
Confituren, ingemaakte dingen,
s. v. vruchten, suikergoed enz.
Confiturier, banketbakker.
Conflict, botsing, stryd, werking
in tegenwerking.
Confluentie, zamenvloeying.
Conform, overeenstemmend, in orde.
Conformisten, aanhangers der heer-
schende bisschoppelyke kerk
in Engeland
Comfortable, zie Comf. -
Confroter, medebroeder, ambtgenoot.

Confrontatie - Consecratie.

Confrontatie, tegenelkander- of tegenoverstelling.

Confronteren, vergelyken, de uitspraak van twee personen voor de rechtbank vergelyken, hen wederzjds verhooren ter uitvorsching der waarheid.

Confunderen, verwisselen, verwarren.

Confusie, verwarring; beschaamdheid.

Confutatie, wederlegging.

Confuteren, wederleggen.

Confus, verwaro; verlegen, verblift

Congé, ontslag, afscheid.

congedieren, afscheid geven, wegzen, den

Congestie, aandrang, tegennatuurlijke ophooping, b. v. van het bloed naar het hoofd.

Conglomeraat, zamenhooping van verschillende bestanddeelen.

Congratulatie, gelukwensch.

Congratuleren, gelukwenschen.

Congregatie, verzameling, inzonderheid geestelijke vereeniging.

Congrègeren, verzamelen, verbroederen.

Congres, zamenkomst, veruening tot gemeenschappelyke beraadslaging (tusschen vorsten of hunne gezanten).

Congruent, overeenstemmend, gelykvoormig.

Congruentie, overeenstemming, gelyken gelykvoormigheid.

Conisch, kegelvormig.

Conjectureren, vermoeden, raden.

Conjugaal, echtelyk.

Conjugatie, vervoeging der werkwoorden.

Conjugeren, vervoegen, tydroegen

Conjunctie, vereeniging, verbinding, zamenstand van sterren

Conjuncturen, zamenstreffende omstandigheden die grotere levendig,

C

八十一

heid of ook eene stremming in de zaken te neeg brengen; ook wel de tydsomstandigheden.

Conjunctivus, aanvoegende wys der werkwoorden.

Conjuratie, zamenknering.

Connetable, welker de opperryksmaarschalk en veldheer der kroon in Frankryk.

Connexie, zamenhang, verbinding in vloedryke kennissen of betrekkingen.

Conniventie, oogluiking, toegerendheid.

Conniseren, door de vingers zien.

Connossement, Zie Cognossement.

Conquest, Conquete, verovering.

Corrector, tweede leeraar op de latynsche scholen.

Conscientie, geweten, bewustzijn.

Conscientieus, naauwgezet, gemiddelyk.

Conscribieren, opschryven, ligten

Conscript, dienstpligtige, loteling.

Conscriptie, ligting, loting tot de krigsdienst.

Consecratie, inzegening, inzonderheid van het brood en den wijn by het heilig avondmaal, by het misoffer.

Connaissement, Zie cognossement.

Consentement, consentering, toestemming, goedkeuring, innilliging.

Consecreren, wijden, inzegenen.

Consecutief, naar den tyd op elkander volgend.

Conseil, raad, raadsvergadering.

Consent, toestemming, vergunningsbriefje.

Consentieren, toestemmen, goedkeuren.

Consequentie, gevolgtrekking; het getrouwvlyven aan zyne beginselen.

Conserf, kruidersuiker, geneusmiiddel uit sapryke planten en kruiden bereid.

Conservatie, beraring, behoud.

Conservatieren, stijfhoofdige aankan-

gers van het oude.
Conserveren, bewaren, in acht nemen, beschützen.
Considerabel, aanmerkelijk, geringtig.
Consideratie, overweging; inschikkelijkheid; hoogachting; aanzien.
Considereren, in overweging nemen, behartigen; hoogachten.
Consignatie, aangijzing ener hoeveelheid koopwaren tot verkoop voor rekening des toekenders.
Consigne, loswoord, paraal; aantekenenboek der verachtgoederen en geleidrienen.
Consigneren, zulke waren aangijzen, verzenden; een' schildwacht consigneren, hem het voorschrift van zijnen post meddeelen; soldaten in de kaserne consigneren, hun gebied de kaserne te verlaten.
Consillium, raad, raadsvergadering.
Consistent, dicht, vast, duurzaam.

Consistorie, kerkeraad, hogere geestelijke overheid; ook wel de kerkenkamer.
Consolatie, troost, vertroosting.
Console, wand- of pilaurtafeltje, spiegeltafeltje.
Consoleren, troosten, opbeuren.
Consolideren, vast en duurzaam maken; fondsen aangijzen om de betaling b. v. van openbare fondsen of renten te dekken.
Consols, geconsolideerde schulden of fondsen, gedekte of beligde schulden, en de staatspapieren die betreffende.
Consonant, eenstemmig, eensluitend.
Consonanten, medeklinkers.
Consorten, medestanders, deelnemers (in kvaden Zien).
Conspiratie, zamenzwering.
Conspireren, zamen zweren.
Constabel, geregtelyk politie-dienaar en

rústbewaarder in Engeland.

Constant, bestendig, volhardend; erkend,
heerschend; zeker, gewis.

Constantie, standvastigheid.

Constateren, vaststellen, klaar benijden.

Constellatie, samenstelling; sterrebeeld.

Consternatie, ontsteltenis. verslagenheid.

consterneren, doen ontstellen, verbaasd
staan.

Constitueren—Continueren.

Constitueren, vaststellen verordenen;
de vergadering heeft zich geconstitueerd,
heeft zich voor wettig en
voltallig verklaard.

Constitutie, vaststelling; verordening;
staatsregeling, grondwet.

Constitutioneel, grondwettelijk.

Constructeur, scheepshoofdmeester

Constructie, samenstelling, bouwwoord;
woordschikking

Construieren, oprigten, verbinden, op,
bouwen; in de taalkunde: de
woordvoeging ontwikkelen.

Consul, agent, gevolmagtigde eener re,
gering aan eene buitenlandsche
handelplaats, die met de waarne,
ming en handhaving van de han,
delsbilangen zyner natie is belast.

Consulaat, ambt in waardigheid eens
consuls.

Consulieren, om raad vragen.

Consulent, raadgever.

Consult, consultatie, beraadslaging
raadpleging.

consulteren, overleggen, beraadslagen.

Consultum, besluit, raadbesluit.

Consument, verbruiker, verteeder.

Consumieren, vertieren, verbruiken.

consummeren, volinden, volbrengen.

consumptieve middelen, belastingen op
de levens behoeften.

Consumtie, consumptie, verbruik van

de noodwendigheden des levens.
Contact, aanraking, samenkomst van
twee lichamen.
Contagie, besmetting, pest.
contagieus, besmettelijke
Contant, gereed inbaar geld.
Contanten, gereed geld.
Contemplatie, beschouwing, bespiege-
ling.
Contemporair, gelyktijdig.
Contenance, houding, beduardheid van
geest.
Content, tevreden, vergenoegd
Contenten, in zustersden: de lysten
der met de schepen aangekome-
n waren.
contenteren, bevredigen, tevreden
stellen; betalen.
Conterfeiten, afbeelden, uitschildere-
n.
Conterfeitsel, afbeeldsel, portret.
Contesteren, bestrijden, betwisten.

Context, redverbinding, zamenhang.
Continentaal, wat tot 't vasteland behoo-
rt; continentaal stelsel, afsluitin-
g van het vasteland door Napo-
leon. C
Continentie, matiging, onthouding.
Contingent, verschuldigd aandeel in
troepen, in oorlogslasten enz.
Continuatie, voortdoring, voortzetting.
Continuël, voortdurend, onophoudelijk
Continueren, voortzetten, voortduren.
Continent, vasteland.
Continuïteit, samenhang der deelen, onaf-
gebroken duur.
Conto, rekening; à conto, op rekening;
conto is ook de ruimte, die de
rekening van eenen handelsvriend
in het grootboek beslaat, conto
corrente of courant, de loopende
rekening, conto finito, gefügeerde
rekening; conto à meta, voor
halve rekening.

Contra, tegen.

Contraboek, tegenboek, het boek, waar in de controle der rekeningen wordt gehouden; dat waarin de uitgetrokken prijzen der staatsloterij staan opgeteekend.

Contract, verdrag, verbindtens; spelmerk.

Contract, samengetrokken; verlamd, lam.

Contracteren, een verdrag aangaan, ook zooveel als contraheren.

Contradicteren, tegen spreken.

Contradicent, tegenspreken, weerpartij.

Contradictie, tegenspraak, tegenstrijdigheid.

Contradict, namaaksel, nadruk.

Contraheren, samen trekken.

Contrainte, dwang.

Contraire, tegengesteld; ongunstig; rampspoedig; au contraire, in tegen-

deel.

Contrariëren, dwarsboomen.

Contrasignieren, mede ondertekenen.

(In staten, waar verantwoordelijke ministers zijn, moeten alle door den vorst in 's lands aangelegenheden uitgevaardigde bevelen en verordeningen door den minister, tot wiens departement of werkring zij behooren, gecontrasigneerd worden.

Contrast, tegenstelling, verschillendheid van tegenover elkaar gestelde voorwerpen, afstek.

Contrasteren, tegen elkander afsteken.

Contravenieren, strijdig met wet of verdrag handelen, overtreden.

Contraventie, overtreding.

Contre, tegen.

Contrebande, smokkelwaar, sluipgoederen, die men contra bannum, d. i. tegen een verbod of met ontduiking der daarop gelegde tollens in - of

uitvoert.

Contrebandier, sluikhandelaar.

Contrebas, groote basviool.

Contribillet, tegenbriefje, tegenbewijs.

Contrecarreren, tegen werken.

Contre-coup, tegenstoot, terugslag;
ongeluk, ramp, tegenspoed.

Contredans, veld- of rijdans met 4-8
paren.

Contremanderen, tegenbevel geven af,
zeggen.

Contremarque, tegenteeken, tweede kaartje in schouwbürgen enz., dat men na afgifte van het eerste ontvangt om weder binnen gelaten te worden.

Contremarsch, ruggwaartsche togt.

Contremineren, tegen werken, pogen te verijdelen, tegenlist gebruiken.

Contre-order-copie.

Contre-order, tegenbevel.

Contre-revolütie, tegenomwenteling, omverwerping eener nieuwe Constitütie ter herstelling van de oude.

Contribueren, bijdragen, mede werken.

Contribuabel, schatplichtig, belastingschuldig.

Contribütie, gemeenschappelijke bijdrage; oorlogslasten, brandschatting.

Controle, opzigt, tegenrekening, dubbel, register.

Controleren, tegenrekening of toezigt houden.

Controleur, toezener, ambtenaar belast met het toezigt, het houden van het tegenboek van de belastingkantoren enz.; tegenspreker.

Contraverse, geleerde stryftwistzaak, inzonderheid over het plint van goësdienst.

Contubernalen, samenwoners, kamerge, ncoten.

Contumacie, weerspanningheid, ongehoor,

C

八十七

zaamheid aan geregtelijke bevelen,
ook de proeftijd wegens aanstekelijke
zichten, gezondheidsproef; in contu-
maciam vercoorden, wegens niet
verschijnen voor 't gerecht of bij
verstek veroordelen.

Convalescent, een genezende, iemand, die
aan de beterhand is.

convenabel, passend, welvoegelijk, be-
tamend.

Convenientie, convenance, overeenkomst,
gepastheid.

Convenieren, overeen komen: aanstaan,
passen; betamen, welvoegelijk zijn.

Convent, coventie, zamenkomst, verga-
dering.

Conventie, overeenkomst, verdrag.

conventioneel, waaromtrent men over,
een gekomen is, wat louter op ge-
woonte en allengs plaats hebbende
overeenkomst beruist.

Convergeren, toenaderen, tot elkander

neigen.

Conversatie, gesprek, omgang.

converseren, verkeeren, onderhoud met
elkander hebben.

Conversie, omstempeling der munten;
verandering van de renten der
staatsschuld; verwisseling van de
oude schuldbriefen tegen nieuwe;
ook bekeering.

Converteren, verwisselen, bekeeren.

Convex, bolronde, gewelfd, lensvormig.

Convictie, overtuiging.

Convocatie, zamenroeping.

convoceren, zamen roepen.

Convooi, begeleiding, bedekking, door
gewapende magt.

Convooi-briefje, geleibriefje.

Convooi-loopers, afgevers der uit-
en invoerbiljetten te Amsterdam.

convoyeren, begeleiden.

Convulsie, stuiptrekking, stuip.

Coöperator, medewerker.

C

八十八

Coopereren, mede-arbeiden.

Copie, afschrift, nadruk; het woord de pers bestemde handschrift eens schryvers.

Copieboek — correspondentie.

Copieboek, koopmansboek, waarin de afschriften der brieven en missels zijn te vinden.

Copieren, afschryven, nateekenen.

Copieus, rijkelyk, in menigte voorhanden.

Copulatie, verbinding, koppeling, paring.

Copuleren, verbinden, paren, koppelen.

copy-holders, de cýns- of erfpachters in Engeland.

copiet, behaagziek, verliefmakend.

Coguette, eene behaagzieke vrouw, hartverangster.

Coguetterie, laakbare behaagzucht, minnaarsjagt.

Coguin, schelm, schoft.

cordaat, hartelyke, rond, opregt, vertrouwelyk.

Cordiaal, hartelyk, hartsterkend.

Cordon, snoer, hoedeband, grensberetting, vernierlinie, hetzý tot verhoeding van den slijkhandel, of tot verhoeding der uitbreiding van besmettelýke ziekten.

Corduaan, marokýn, spaansch leder uit geitenvellen.

Cornet, vaandrig by de rýterý.

Coroner, kroonbeamste, lykeshouwer in Engeland.

Corporatie, gezamentelyke leden van een gezelschap; gild, broederschap.

Corporeel, lichamelýk, lyfelyk.

Corps, ligchaam; vereeniging van vele personen onder een hoofd; legerafdeeling, heerbende.

C

八十九

Corps de garde, wachthuis, hoofdwacht.

Corps de reserve, spaarbende, noodcorps.

Corps diplomatique, gezamentelyke gezanten aan een hof.

Corpulent, zwaarlyvig, gezet.

Corpulentie, zwaarlyvigheid.

Corpus delicti, het voorwerp, waar mede eene misdad is begaan.

correale obligatie, eene verpligting, vordering, die verscheidene personen evenzeer aangaat en uit de zelfde oorzaak voortspruit.

Corpus juris, het boek, waaren alle romeinsche witten verzameld zijn, het wetboek van het romeinsche recht, door keizer julianus in de 6de eeuw byeen gebragt.

correct, zuiver, vrij van fouten.

Correctheid, juistheid zuiverheid van taal, druk, tekening enz.

Correctie, verbetering; kastijding.

Correctiehuis, verbeterhuis, tuchthuis.

correctioneel, wat tot verbetering moet en kan dienen.

Corrector, verbeteraar, inzonderheid van drukproeven.

Correctuur, de verbetering van druk, proeven.

Corregidor, standregter, ambtenaar der politie in Spanje en Portugal.

Corulatie, wederzijdsche of wisselbetrekking.

Correspondent, handelsvriend, die met een' anderen in briefwisseling staat; een berigtgever voor dagbladen enz.

Correspondentie, briefwisseling, het van den correspondent ontvangen berigt.

Corresponderen - Coullisse.

C

九
十

Corresponderen, briefwisseling houden, overeenkomen, gemeenschap hebben.

Corridor, smalle gedekte gang tusschen twee rijen kamers.

Corrigeren, verbeteren, van fouten zuiveren, herstellen; berispen, straffen.

Corrupt, bedorven, slecht.

Corruptie, bederf, verdorvenheid; omkoopning, verleiing; vervalsching.

Corsaire, zeeroover, niet geprivilegieerd, d. i. niet door de regering van eenen staat uitgekonden kaper.

Corso, Cours, prijs van het geld of van de mussels; de renbaan; al corso, naar den tegenwoordigen loopenden prijs van het geld of de mussels.

Cortes, vertegenwoordigers der natie in Spanje en Portugal.

Corvée, leendienst; bij de krijgslieën

verdrigtig,

zekere werkzaamheden, die beurtlings door de manschappen eener Compagnie verrigt worden; een ondankebaar werk.

Corvette, jacht, snelzeilend klein oorlogschip, adviesjacht, korvet.

Corvodon, arme herder.

Corvphée, hoor- of reisaanvoerder bij de Ouden; volksmenner, radder, ver.

Cosmetiek, verfraayingskunst; middel ter verfraaying van het vel of de hairen, blanketsel, reukwater, pommade enz.

Cosmisch, de wereld of het veelal betreffende.

Cosmogonie, leer der wereldschepping

Cosmographie, wereldbeschrijving.

Cosmologie, wereldleer.

Cosmopoliet, of cosmopolitaan, wereldburger, die de gansche wereld als zijn vaderland beschouwt.

C

九十一

Cosmopolitismus, wereldburgerschap.
Cosmorama, wereldschilderij, soort van panorama.
Costi, daar; *à costi*, in iene stad, aan iene markt.
Costuum, ambtskleeding, plegtgewaad, tooneelkleeding.
Côtelette, ribbestuk, gerooste ribbetjes.
Coteren, teekenen, merken, pagineren.
Coterie, kransje, besloten gezelschap, tabbelklub.
Cotillon, fransche gezelschapsdans, ook onderrok.
Cotisatie, overslay, aandeelsbepaling.
Cotiseren, schatten wat ieder zal betalen.
Couche: knyg! ley stil!
Coucheren, te boek stellen, opschryven; doen liggen.
Coulant, vloeyende; toegerend, ge, dienstig.
Coulant, kleinood aan vrouwelijke

halsooren.

Couleur, kleur, verin, trefkleur; voor, menosel; schyngrond.
Couleur, de puce, vloekkleur.
Coulisse, beweegbare wand op het tooneel.
costimèren, volgens het tijdsgebruik kleden, inlichten.
Coup, slag, stoot, koud, stuk, snede, schot, teug, enz.
Coup de main, overrompeling verrassing.
Coup d'oeil, oogopslag, snel overzigt.
Coupabel, schuldig, strafwaardig.
Coupe, zekere danspas; halfhoets, de voerst aföelling der diligences of de cabriolet.
Couperen, afsnijden; kortstaarten, afnemen (van kaarten), troef inleggen, bannen.
Couper? by het kaartspel: neem af?
Coupleren, palen, koppelen.
Couplet, aföelling van een zanggedi,

C

cht, strophelied spotlied.

Coupon, rentbriefje, intrustbiljet bij de obligatieng; ook lap, snipper

Cour, hof, opwachting bij vorsten; cour maken, naar iemands gunst streven.

Courage, moed, dapperheid; — courage? moed gevat? moed gehouden!

Courageren, moed geven, opmukken.

Courageus, moedig, manhaftig.

Courant, loopend, gangbaar, geldig; courante schulden, kleine loopende schulden, zonder zekerheid of onderpand; courante waren, ligt verkoopbare waren.

Courant, gangbare grove zilvermunt; nieuwblad.

Courantier, nieuwbladschryver, — drukkver, uitgeven.

Courier, renbode; staatsbode te paard.

Cours, loop, omloop. waarde, koers, tegenwoordige prijs van het geld of de

missels; Cours houden, den regeten weg vervolgen.

Courslet, gangbaar, voor koers wat, laar

Coursen, den koers rigten; schatten, rammen; ten uitvoer brengen, klaar.

Coursen, in omloop of gangbaar zijn.

Court, gregtshof.

Courtage, makelaarsloon. — Courtier, makelaar.

Courtine, middenwal of gerdijn tusschen twee betmerken, waardoor de zijden of slanken veruigt worden

Courtisan, hoveling. — Courtisane, hofde, me; aanzienlijke vrouw van onge-regelde zeden.

Courtoisie, heffelykheid, beleefheid, inzonderheid jegens vrouwen.

Cousin, neef, broeders of zusters zoon.

Coute qui coute, het koste wat het wil, tot elken prijs.

Couteus, kostbaar, duur of hoog in

C

九十三

prijs.
Couveret, brevenomslag, hijsel; tafel,
genootschap voor een persoon —
Couverture, deksel, omslag.
Crackeren, spinnen, uitwerpen.
Cranerie, doller sterk, uitzinnig gedrag.
Craniologie, schedelleer.
Crater, groote drinkschaal, trichter
van een' vulkaan.
Cratus, misvormd mensch.
Cravate, halsdoek, das.
Cragon, tekenschrift, potlood, griffel,
stijthouder.
Cragonnen, met Cragon teekenen;
schetsen, ontwerpen.
Creance, schuldvordering; uitslaande
schuld.
Creancier, schuldvorderaar.
Creatiër, schepsel; gunsteling, afhan-
geling of werktuig van een' groo-
te; gering of gemeen persoon.
Crediet, geloof vertrouwen, aanzien,

goede naam als stept betaler, gege-
ven tijd van betaling.
Credietbrief, brief van borgtocht, van
aanbeveling.
Credit (meerv. Credint), het te-goed; de
regerstijde in het grootboek des
koopmans.
Crediteren, op vertrouwen geven, borgen
of leenen.
Crediteür, schuldeischer.
Creduliteit, ligtgeloovigheid.
Creëren, scheppen benoemen, aanstellen.
Crime, room; het beste van eene zaak.
Cremor tartari, cremortart, room van
wijnsteen, overwijnsteenzure potasch.
Creneleren, keeven, uittanden, met schie-
tgaten voorzien; aan münzen eenen
kertrand geven.
Creool, afstammeling der Europeanen in
Amerika geboren.
Cruosot, bekend middel, inzonderheid
tegen tandpijn.

C

九十四

Cripe, krip, knüttloers.

Creperen, ellendig omkomen; ergeren.

Crescendo; toenemend, in sterkte van toon stijgend; allings uit den zachten in den sterken toon overgaande.

Cretins of *Cretinen*, krommenschen in Zwitserland, Savoge, Piemont.

Crimen, misdadaad; in jaristischen zin: elke handeling, waardoor iemand aan zijn vermogen of aan lijf en leven benadeeld wordt; *Crimen laesae majestatis*, misdadaad van gekwetste majesteit, eene misdadaad tegen den persoon des vorsten staatsmisdadaad, hoogverraad.

Crimeneel, misdadig, lijfstraffelijk; *crimineel recht*, strafrecht.

Crisis, beslissende wending eener zaak, keerpunt, scheiding der zijden.

Criterion, merkteeken, onderscheidingssteeken; maatstaf der beslissing

van deede of geene zaak.

Criticiaster, verachtelijk recensent, mug, gekijfte r.

Criticus, kanstregter, boekenregter.

Critiek, beoordeeling, toetsing, kunstbeoordeeling; kanstregterschap, beneden critiek, alle beoordeeling onwaar, uitgemaakt slecht.

Critiek, *critisch*, haghelijk, zorgelijk; wat tot de *critiek* behoort, kunst, regtelijk.

critiseren, beoordeelen; vitten.

Croek, zie *Grog*.

Croesus, schatrijk man.

Croquis, ruw ontwerp b. v. van eene schildoerij

Croup, vliezige keelontsteking.

Croupier, miestander des bankhouders bij het farospel.

Crogabel, geloofbaar.

Crucifix, kruisbeeld, beeld van chris, tús aan het kruis.

Cruiditeit, raauwheid onverteerbaarheid.
Cryptogamen, bedekt bloeiende plan-
ten.
Cryptographie, geheime schrijfkunst.
crüel, wreed, onmenschelyk.
Crusado, portugesche en spaansche
münt.
Crustaceen, schaaldieren.
cubick, vierling- of dobbelsteenvormig.
Cubus, leerling.
Culbutteren, buiteren; in 't verdoof
storten; overhoop werpen.
Cul-de-paris, opvulsel, om de dame
skledjes van achteren te doen
uitstaan.
Culinair, wat tot de keuken behoort.
Culminatie, grootste hoogte, doorgang
der sterren door den meridia-
n.
Culminatie-punt, hoogste standpunt,
hoogste graad van magt, aan-
zien enz.

Culmineren, de grootste hoogte berie-
ken.
Culotte, broek, korte broek.
Culpa, schuld; mea culpa, myne
schuld. C
Culpabiliteit, strafbaarheid.
Cultivateur, landbouwer, boer.
Cultiveren, boomen, aanbouwen, aan-
kweken; beschaven, oefenen,
beoefenen.
Cultus, eeredienst, uitwendige gods-
verering.
Cultuur, aanbouwen, veldbouwen, bescha-
ving, veredeling, oefening van
den geest, van de vermogens van
verstand en hart.
Cum, met; - cum Deo, met God.
Cupiditeit, begeerlykheid; Cupido,
minnegod, Amor.
Curabel, geneeslyk heelbaar.
Curacao, likeur uit oranje-appelen.
Curatore, voogdyschap, ambt van

eenen *curator*.

Curator, voogd, toezener op iemand, die zijne eigen zaken niet beheeren; schoolvoogd.

Currere, genezen, herstellen.

Cursus (roomsche), de pauselijke regering, het hof van den paus, alle pauselijke beampten en geregtshoven en kerkelyke zaken.

Cursus, loop; leergang; lessenreeks over een bepaald vak.

Custos, opzigter, bewaker, koster, kerkwachter.

Cyclopes, reusachtig knecht van Polyphemus, met ien rond oog in 't midden van 't voorhoofd.

Cyclicalis, kring, tydkring, zeker aantal jaren, na verloop van welke de zelfde verschynsels weder plaats hebben.

Cylindrus, rol, ronde zuil, wals.

Cylindricus, cylindrick, rolvormig.

Cymba, klankbekken, belletjes; hakkebord.

Cynicus, schaamteloos, zedeloos mensch. cynisch, onbeschaamd, onnelvoegelyk.

Cynismus, onnelvoegelyk of schaamteloos gedrag.

Cynosura, de kleine beer, poalster; rigtsnoer, leidraad.

Czak, hooge soldatenhoed, veldmuts.

Czapka, de vierkante muts der poolsche Uklanen, ook hier en elders bij sommige kavallerie-corpsen ingevoerd.

Czar of *Czaar*, voormalige titel des russischen keizers.

Czarevitsch, zoon des russischen keizers, grootvorst.

Czarevna, dochter des russischen keizers, grootvorsten.

Czechen, naam der Bohemers, een slavonische volksstam.

C

九十七

D.

D. romeinsh getal, gelijk 500, ook afk., **D**
rtiny van Don en Dom, van Doe,
tor (Dr.) en Dominus (Ds.).

D. C. M., verkorting van Deo optimo ma-
ximo, aan den besten en hoogsten God.
de capo (2c.), nog eens, herhaald.

Doctylologie, vingerrekenkunst, vingers,
wraak.

daedulisch, kunstig, schrander uitgedacht;
moeijelijk te ontwarren.

Daeman, geest, knielgeest, boeke geest.

Daguerreotype, lichtbeeld, naar de uit-
vinding van daguerre voortgebragt.

Daguerreotypieren, afbeeldsels door de en-
kele inwerking van het konnelicht
op eene chemische toebereide metaal-
plaat voortbrengen.

Damascieren, slammig etsen, gher-
of staalwerk met goud of zilver
inliggen.

en sieraden is doornleren.

Damass, zijden, wollen of linnen
stof, die met bloemen,
Dame, vrouw van rang; koningin,
n of vrouw in het schaaken
kaartspel, de dam in 't damspel,
l; - dame d' honneur, eeredame
aan het hof.
Danaëden (het vat der) vellen, Da-
naëden - werk doen, een' vergel-
schen kwaren arbeid doen.
Dandin, onnochel mensch, hofskop.
Dandij, modegek, saletjonker; spot,
naam der Engelschen in Ame-
rika.
Dangereus, gevaarlijk.
Data, gegevens, daadttaken.
Dantes, speel- of rekenpenningen.
Dateren, dagteekenen, tijd en plaats
van het opstel aangeven.
Date, heden; - a date en de date, van
den dag der onderteekening of
der opstelling af.
Datum, tijd en plaatsaanduiding,

dag van het opstellen, schrijven en
verrekenen van een' brief.
Dauphin, voormalige titel des kr,
oornprinsen van Frankrijk; D
Dauphine, zijne gemalin.
deballeren; ontpakken, uitpakken.
deballoteren, bij stemming ontkie-
ren.
debanderen, verstroogen, uit elk,
ander loopen.
debangüeren, de bank doen springe-
ren.
debardage, ontlading van een va-
arttuig;
debarquieren, aanlanden; ontschepen,
lossen.
debarrasseren, losmaken, ontwarren.
debatten, woordenwisseling, twistrede-
nen.
debatteren, strijden met woorden, re-
detwisten.
debaüche, uitspatting, ongebondenheid.
debaüche, doorbrenger, wellusteling.

Debaucheren, knielgen, lichtmissen.
Debet, (meervoud debent), de schuld,
 het geen betaald moet worden; de
 linkerzijde van het grootboek des ko-
 opmans.
Debiel, wrak, magteloos.
Debiet, sftik, vertier van waren.
Debitietis, wrakte, krachteloosheid; re-
 standwrakte.
Debitant, warenopketter, slijter, krame-
 r, verkooper van loterijbrieffjes voor
 den collecteür.
Debiteren, opketter, verkoopen, afle-
 ren.
Debiteür; schuldenaar.
Debloqueeren, ontketten, de versperde
 dooangen openen.
deborderen, uit de oevers treden.
Deboüche, uitweg uit een' naaunen pas;
 bij kooplieden: de weg of het mi-
 ddel om waren af te ketteren, ver-
 tierweg.
Deboücheren, uit eene engte, eenen

bergpas oprukken.
Deboürs, uitbetaling, voorschot, hande-
 lonkosten.
Deboürsieren, voorschieten, uitbetaten. D
Debris, puinloop, wrak; overblijpse,
 ls.
Debut, aanvang, eerste optreding van
 een' tooneelspeler; eerste pleidooi
 eens advokaats.
Debutant, wie het eerste preepstük
 zijner bekrääamheid geeft.
Decadentie, decadence, allengs verval,
 verergering.
Decagramme, tien negtjes, 1 nieuwe lo,
 100.
Decatiter, tien kannen of koppen,
 1 schepel.
Decametre, tien meters of ned. ellen,
 1 roede. 百
Decadence, verval, afneming.
Decampieren, opbreken, rich wegpak-
 ken.
Decastere, tien kubieke meters of

ellen.

decatiseren, aan het laken den duur,
namen persglans geven.

Decensie, welvoegelijkheid, redigheid.

Decent - Decoreren.

Decent; welvoegelijk, gepast; eerbaar.

Deceptie, bedrog, misleiding.

decerneren, geregteijk toekennen,
besluiten.

Decessie, het aftreden.

Decharge, ontlading; ontlasting, vrij-
preking van eene schuld; losbr-
nding van vuurmonden, saldo.

dechargeren, afladen; knijtschelden,
iutdelgen; losbranden.

dechaussieren, de voetbekleding afleg-
gen.

dechiffieren, ontcijferen, oplossen;
ontraadselen.

Deci- (als voorvoegsel bij namen
van maten en gewigten), het
tiende deel, b. v. decimeter,
een tiende meter of el, een palm.

decidieren, beslissen, eene uitspraak
doen.

Decimaal, tiendeelig.

Decimatie, vertiending, tiendregt,
loting om den tienden man.

Decime, de tiende toon van den g,
rondtoon afgerkend.

decimeren, loten om den tienden man,
roo dat van tien een of van
een grooter getal telkens de tiend
man gestraft words, het welke
bij voorkomende muiterij en op-
roer van een geheel corps som-
tijds plaats heeft; ook in 't
algemeen voor het wegnemen
van vele levens, gelijk door
eene pesthiekte, de cholera enz.

decipiëren, misleiden, bedriegen.

Delisie, beslissing, besluit, regterlij-
ke uitspraak.

Decisief, beslissend, stellig.

Declamatie, kunstrede, mondelinge
voordragt, de kunst om schoon

D

百

—

te leken en voor te dragen, ook
mel de rekening van eenen gene-
esheer aan zijnen patiënt.

Declamator, kunstmatig spreker, ook
woordenpraler.

Declamatorium, redeoefening, kunst,
voorteking.

declamieren, kunstmatig voordrage,
n, met smaak en uitdrukking
iets mendeling voordragen.

Declaratie, verklaring, bekendmaking,
ng; aangifte van koopwaren of
goederen aan tolkantoren enz.;
het bewijs dier aangifte.

declarieren, verklaren, zijn besluit
openbaar maken, varen of goede-
ren bij het kantoor aangeven.

Declinatie, afwijking, enz. der ma-
gnetnaald; woord buiging (in
de spraakkunst); afwijking van
een verhoek.

declinieren, van de hand wijzen;
een woord verbuigen.

Decoet, afkooksel, kruidersmaak.

decomponieren, uit elkander nemen,
ontleden, ontmengen.

decompèren aftrekken, korten, afreke- **D**
nen.

deconcertieren, zerlegen maken, va-
n zijn stuk brengen.

decontenanoeren, in de war bren-
gen, bedremmelt maken.

Decoratie, versiering, tooneelver-
sierung; ordeteeken.

Decorateur, tooneelschilder, versier-
der.

decorieren, versieren. met een orde,
lint beschenken; een gedecoreer-
de, iemand, die een ordelint, eere-
kruis draagt.

Decorum - deferauderen.

Decorum, het welvoegelijke, gebrui- **百**
ikelijke; - het decorum bewaren, **二**
zijn fatsoen houden.

decoürageren, ontmoedigen, den lust
benemen.

Decoirt, korting op eene rekening
of fustijer.

Decreet, besluit, verordening der over-
heid, regts of raadsbesluit.

Decrescendo, afnemend, allengs van
den sterken tot den rachten to,
on overgaande.

Decretalen, pauselijke besluiten op
bisschoppelijke aanvragen.

decretieren, geregtelijke besluiten, vast-
stellen, bevelen.

decrotieren, reënigen, poetsen.

Decrotteur, schoenpoetser.

dedalisch, nie ivedulijk.

Dedicatie, opdracht, toewijding

dedommagieren, schadeloos stellen, de
schade vergoeden.

deducieren, afleiden, berispen; ook re-
klaren, open leggen.

Deductie, attrekking, aftrek van eene
som; grondige uiteenzetting, berij-
svoering.

de facto, daadzakelijk, werkelijk

defecteren, als gebrek, als te kort aanre-
kenen.

Defaült of Defaüt, het niet verschij-
nen voor't gerecht, van daar:
een vonnis bij defaült.

defavorabel, ongunstig, afkeerig.

Defect, gebrek, feil, mangel, te kort.

defect, onvolledig, onvoldtallig.

defaillieren, in gebreke blijven, den
gestelden termijn verzuimen.

defectief, gebrekkig, beschadigd.

defenderen, verdedigen.

Defensie, verdediging, tegenweer; ver-
dedigingschrift.

defensief, verdedigenderwijs, bescher-
mend.

Defensor, verdediger.

Deforent, aangeren; afvorderaar van
eenen eed.

Deferentie, inschikkelijkheid, gehoor-
zaamheid uit achtting en onthag.

deferieren, aangeren; toekennen;
eenen eed opleggen.

D

百三

Deji, uitdaging, seetebrief.

Deficit, te kort op eene rekening.

Defigureren, misvormen; vermin-
ken.

Defile, naauwe pas, holle weg.

Defileren, in smalle geleedren,
met klein front optrekken, in
it eene engte trekken.

Definieren, verklaren, naauwkeu-
rig bepalen.

Definitie, bepaling, duidelijke om-
schrijving.

Definitief, beslissend, onherroepelij-
k.

deform, wanstallig, misvormd.

Deformiteit, mismaaktheid, wanstal-
tigheid.

Depravant, belastingondruiker, smok-
kelaar.

Depraudatie, sluthandél, verborgen
bedrog.

Deprauderen, smokkelen, het land te
kort doen.

Defterdar, grootschatmeester, minister
van financiën bij de turken.

degagé, gedegageerd, vrij, ongedwongen,
vrijmoedig.

degageren, ontslaan, vrij of los
maken.

Degeneratie, ontaarding, verbastering.

Degenereren, ontaarden, slechter wor-
den, verwilderen.

Degout, walging, afkeer, tegenhin.

degoutant, walgelyk, onuitstaanbaar.

degouteren, tegenhin, afkeer inboe-
nemen; walgen.

de grace, ei lieve, met verlof.

Degradatie, verlaging, onthetting
van eenen post.

Degraderen, verlagen, van ambt
of waardigheid onthetten, een'
lageren rang geven.

de gustibus non est disputandum,
over den smaak valt niet
te twisten.

Dehors, buitensijde; uiterlijke wel,

D

百

四

voegelykheid.

Deïsmus, godgeloof, (zonder openbaring).

Deïst, godbelyder; hij, die aan geene openbaring geloofs.

Dejeûner, Dejeûne, ontbijt; Dejeûne, a la fourchette vork ontbijt, houd-voormiddagen.

Dejeûneren, ontbijten.

De jure, van rechtswege.

Delatie, aanbrengring bij de overheid.

Delator, aanbrengrer, verklikker.

del, of korting van delineasiet (zie dat woord).

del credere, op trouw en geloof, op crediet; borgtocht bij verkoop van goederen, bij wisselmaaken.

dele, delg uit; - deleatur, men delge uit, neme weg (namelyk 2k letters en woorden op drie kproeren, bij verkorting d.r.)

Delectatie, verlustiging, uitspanning, verkrinking.

delecteren, vermaken, verheugen.

Delegaat of gedelegeerde, afgevaardigde; aangewezenen schuldenaar.

Delegatie, afvaardiging; overvrijing der schuld.

delegeren, afzenden, afvaardigen; over dragen, over wijken b. v. een recht, een schuld.

Deliberatie, beraadslaging.

delibereren, beraadslagen, overleggen; a d deliberandum nemen, in overweging nemen.

delicaat, teeder, weckelyk, kiesch, welsmakend; ook bedenkelijk.

Delicatisse, teederheid, lekkernij, vertroeteldheid.

Delice, geneugte, vermaak.

delicieuus, kostelyk, hoogst aangenaam, aanvallig; heel lekker.

Delict of Delictum, misdryf, eiveld, daad.

D

百五

Delineatie, teekening, schets, grond,
teekening.

delineavit, hij heeft het geteekend.

Delinquent, overtreder, arme hon,
daar.

Deliratie - demonteren.

Deliratie of delirium, waanzin,
geestverwarring.

deliriëren, ijlen, raaskallen.

delivieren, bevrijden, verlossen.

delogieren, verdrijven, uit de woning
verjagen; verhuiken

deloijal, onredelijk, woordbreukig.

Delta, naam van de griekse **D**(1),
en daarom ook van het land aan
de riviermonden, als hij in 2 of
meer armen verdeeld in twee
vallen, inzonderheid het eiland,
door den nijl aan minddelun-
dsche twee gevormd.

deluderen, bespotten, voor den gek
houden.

Delusie, bespotting, misleiding.

demagogische, volksleidend, volksver-
leidend

Demagoog, volksleider aanvoerder
eener volkspartij; ook wel roover,
el als oproerstoeker. **D**

demanderen, toevertroemen, opdragen.

demanteleren, de muren eener vesti-
ng slechten.

Demarcatie, begrenzing, scheiding; -

Demarcatielijn, grenslijn, scheids-
linie; - Demarcatie - troepen; gre-
nstroepen.

Demarches, maatregelen.

demasqueren, ontmaskeren, de monaf-
nemen.

Demile, kleine twist, kibbelpartij.

demeleren, verwarde haken uiteen d-
oen.

demineren (zich). levendige, welde
geboren maken. **百六**

Dementi, lozenstraffing, zelfwederspre-
king; Zich een dementi geven,
Zich tegen spreken, zijn woord

terug nemen.
demeubleren, het huistraad wegnemen.
Demi-portië, ruytig met een poort,
arc, eënspan.
Demi-mesure, halve maatregel.
Demi-tailor, halve wending half
links of half rechts.
Demissi, vrinbelykheid jegens gerin-
geren, bescheidenheid; ook afsdan-
king, ontslag uit een ambt (woord
dit laatste beter Dimissie).
demobiliseren, ontwapenen, op den
voet van vrede stellen; roeren,
de goederen voor onroerende ver-
klaren.
democratisch vrijburgelyk, tot de volke-
regering behoorende.
Democriet, iemand, die de wereld van
hare lachwekkende zijde beschouwt,
een vriend van gezellige vreugde.
Demoiselle, juisvrouw, jonge dochter.
demolieren, s'echten, afbreken.
Demolitie, Demolisering, slooping,

men

omvertoerping.
Demon, zie Daemon.
Demonstratie, bewijs, betoog; houding
van aanval, dreigend houding; **D**
het openbaren van een Leker oer-
gmerk of gevoelen door volksbewe-
gingen, optogten bij fakkellicht, ka-
stemukkiek adressen enz.
demonstreren, betoogen, voor oogen
leggen.
demonteren, uit den Tadel ligten;
neerloos, onbruikbaar maken.
De mortuis nil nisi bene
depôt.
De mortuis nil nisi bene, van de do-
oden moet niets dan goed spreken.
Demoralisatie, ledenverbastering.
demoraliseren, onzedelyk maken, ver-
derven. **百七**
demoveren, wegruimen, afzetten.
denationaliseren, van den volksoor-
d berooven.
denaturaliseren, het burgerrecht ont-

trekken.

Denominatie, benoeming.

denomineren, benoemen, aanstellen

denoncieren, het Zelfde als denun-
ncieren.

de novo, op nieuw.

Dentist, tandmeester. Dentitie het
o. tanden krijgen.

Denunciatie, aangefse, aanklaging
verklikkerij.

denunciëren, bij het gerecht aangeven,
aanklagen.

Departement, ambts- of werkkering,
vak bedrijf, beheer; bevoegdheid,
de verschillende afdeelingen van
de staatszaken, onder de minist-
ters verdeeld: Departement van
oorlog, van justitie enz.; laan,
afdeeling, afdeeling van eene
maatschappij, b. v. van 't nu
van 't algemeen.

departementaal, wat de departemen-
ten betreft.

gaan

Departitie, verdeling.

depasseren, voorbijgaan, te boven; te
buiten gaan (b. v. Zijne orders).

Depêches, met spoed verkozonden am-
tsberigten, verordeningen der re-
gering en berigten aan dese, sta-
atsbrieven. **D**

depêchieren, snel afvaardigen; bespoe-
digen, haasten.

Dependentie, afhankelijkheid

dependieren, afhangen, afhanke-
lijk zijn.

Depense, uitgave, onkosten; verk-
wisting.

depenseren, uitgeven, verteren ver-
kristen.

depeupleren, ontvolken.

Depit, spijt, ergernis, hartzeer.

deplorabel, beweenswaard, jommer-
lijk. **百八**

deplouieren, ontvoeren, uiteen s-
laan, ontwikkelen (bij de troe-
pen).

Deponent, in bewaring geve
tuige.

deponeren, neder leggen, in be
waring geven; geregteijk ge
tuigen.

Depopulatie, ontvolking.

Deportatie, uitbanning, verbanning naar een
deporieren, verbannen, naar een
bepaald oord als ballingplaats
brengen.

Deposito - bank, bewaarbank, die
kapitalen tegen matige interesse
aanneemt, om te tot hooge
re weder uit te geven.

Depositie, de afzetting; nederlegg
ing van voorwerpen ter bewa
ring; ook getuigenis.

Depositum, aanvertrouwd goe
d.

Depôt, het ter bewaring gegeve
n goed; de bewaarplaats, stapel
- of verzamelplaats van koop
mans goed, magazijn; bij de

militaeren: de aanstillingsmanschap,
pen; het aanstillingsmagazijn,

bewaarplaats van allerlei krijds,
behoefden kleederplaats enz.

Depravatie, bederf, verslimmering.

Depressie, onderdrukking, nederdru
kking.

depretieren, vernederen, te gering
schatten.

Depri, bij een belastingkantoor:
schriftelijke opgave der varen, die
men buiten 's lands verkoopt
of doorvoert.

deprimeren, onderdrukken, neder d
rukken.

Deprivatie, berooving, ontzetting.

deprivieren, berooven.

Deputatie, afvaardiging, bestending.

Deputatus of gedeputeerde, afvaardi
gde, volksvertegenwoordiger, Taa,
kvoerder.

deputieren, afvaardigen, afzenden.

deracineren, ontwortelen, introeijen.

deraisonnabel, onredelijk.
deraisonnieren, onverstandig spreken.
Derangement, stoornis, wanorde.
derangeren, in wanorde brengen;
- gederangeerd Lijn, ontteld van
hersenen Lijn, in bedenkelijke
fortuinomstandigheden verkeeren.
Derisie, bespotting.
Derivatie, afleiding, afstamming.
deroberen, ontvreemden, verbergen.
Derogatie, afbreuk krenking; afschaf-
fing.
derogieren, afbreuk doen, benadeelen,
opheffen.
Derrische, arme miikamedaanse
monnik.
desabusieren, uit de dwaling help-
en.
desagréable, onaangenaam.
desalliëren (Zich), beneden Lijnen s,
tanó trouwen.
desappointeren, te leiv stellen.
Desapprobatie, afkeuring.

desarmieren, ontrappen.
Desastre, rampspoed, slag.
desastreus, rampspoedig.
Desavantage verlies, schade, nadeel. **D**
desavoueren, loochenen, herroepen,
niet erkennen.
Delendentes, afstammelingen in de
afdalende linie.
Descendentie, afstamming, nakomeling,
schap.
Descensie, nederdaling; afdaling.
Descriptie, beschrijving.
descriptief, beschrijvend.
desertieren, wegloopen, zijn vaandel
verlaten, Zich wegpakken.
Deserteur, weglooper, overlooper afva-
llige.
Desertie, verlating, het weg of over-
loopen. **百十**
Deservieten, het loon eens Laakvoer-
ders of pleitbezorgers.
Despabilé, ohtendgeraard, huisgera-
ad.

deshonorabel, onteerend.
deshonoreren, onteeren
deshonnet, oneerlijk, onfatsoenlijk.
desiderabel, begeerenswaard.
desideratium - detailleren.
Desideratium; Desideraat, verischte;
gaping.
Designatie, beteekening, voorloopi-
ge benoeming.
designeren, beteekenen, aanvragen,
iemand tot iets bij voorraad be-
noemen.
Desinfectie, reiniging van smetstof.
desinpecieren, van smetstof zuiveren.
desirabel, wenschenswaard.
desireus, begeerig.
desobediëren, ongehoorzaam zijn.
desobligeant, onvrindelijk, norsch.
desolaat, verlaten, vernoot; treu-
rig, troosteloos.
desolant, bedroevend; hoogstvervelen-
d.
Desolatie, verwoesting; groote droef-

heid.
Desordre, wanorde; ledeloosheid.
Desorganisatie, vernooting, ontaardin-
g, ontstemming. **D**
Desorganiseren, ontbinden; in wanor-
de, brengen, beoeren.
desoriënteren, van den rechten weg
afleiden; verlegen maken.
Despect, verachting, smaad.
despecteren, verachten, gering scha-
ken.
desperaant, wanhopig, radeloos.
Despratie, hopeloosheid, vertrijfeling.
despereren, wanhopen.
Despoot, willekeurig vorst, Lef heer,
scher, dwingeland.
Despotie, willekeurige heerschappij.
despotische, onbeperkt, willekeurig en
eigenmagtig; tyrannische. 百十一
Despotismus, eigenwinkelijke heersch-
appij.
Dessein, voornemen, oogmerk, op-
zet, schets.

stalen,

Dessert, nageregt, laatste tafalgeregt.

Desservant, waarnemend geestelijke.

Destin, teekening, schets, ontwerp.

Destillateur, Destilleerder, brander, sterkendrankstoker.

Destillatie, het overhalen stoken
destilleren, overhalen; doorsijgen, door
rijpelen.

Destinatie, bestemming, plaats der be-
stemming; lot, noodlot.

destineren, bestemmen, tot iets bep-
alen.

destitueren, afzetten, van eenen p-
ost, een ambt onttellen.

Destructie, verwoesting, vernieling.

destrueren, vernielen, omver neder
rukken.

desuniëren, oneens maken, verdeel-
len.

Detachment, afgezonden troep of co-
mmando soldaten.

detacheren, afzonderen en afzenden,
losmaken.

Detailhandel, kleinhandel, krameryj.

Details, het omstandige, uitvoerige,
bijzondere van eene zaak.

detaillëren, uiteen zetten, omstandi-
g verhalen, beschrijven; —
detentie — devoot.

gedetailleerd of en detail, omstan-
dig; bij afzonderlijke deelen.

Detentie, opsluiting, hechtenis.

Detentie — huis, gevangen huis.

detenieren, terug houden, gevangen
houden.

Deterioratie, verergerde toestand ee-
ner zaak.

determinabel, bepaalbaar.

Determinatie, bepaling beschikking,
besluit.

determinatief, bepalend.

determineren, bepalen, vaststellen,
begrenzen.

Determinismus, leer der voorbes-
chikking.

detestabel, verspoeyelijk, gruwelijk.

D

百十二

detesteren, verfoejen, vernemen.

Detonatie, het valsehlingen; de ont-,
ploffing.

detonieren, valsch zingen; ontploffen.

Detour, omweg, bogt, uitvlugt, vo-,
ornwendel.

detourneren, affeiden, afrijken.

Detract, wat er van een uitlands,
gaand vermogen wordt afgetrokk-,
en.

Detraacteur, lasteraar, achterklopper.

detrahieren, aftrekken; lasteren.

Detresse, nood, angst, verlegenheid.

detromperen, de dwaling benemen, uit
den droom of dūt chelpen.

detto (beter maar minder in gebrui-,
ik dan dito). het Zelfde, het v-,
roeger genoemde, of desgelijks, even-,
nleer.

detur, het worde gegeven.

deuxmachina, letterlijk: God leit de (too-,
neel-) machine, de onverwacht
gelukkige verschijning van een

persoon, die aan eene ingewik-,
kelde zaak eene gelukkige ven-,
ding geeft.

devaliseren, plünderen, uitschüdde-,
n. D

Devaluatie, verlagings van de
waarde eener munt, het ongan-,
gbaar maken eener munt; ook
het versterf van een goed of
regt.

devaleren, vooruit gaan, voorbij
streven.

Devastatie, verwoesting vernieling

devastieren, verwoesten, omkeeren.

developpieren, ontrikkelen ophelderen.

de verbis ad verbera, van slagen
tot woorden.

devestieren, van de priesterlyke bekle-,
eding of bisschoppelyke beleening
berooven. 百十三

Devestitiur, berooving, intrekking.

Deviatie, afwijking eens ligchaa-,
ms van zijne baan afwaling,

verdeling.

Devies, Devise Sinnebeeld met eene spreuk, Linspreuk, gedenk-, lijnspreuk; een wissel op eene buitenlandsche wisselplaats.

Devolutie, aanbevaling, overgang, versterk van een goed of recht.

devolveren, op een ander vervallen.

devoot, vroom, vol godsdienstige aandacht; ook wel fijnvroom, schijnheilig.

devoreren - dieft.

devorieren, verslinden, doorzwelgen.

Devoten, deijnen, overregtinigen.

Devotie vroomheid, schijnheiligheid; volkomen overgave van zich te leven.

Dexteriteit, behendigheid, vaardigheid.

Deij, opperregter, titel van de beheerschers der afrikaansche roofterten.

Diabie, Diabolus, de duivel.

diabolisch, duivelsch, duivelachtig.

Diaconie, armbestuur; gestamentlijke armverzorgers of diakenen.

Diadeem, koninklijke wrong of voorhoofdband; kroon, zeker vroom, welijk haartooisel. D

Diagnose, de onderscheiding der ziekten naar haare kentekenen.

Diagonaal, hoekpuntlijn; als bijvoegelijk woord: tegenovergesteld.

Dialect, tongval, spraakmanier.

Dialectiek, verstandeleer, denkkunst, wetenschappelijke dispuuteerkunst.

Dialecticus, geleerde redetwister.

dialogisch, bij wijze van namenspraak.

dialogiseren, in den gesprekvorm inkleeden.

Dialoog, onderhoud, namenspraak.

Diameter, doorsnede, middellijn.

Diana, jagtgodin, maangodin, 百十四

Diapalm, bekende zalf, uit het half glastige eerste laagste zijde, olyfolie en water bereid.

diaphaan, doorkrchtig
Diaphragma, middenrif, middenshot.
Diarium, dagboek, koopmans-klad-
boek
Diarrhea, buikloop, losligtheid.
Diatonische ladder of schaal de voor
het toonstelsel aangegevene klankla-
der.
Diatrise, geleerde uiteenzetting, ver-
handeling; bittere, heilige kritiek
Dictaten, de ter naschrijving voorge-
legde stukken.
Dictator, opperst regeringspersoon
in het oude Rome, onbepaald ge-
daghebber in dagen van gewalt.
dictatorische gebiedend, als magthe-
bbend.
Dictatuur, de waardigheid van dic-
tator.
dicteren, in de pen voorleggen; op-
leggen, toewijzen. b. v. eene straf.
Dietie, bijzondere zegswijze, voordragt.
Dictionnaire, woordenboek.

dictum, factum gezegd, gedaan
Didactiek, leer-, onderwijskunst.
didactisch, leurend, onderrigtend.
didactisch gedicht, leurdicht.
Diet, levensregeling, getuondheidsver-
sing, maathouding in spijs en drank.
Dieu, god; Dieu et mon droit, god
en mijn recht.
diaboliseren, uitvaren, rassen, tie-
ren.
Diaken, kerkelyk armderborger.
diffamaat, lasterlyk, eerroovent.
diffamatie, eerraaf, smaadrede, diffu-
mator lasteraar, eerroovert.
diffameren, belasten, eerrooven.
differend, strijd, geschil, oneenigheid.
different, verschillend, onderscheiden,
differentie, onderscheid, verschil, ver-
schillenheid.
differeren, verschillend zijn; uitstellen.
diffessie, loochening van de echtheid
van een handschrift.
difficil, mogelijk, lastig knorrig

D

百十五

wonderlijk.
difficulteit, zwaarigheid, bedenkelij-
heid.
difficulteren, zwaarigheid maken, beden-
kingen opperen.
difform, vanstaltig, mismakt.
difformeren, misvormen.
difformiteit, vanstaltigheid misvorm-
heid.
diffuus, ruyloopige, verstrooid.
digereren, reiteren (het voordeel); ver-
krappen (een hoon).
digestie, spijvertering.
dignitatis, besitter van een eram-
bt of ene gustelijke waardig-
heid.
digniteit, waardigheid, erambt.
digressie, afwijking, uitslap of omweg.
dilatie, verschuiving uitstel termijn.
dilemma, netelige toestaand, keus
tusschen twee onaangename dingen,
dubbele sluitreden.
dilettant, kunstlijzhebber, kunstvriend.

diligence, naarstigheit, vaardigheit;
snel of postwagen.
dimensie, afmetingen eens lichaams na,
ar lengte, breedte en dikte (de D
is dimensien).
diminutie, vermindering, afrek van
eene som.
diminutief + verkleinr oord.
dimissie, ontslag, afzinking, afscheid.
dimittieren, ontslaan, afscheid geven
wegtenden.
diner, dine, midagmaal, midageten.
dineren, midagmalen.
diapter, kykspleet aan meetkundige ver-
ktuigen.
diaptriek, doortlichtkunde.
diarama, rand doorschijnende kuns-
tafelvel.
diaphonie, tweeklank, b. v. oë, ii.
diploma, oorbode, benoemings of aan-
stellings brief.
diplomaat, staatsman, die de onderli-
ng betrekkingen en de weerdij-

ische belangen der staten en vor-
sten kent.

Diplomatie, kunst der staatsonderhan-
delingen, gezantschapskunst.

Diplomaatiek, aankondenleer of kennis.

Diplomatische, volgens aankonden, tot
het gezantschapswerk of de staatson-
derhandeling behoorende.

Directe, rechttoe, rechtstreeks, onmiddel-
baar; directe belastingen, de be-
lastingen op den grond, het be-
roep. enz.

Directie, opzicht, bestuur, oppertoe-
zicht, regering.

Directorium, opperst staatsbestuur, in
Londenheid dat, hetwelk tijdens de
fransche revolutie door de sta-
atsregeling van 23 sept. 1795
ingesteld en door Bonaparte op
den 9 november 1799 weder ont-
bonden werd.

Dirigeren — dispensatie.

Dirigeren, bestieren, schikken, in-
richten.

Disbarso, voorschot, uitleg.

Discant, de hoogste stem, eerste Za,^D
ngstem.

Discernement, onderscheiding, welriekken,
de oordeel.

Discerneren, onderscheiden, beoordeelen.

Discipel, leerling, scholier.

Discipline, tucht en orde, school. krij-
gstucht, leer wetenschap of kunst.

Disciplineren, aan tucht en orde gene-
men; — gedisciplineerde troepen, ge-
oefende, aan tucht gevende solda-
ten.

Discontent, onvrede, misnoegd.

Disconteren, een' missel, die nog niet
vervallen is, vóór den vervaltijd
met afrek van zekere procenten te,
gen gereede betaling koopen op ver-
koopen.

Disconto, afrek der renten bij betali-
ng van nog niet verschenen mis-
sel.

sels.
discordantie, wanclank, wanliuendheid,
trist.
discorderen, oneens zijn, kwalijk bij
elkander passen.
discordia, twispals, tweedragt.
discoureren, een gesprek voeren.
discours, gesprek, onderhoud, reden-
oering, voorlezing.
discrediet, gebrek aan crediet, kwa-
de naam.
discrediteren, van achtig of ver-
trouwen beroven, in kwaden
naam brengen.
discreet, bescheiden, bedachtzaam,
stiltzigtend, terughoudend; in
sich zelve onderscheiden of ge-
deeld.
discrepantie, verscheidenheid mis-
verstand.
discretie, bescheidenheid, wijze ter-
ughouding; wil geordnen: groot,
moedigheid, genade en ongenade.

discretie, dagen (respit dagen) wor-
den bij vissels die dagen genoem-
d, welke na den vervalldag eens
vissels beginnen en welke eerst
moeten verlopen zijn, alvorens
de houder betaling mag vordere,
n.
disculperen, ontschuldigen, rechtvaar-
digen.
discursief, gesprekswijze, bij manier
van spreken.
Discussie, uiteenzetting, rijp onderzoe-
k; wetenschappelijke of politieke ge-
schilwoeringen.
discutieren, nauwkeurig onderzoeken,
eene zaak door woordenwisseli-
ng rikken en wegen.
Disfiguratie, misvorming.
Disgrace, ongenade.
disgraciëren, iemand zijne gunst
onttrekken.
Disharmonie, wanclank, oneenig-
heid, trist.

diskormoniëren, oneens zijn, niet bijeen
passen.

disparaat, ongelijkslachtig, ongelijks,
oortig, niet bij elkander passend,
ongerijmd.

Dispensatie, vrijspreking, verstelling
van het opvolgen eens algemeener
regels of eener bijzondere verplig-
ting.

dispenseren - dito.

dispenseren, uitdeelen; vergunning
geven, ontbinden, ontheffen

Dispenent, beschikker gevolmagtigd zaak
gelastigde.

disperseren, verstrooijen.

disponeren, ontwerpen, indeelen; besch-
ikken, beheeren.

disponibel, beschikbaar, ter beschikken-
g staande.

Dispositie, schikking, inrigting, plan;
beschikking, gebod; lichamelijke aan-

leg, gemoedstemming, neiging, gesch-
teheid, testament.

Dispropottie, wanverhouding oneven,
redigheid. D

Disputant of Disputator, twistrede,
woeder.

Disputatie, geleerde twistrede, rede-
strijd.

Disputeren, wetenschappelijk woor-
dentwisten, een openbaar twist-
gesprek houden.

Disput, woordenstrijd, kraakel, ki-
bbelpartij.

Disquisitie, onderzoek, navorsching.

Diregori, geringschatting.

Dissectie, ontleding van een ligcha-
am, lykopening.

Dissensie, verscheidenheid van me-
eningen, twist.

Dissenters, ondersdenkenden; in En-
geland alle protestanden, die niet
tot de episcopale kerk behooren,
nietconformisten.

dissentieren, van andere meening
zijn, afrijken.
Dissertatie, geleerde verhandeling,
strijdschrift.
dissertoren of desereren, grondig en
geleerd over iets redenen.
Dissidenten, algemeene benaming der
lutherschen, gereformeerden en ge-
nieken in polen, of alle van de
roomsch-kath. kerk afrijkende par-
tij; somtijds ook de duitsche ka-
tholijken.
Dissimulatie, veinzelij.
dissimuleren, veinzin, zich vermo-
mmen.
Dissipatie, verkwisting dwaze ver-
tering.
dissipieren, verkwisten, doorbre-
ngen.
Dissolutie, oplossing, ontbinding, op-
heffing.
dissolveren, oplossen; opheffen, doen
uiteen gaan.

Dissonantie, wanblank; misverstand.
disonieren, kwalijk liiden, niet over-
een stemmen.
dissuaderen, afraden, uit het hoofd
praten. D
distilleren, enz., zie dett. —
Distantie, Distance, afstand verte.
distinct, onderscheiden; duidelijk,
verstaanbaar.
Distinctie, onderscheiding door eer,
aanzien, enz.
distingueren, onderscheiden, den
voortang geven.
Distractie, afgetrokkenheid, verstro-
oidheid van gedachten.
distribueren, uitdeelen, verdeelen,
n, indeelen.
Distributie, verdeling, rangschik-
king.
District, landstreek, gebied, departe-
ments-afdeeling.
Disturbatie, stoornis, verwarring.
Dithyramben, verhalen, liederen

ter ere von bochus; vurig li,
ed in ongerealdoversmoet
dito, kie dett.

Diurnalist dollor.

Diurnalist of Diurnist, dagloonschrijver,
dagboekhouder; dagbladschrijver.

Divan, hoogste staatscollegie bij de otto-
mansche porte, turksche staatsraad;
lage sofa met tapijten en kussens
divergent of divergerend, uiteenloopen,

divergeren, afwijken, eene verschillende
richting nemen, liet elkander loo-
pen.

divers, onderscheiden, menigerlei

Diversie, afleiding, andere aending.

Diversiteit, verscheidenheid, menigvuld-
igheid.

divertieren, verlustigen, vermaken.

divertissant, vermakelijk, tijdkortend.

Divertissement, verlustiging uitspan-

ning.

Dividend, evenredig aandeel van
elken belanghebbende bij scie-ma-
atschappijen, banken enz.

divideren, deelen verdeelen.

divide et impera, verdeelen heers-
ch.

divin, goddelijk, overheerlijk.

Divinatie, het waarsleggen voor,
gevoel.

divineren, raden, voorgevoelen, wa-
arsleggen.

Divisie, deeling, inoeding.

Divorce, scheiding, echtscheiding.

Divulgatie, ruchtbaarmaking.

divulgeren, bekend maken, verbreed-
en, uitstrooijen.

divi, ik heb geteget.

Docent, leermeester; doceren, leeren,
onderrichten.

Dociel, leerszaam, vatbaar, gedree.

Docileiteit, leerszaamheid, vatbaarheid.

Delimasie, de toetsing, inzonderheit,

D

百
十
一

d der metalen.

Doctor, leeraar; hoogste akademische graad; inzonderheid een geneesheer, arts.

Doctoraat, de waardigheid van doctor.

doctoreeren, doctor worden; geneeskunde uitoefenen.

Doctrinairen, politieke partij onder de laatste koningen in Frankrijk, die het midden hielden tusschen de liberalen en royalisten.

Document, oorkonde, berijstik.

Doge, hertog, titel van het voormalige hooft der regering te Venetië en genoa.

Dogma, leerstelling, geloofsartikel.

Dogmatiek, stelselmatige kennis van de geloofsleer.

dogmatisch, leerstellig, leermatig, in den onderwijstoon.

dogmatiseren, leerstellingen, geloofsartikelen voordragen.

Dolce, liefelijk, soetvloeyend, zacht.

Dolce for niente, het soete niets doen, ledigloopen.

Dolantie, bezwaar, klagt.

Dolieren, zijne bezwaren inbrengen, inzonderheid over te hoogen aanslag in de belastingen.

Dollar, daalder in Noord-amerika, geldende omtrent twee en een halven gulden; hij is verdeeld in 100 cents.

Dallman — drachma.

Dallman of Doliman, kizaren — wambais.

Dallmetscher, tolk.

Dom, zie Dom.

Domaniaal, tot het domein behooren, de.

Domein, erf, kraam of kamergoed, eigendom van vorst of staat.

domestieken, dienstboden huusbedienden.

Domicilie, woning of verblytplaats;

D

百五十二

Domicilie kusten, plaats en woning
aanwijzen, waar men te bespreke
n, te dagvaarden is.

Domiciliëren, woonachtig zijn; ook
eenen wissel, die betaalbaar is op
eene plaats, voor geen wisselkan
del is of waar de acceptant geene
fondsen heeft, ten betaling op eene
wisselplaats aanwijzen; de wissel
zelf heet dan gedomicieerde wissel.
Dominant, heerschend, de overhand
hebbende.

Dominatie, heerschappij, overmagt, ge
weld.

Domine, mynheer, titel, waarmee
men in nederland de protestantische
geestelijken aanspreekt.

Dominieren, beheerschen, gebieden.

Dominium, vrije eigendom heerscha
ppij.

Dominus, heer, hoofd des huizes, pre
dikants titel

Don, (Spaansche), Dom (portugeesche),

heer, eretitel der mannen, steeds
gevolgd door den voornaam.

Don (Spaansche), Dona (portug.), eere,
titel der vrouwen. D

Donatie, schenking, overgave.

Donateur donatiele, hij of zij, die sch
enkt, vermaakt of vrijwillige bijdr
agen tot instandhouding van een
genootschap geeft.

Don gratuit, vrijwillige gift of opbreng
st.

Donna. Zie Dona.

Don güichate, dolend ridder, satav
sturier.

Donquichotismus, malle ducht naar
avonturen.

Donum, gave, gift geschenk.

Dorso, keerszijde (van een wissel).

Dosis, gift, ins. artsrijgift; aandeel,
heerlijkheid. 百十三

Doseren, hellend, glooyend maken.

Dossering, de helling, glooying van een
wal, vier enz.

Dotatie, Dotering, begiftiging, schenking, ontfertheid van landerijen of goederen.
Douaniere, aanzienlyke weduwe, bezitter van een weduifgoed, lijf togt of douarie.
Douane tol tolhuus, tolkantoor.
Douanier, tolbeambte.
Douche, drop, sproei- of gietbad.
Doublen, verdubbelen, met voering voortin.
Doublette, een dubbel voorhanden stuk.
Doublon, dubbele pistool, spaansche goudmunt.
Doucement: Toeges, nacht wat bedaar, d aan?
Douceur, geschenk, drinkgeld.
Drachma, munt der oude grieken; ook een apothekersgerigt, gelijk aan $\frac{1}{4}$, 843 grammes of wigjes.
Douche, drop-, sproei- of gietbad.

stoffen, naarmede ledekanten, glas ramen enz. versierd

Dragoman, tolk onderhandelaar bij de turken.
Dragonade, dwangbekeering door militair geweld; elke door militaire overmagt uitgeroerde maatregel der regering. D
Draisine, of veloeipede, snellooper, loopwielen.
Drama, tooneelspel.
Dramatiek, dramatische kunst, tooneel, kunst.
Dramatische, tooneelkundig tooneelmatig.
Dramaturgie, de leer of wetenschap van alles, wat tot de tooneelkunst, kunst en tot de tooneelspelkunst behoort.
Draperie, drapering, voorstelling van de kleeding der geschilderde of gebeitelde figuren: plooging der geleden, der en bekleed zijn. 百十四
Dresseren, afrigten, oefenen.
Dressuur, afrigting, drilling.
Drogeman, het selfde als dragoman.

Druiden, priesters der oude Celten
in Gallie enz.

Dryade, boom- of naaldnims in de
fabelleer.

Ischamie, groot turksche bedehuis, masker.

Dualismus, de leer der twee beginselen of
eênige grondwetten, van welke
al het goed en kwaad in de wer-
eld afkamt; ook de leer, volgens
welke eenige uitverkoren zalig,
al de overigen verdoend worden.

Dubieus, twijfelachtig onzeker.

Dubitatie, twijfeling, onzekerheid.

Dubetiren, twijfelen.

Dur 'o Alden, zie díchalnen.

Duel, tweegerecht.

Duelleren, een tweegerecht houden.

Duelliss, die een tweegerecht aangaat,
rechter van beroep.

Duet, dubbelgezang, tweespel.

Ducdalven, Iware aaneengeklanken
palen ter vastligging van de sche-
pen.

Dulcificeren, verzoeten, zoet maken.

Dulinea, beminde liefde.

Duo, dubbelstuk, dubbelspel, muziek,
stuk voor 2 personen. D

Diodeering, boekformaat, waarbij het
vel in twaalf gedeelten verdeeld
wordt en 24 bladzijden op een
vel komen. (120.)

diodeeimaal, twaalfdeelig.

Dupe, bedrogen; bloed, sukkel.

Duiperen, bedriegen, beet hebben.

Duperie, bedriegerij, fopperij.

Dupleren, verdubbelen.

Dupliek, tweede verweerschrift, tegen
antwoord op eene repliek.

Duplicaat, iets dubbels, dubbel afsch-
rift van eene acte, eene quitan-
tie, eenen missels enz.

Durabel, duurzaam, blijvend, sterk.

Durabiliteis, duurzaamheid, bestendig-
heid.

Duurmiraat - eclips.

Duïvreraat, freemanschap, 2 te gelijk regerenden.

Dyarchie, dubbelkingschap, regering van twee vorsten op den zelfden troon, zoo als in 't oude sparta.

Dynamiek, leer der bewegend krachten.

Dynast. magthebber, heerscher.

Dynastie, volgreij van regerende vorsten uit het zelfde geslacht, regerende vorsten familie.

Dysenterie, persloop, raade loop.

E

e. beteekent eminentie, excellentie (Zie die woorden). E

e. m. beteekent edelmogende, vroeger de titel der genera,, le staten.

e. o. beteekent ex officio. (Zie dat woord).

etc. beteekent et cetera, en zoo voorts.

Eau, water; — eau de cologne keulsch water; — eau de lavande, lavendeelwater; — eau de la reine, koning-innewa,, ter (Loderyn).

ebauche, schets, ontwerp. — eba,, ickenen schetsen.

Ebenist, kunstwerker in, ebben,, hout; schrynwerker.

Eblauisfieren, verblinden, verba,, en.

Eblanleren, doen meggelen, basken,
teloos maken.

Ecarté, zeker kaartspel tusschen
2 personen.

Ecartèren, vernijdenen, verstraa-
jen; eene kaart tot zijde leg-
gen.

Ecce, zie; ecce homo? zie, welk
een mensch? een ecce homo,
beeld des heilands met doornen ge-
kroond.

Ecclesia, de kerk; ecclesiastisch,
kerkelijk.

Echange, wissel, ruiling.

Echappade, ontsnapte polit, overij-
ling.

Echapperen, wegloopen, ontsnapp-
en.

Echarpe, sjerp, lijfgordel, eene
gordel.

Echapperen, verhitte toornig
worden.

Echance, vervultijd eens wissels.

Echee, schak; stoot, slag, schade;
en echee houden den vijand in de
klem, in werkeloosheid houden.

Echeile, toonladdel; handel en sta-
apelpplaats in de levant. **E**

Echo, meerklink, terugkaatsing.

Eclairciferen, helder maken, ophel-
deren.

Eclaircür, veldontdekker of -serken,
ner, scherpschutter.

Eclat, glans opzien, gedruisch.

Eclatant, schitterend, opzienbarend.

Eclateren, ruchtbaar worden, aan
den dag komen.

Eclips, verduistering aan zon en ma-
an of andere hemel ligchaam.

Eclipseren - electreek.

Eclipseren, verduisteren, zich uit
de voeten maken.

Ecliptica, zonneneeg diereeneem.

Economie, spaarszaamheid; landhuus,
houwkunde.

Economisch, huishoudelijk, zuinig.

Economist, huishoudkundige; spaarzaam mensch.

Ecosfaisse, schotsche dans.

Ecoûtez! haer eens!

Ecraseren, verpletten, verblijzelen, vernietigen.

Ecstase, geestvervoering; opgewandendheid, verrukking.

Ecu, Fransche daalder of kroon.

Edda (eigentlijk stammoeder), het godsdienstboek der oude Scandinavische volken van germaansche afkomst.

Eden, paradijs, lusthof; vreugdgenot.

Edict, bevel, landsverordening, vorstelijk beverschrift.

Edictale citatie, geregtelijk openbare dagvaarding.

Editie, uitgave (van een boek); ook geregtelijke voorlegging en mededeeling — editeur, uitgever.

Educatie, opvoeding.

Efendi, türksch staatsdienaar,

regtsgeleerde.

Effect, uitwerking, gevolg; ook staatspapier, landschuldbrief.

Effecten, goederen, vermogen, harde, wissels, staatschuldbriften. **E**

Effectief, werkelijk, wezentlijk.

Effectueerid, vernwezentliken, volvoeren.

Effemineren, verwijfd of weekelijk maken, vernweennen.

Efforcieren (Zieh), zich bejvenen, inspannen.

Effort, poging, inspanning.

Effrontee, onbeschaamheid.

Egaal, gelijk; eenerlei, onverschillig.

Egaleren, gelijken, passen.

Egalisatie, vereffening, gelijkmaking.

Egaliseren, vereffenen, gelijk maken.

Egaliteet, egalite, gelijkheid.

Egard, aanzien, achting; inschikkelijkheid.

Ego, ik; — egoïsmus, zelfzucht, ba-

atruchtige denkwyf.
Egoïst, zelfruchtige, enkel op eigen
voordeel en genot bedacht per,
soon.

Egoïstisch, eigenbatig, eigenbelang,
zoekend.

Ek been! wel aan, wel nu!

Eiusdem, van de zelfde (maand,
dag enz.).

Elaboratie, afwerking, bearbeiding.

Elasticiteit, veerkracht, span- of
springkracht.

Elastiek, elastisch, veerkrachtig.

El dorado, fabelachtig goudland,
lullekerland.

Electie, keus, verkiezing, keur.

Electo, electeur, kiezer, keur,
vorst.

Electoraat, de waardigheid van
keurvorst. van kiezer het
keurvorstendom.

Electriciteit, barnsteenkracht,
bliksem- of wryfvluiskracht,

trilkracht.

Electrick, electrisch, electriciteit be,
zittende, bliksemend.

electriseermachine - emaille,
ren.

Electriseermachine, wryfvluiswerktuig
ter opwekking en mededeeling van
electriciteit.

electriseren, electriciteit opwekken
of mededeelen, ook onverwachts
schokken, vrolijk verrassen; aan,
vinnen.

Electro-magnetische telegraaph,
ene uitvinding van onken tijd,
door welke lonks metaaldraad op
ene onbegrijpelijk snelle wijze be,
rigten worden over geragt.

elegant, sierlijk, smaakvol, aan,
vallig.

Elegant, modegek, pronker.

Elegantie, sierlijkheid, netheid, aan,
valligheid.

E

百二十九

Elegie, klaaglied, treüdicht.

elegisch, treürij, klagend weemoedig

Element, hoofd- of grondstof.

Elementen, in het gemeene leuen:

licht, water, vuür en aarde;

in de wetenschap: de enkelvoudige,

niet ontleedbare bestanddeelen

der stof, ook de eerste

gronden eener wetenschap.

elementair, grondstoffelyk. de eerste

gronden of beginselen betreffende,

elementaire scholen,

lagere scholen.

Elevatie, verheffing, verhooging, hoogte.

Eleve, kweekeling, leerling.

eleveren verheffen, verhoogen; het

protest eleveren, een geprotesteerd

wiel met den eersten post laten

terüg loopen.

Elfen, kleine rondzwerende geest,

in uit de noordseke mythologie.

elideren, uitlaten, wegwerpen, s. v.

een letter uit een woord

eligeren, uitkiezen, uitlezen

eligibel, kiesbaar, verkiesbaar

eliminieren, uitwerpen, verkennen. E

elisie, wegwerping, uitlating

Elite, keür, kern, uitgelezen gedeelte

van iets.

Elixir, afreksel, geneesdrank, versterkingsmiddel

Ellips, langwerpig rond, kegelsne,

de-lyn, weglating van een

of meer woorden in eenen zin.

elliptisch, langwerpig rond; bij

wyze van uitlating.

Eloge, lofred, lofeploak, lofsch,

rikt.

eloquent, welspraakt, welsprek,

kend.

Eloquentie, welsprekendheid.

Elucidatie, toelichting, ophelder,

ing.

elideren, ontwijken, verijdelen,

misleiden.

elúcie, vrijdelend, ontwijkend.

Elúcie, vrijdeling, uitvlucht, misleiding.

Elyseum of elysesche, (elysische) velden, het land der zaligen, de hemel der ouden; verrukkelijk verblijf.

Elzeviers, naam van zeer schoone voortbrengselen der deukpels, zijnde grootendeels klassieke werken.

Email, smeltglas, brandverf, glazuur.

emallieren, met email overdekken, brandschilderen.

Emanatie - emploi

Emanatie uitvloeying, onzichtbare uitstrooming; afkondiging eener verordening, openbaarmaking.

Emancipatie, vrijlating, ontslag, toekenning van gelijke rechten en aanspraken, ontheffing van vroeger bestaande beperkingen.

emanciperen, vrij maken, van lijfcigenschap enz. ontheffen, van barbaerlijke of kerkelijke beperkingen ontslaan.

emaneren uitvloeijen, uitgaan; afkomstig zijn; doen uitgaan.

Emballage, Emballering, verpakking, omwikkeling, al wat tot inpakken dient; pak- of bindloon.

emballieren, inpakken, omwikkelen.

Embarge, beslag of orreel op schepen of koopmansgoed, havenversperring.

embarquieren, inschepen, laden.

Embarras, verwarring, verlegenheid.

embarrasieren, in verlegenheid brengen, hinderen.

Embleem, Emblema, sinnebeeld.

emblematisch, sinnebeeldig.

Embonpoint, lijvigheid, gezetheid.

Emboüchüre, mond van eene ringer, een kanon enz.; mondstuk, blaasgat van een fluit enz.

K

百三十一

eene goede emboucheure hebben, een
blaasinstrument wel weten aan
te zetten en zuiver te blazen.
embrasseren, omarmen, omhelzen.
embrouilleren, in de war brengen.
Embrye, onrijpe lichaamsvrucht,
dier — of menschenkin.
Emendatie, verbetering, teregtbrenging.
Emeritus, uitgediend rustend ambte,
naar, rustend predikant met be-
houd der jaarwedde.
Emeute, oploop, dreigende volksbewe-
ging.
Emigrant, Emigre, uitgewekene, zijn
vaderland ontvluchtend persoon.
Emigratie, ontwijking, verlaten van
het vaderland.
emigreren, het land verlaten, uit-
vlieden.
eminent, uitstekend, voortreffelijk.
Eminentie, verhevenheid, titel der
kardinalen.
Emir, arabisch vorst, krijgsbevel,

hebber en stadshoüder.
Emisfaire, zending, kondschapper,
spion.
Emolument, gewin, byinkomen, bui-
tenkansjes. E
Emotie, gemoedsbeweging; ook volks-
gisting.
Empaleren, spitsen; eenen paal
insteeken.
Emphase, nadruk in lezen en sp-
reken.
emphatisch, nadrukkelijk, krachtv.,
ol.
Empiricus, ervaringsman geleerde,
inzonderheid een arts, die zijne ke-
nnis alleen aan de ondervinding
ontleent.
Empirie, ervaringsleer.
empirische wetenschappen, zulke, die 百三十一
hoofdzakelijk op waarneming be-
rusten, als geschiedenis natuur,
kunde enz.
Emploi, ambt, dienst, aanstelling.

employeren — engageren.
employeren, aanwenden, aanstellen, ver-
zorgen.
emportheren (zich) zich deiften maken,
uitwaren.
empresfieren (zich), zich bejveren,
haasten.
Emprunt, leening, Emprunt forcé,
gedwongen leening.
Empyreum, verblyfplaats der zalig-
gen.
empyreisch, hemelsch.
Emulatie, nuyver, wedjver.
Emulsie, plantenmelk, amandelmelk
enz.
en avant, voorwaarts.
encadreren, in cene lijst zetten;
insluiten.
encanaillieren (zich), zich met ver-
achtelyke menschen gemeenzaam
maken.
Encaustiek, schilderwerk met in-
branding der kleuren.

enchaineren, met elkander verbinden.
enchanteren, betoveren, verrukken.
Enclave, door vreemd gebied ingeslo-
ten land.
en comparaison, in vergelyking.
encore, nog eens, nogmaals.
en corps, gezamentlyk.
Encouragement, aanmoedigen,
opwekking.
encourageren, aanmoedigen, aanwa-
kkeren.
Encyclopedie, kort begrip van kün-
sten en wetenschappen; zaakwoord,
enboek.
encyclopedische, algemeen wetenschap,
pelyk.
endémisch, inkeemsch, plaatselyk,
inzonderheid. van ziekten.
en dépôt, in bewaring.
en détail, in 't klein (verkoopen).
Endossant, indossant, de overdrager
van een wissel op een ander.
Endossement, ook Indossement of

Indosfo, het overdragen van een
wissel op een ander door dien
wissel aan de keerszijde over te
teekenen.

endosfieren, indosfieren, eenen wis-
sel door een opschrift aan zijne
keerszijde aan een ander over dra-
gen of afetaan.

en echelon, in kleine opeenvolgen-
de afdeelingen, als zoo vele spor-
ten eener laddel, opmarcheren.

Energie, hooge graad van werkkra-
cht, nadruk, klem.

energisch, krachtvol, wigt.

enerveren, ontzenuwen verzwakken, uit-
mergelen.

en face tegenover, van voren.

en famille, in den kring des huise-
zings.

Enfants perdus, vooropgeplaatste aan
het grootste gevaar blootgestelde
manschappen; waaghalsen

enfeleren, verstrikken, inwikkelen;

overlangs met kanon bestrijken.
engen, eindelijk, in het kort.

en front, van voren, op den voor-
grond.

Engagement, verbindtonis dienst,
aangenomen pligt, verlovung.

engageren, verplichtend maken; in
dienst nemen; overreden; zich
tot iets verbinden zijne hand toereg-
gen.

en gala — epacten.

en gala, in heestgenaad, in 't bes-
te pak.

enigmatich, raadzelsachtig, dubbel-
zinnig

en miniature, in het klein.

ennuïjant, vervelend.

ennuïjeren, vervelen, lastig wor-
den.

enorm, overmatig, ongehoord, af-
schuwelijk.

Enormiteit, buitenmatigheid, gedrog-
telijke grootte.

E

百十四

en particulier, in 't bijzonder.
en passant, in 't voorbijgaan.
en peine, in verlegenheid.
en profel, van ter zijde gezien.
enrageren, razend worden, vertoor-
nen.
en regard, ten opzichte; eiet achtung;
ook op de nevenstaande bladzijde.
enrôleren, op de rol schrijven, aan-
nemen.
Enrôlering, inschrijving tot de krij-
gsdienst.
en roturier, burgerlijk, gemeen.
Ensemble, het gezamentlijke, alles
bijeem; het geheel.
en suite achter elkander.
Entablement, rollaag of architraaf,
fries en kornis te samen.
entameren, aanvangen, op de baan
brengen, b. v. eene onderhandeling.
entasseren, opeen hoopen.
entelèren (Lich), lich, in 't loofen

setten, eigensinnig op iets staan.
enthousiasmeren, ontvlammen, in gloed,
setten.
Enthousiast, een hartstogtelijk bewonde-
raar, bruisend, bruisend hoofd. E
Enthousiasmus, geestverriking, ontvlamde
verbeelding, breeperij.
Entomology, insectenkunde, kersdier-
enleer.
entoureren, omgeven, omringen, insluiten.
en tout, in alles zamengenomen.
Entre-deux, middenstuk; tusschen,
wand; ook als bijwoord: tusschen,
beide, middelmatig.
Entree, ingang; intreigeld; voorgere-
gt.
Entree — billet, toegangkaartje.
entre nous, tusschen ons vertrouwen,
en. 百五
Entregot, pakhuys, magazijn, stape,
laats.
Entrepeneur, ondernemer; aarne-
mer.

Entreprise, onderneming.
Entrevue, samenkomst, bijeenkomst,
gesprek.
Entrez? tred binnen, ga voor!
Énumériste, optelling, opsemming.
Envelope, omslag, hulsel.
Envers, keerszijde, verkeerde zijde.
Environ, omstreken, omgelegen land
en roqie, in zwang, in de mode,
in trek.
Envoijé, afgevaardigde gezant van
het tweede rang.
Epacten, inlaschdagen:
epargne - erratum.
Epargne, zuinigheid, spaarpenning.
Épauvette, schouderbelegsel eens
krijgsmans.
ephemer, eendaagsech; kortetonding.
Ephemeriden, dagbladen, tijdschriften.
Epicier, kruidenier specerij-koop-
man; domkop ennoezele bloed.
Epicurist, zinnelijk mensch, wel-
lusteling.

Epidemie, lands- of staatsziekte; ook
eene van buiten aangekomen, voor
een' zekeren tijd heerskende, aan
het land niet eigene ziekte.
epidemisch, heerschenic, besmettelijk,
aanstekent.
Epigram, punt dicht, kort kikel.,
dicht
Epiloog, nuwe, slotrede, navoor; na,
spel
epineus, moeyelijk netelig.
epische, tot het heldendicht beho-
rende.
episcopaal, bischoppelijk.
Episcopaat, bisdom, waardigheid
eent bischops.
Episcopaten, aanhangers der bis-
choppelijke kerk in Engeland.
Episoc, tusschenrede, het ingerlo-
chten verhaal, tusschenrang.
Epistel brief, zombrief strappredika-
ntii.
Epitaphium, grafchrift; graf

E

百五十六

steen, tombe.
 Epithet, bijvoegelyk woord, toenaam.
 Epitome, kort uittreksel of begrip.
 Epopie, het zelfde als Epos.
 Epogon, tijdstip, tijdsmeete geëenktijd;
 epogon maken, zich - rekken of
 zijnen tijd merkwaardig maken, g. u.
 et opzien vernemen.
 Epos, heldendicht.
 epouvantable, ontzettend, verschrikkelijk.
 éprouver, of de proef stellen; ervo-
 ren overvinden.
 Equilibre, evenwigt (zie roots e-).
 Équipage, reisgezelschap of hielden, paar-
 den, rijtuigen enz., krijgsmunitie
 van officier; schepsbemanning.
 Équipement, uitrusting, inzonderheid
 van een schip.
 équiperen, uitrusten, bemannen.
 Equitatie, het paardrijden.
 équivoque, dubbeltzinnig.
 Erubus, overvloed, een derrijk, hel.
 Erectie, oprigting opbouw, bouw

Erumit, zich Herumet.
 ergo, gevolgelijk, dus, derhalve.
 érigeren, oprigten grondrechten stich-
 ten.
 Erinnien, wraakgodinnen, furien.
 Erus, twist; de twistgeven.
 Erustiek, strijd - of twistkunst.
 érotisch, de liefde betreffende; eroti-
 sche gedichten, liefdegedichten
 minnedichten.
 errare humanum est, onvalen is
 menschelijk.
 Erratum, fout, zelffout (meer. Er-
 rata).
 Erreur - et cetera.
 Erreur, dwaling.
 Erupitie uitbarsting b. v. van een
 vulkaan.
 Escadre, Eskadri, vlootafdeeling,
 smaldeel.
 Escadron, ruiterschaar, compag-
 nie ruitery.
 escaladéren, met stormladders

beklimmen.
escamoteren, goochelaarsstruken doen,
uit den rok rollen, kaper.
Escarpins, licht schoenen, dansschoenen.
Escorte, bedekking, geleide, gevolg.
escorteren, begeleiden, onder beschik-
king of bescherming uitgeleide doen.
Escouade, rot soldaten onder eenen
korporaal.
Escroquiere, fiorterij, aftroegeling.
Escuinaal, spaansch koninklijk lust-
slot bij Madrid.
Esito - waren, uitvoerwaren.
Eskader, zie Escadre.
esoterisch, enkel voor ingewijden
wetenschappelijk.
Espadon, houwdegen, tweesnijdende
slagzaard.
Espagnole, spaansche dans; spaan-
sche vrouw.
Espaziel, lubroom, waaijerboom;
latwerk of staketsel.

Esplanade, vrije, vlakke plaats vóór
grote gebouwen en vestingen, wan-
del, exerceerplein.
Esprit, geest, vernuft, scherpzinnig-
heid, verstand, wezentlijkst bestand-
deel fijst product der destillatie,
algemeene denkwijze volksgeest.
Esquire (verkort Esq.), schilddrager;
titel van een' engelsch' edelman;
ook van een' aanzienlijk burger,
meedel heer.
Essai, proef; staal; verhandeling.
Essajeren, beproeven, toetsen (het
gehalte).
Essajeur, beproever, toetser.
Essentie, het wezen, de kracht, het
geestrijke uit vruchten, kruiden
enz., geest, spiritus.
essentieel, wezentlijk, volstrekt nood-
zakelijk.
Estafette, zijdende postboode, koerier.
Estaminet, herberg; gelagkamer,
rookvertrek.

E

百六

Estime, hoogachting, waardering.
estimeren, hoogachten.
Estrade, verhoogde plaats, optred, ho,,
ogte voor een praalbed, troon enz.,
uitstek.
estropiëren, verminken.
Etablissement, vestiging van een kan,,
delshuis enz., grondlegging; gesticht,
nederketting.
establisseren, grondvesten, oprigten;
Zich establisseren, zich neder zet,,
ten, vestigen.
Etage, verdieping van een gebouw.
Etageren, hangende boekenplankjes in
het woon- of spreek vertrek.
Etape, stapelplaats; proviandmaga,,
zijn; nachtkwartier.
Etat, staat, gesteldheid; lijst; over,,
zicht.
Etat-major, generale staf.
et cetera, en zoo voorts.
ether — ex animo.
Ether, etherisch, zie Eth—.

Ethiek, *Ethica*, zedeleer, deugdenleer.
Ethnographie, volkebeschrijving.
Etiquette, aanhechtbriefje, hoggebruik,
voorschrift der welvoegelijkheid, zie,, **E**
en, gewoonten en gebruiken aan ho,,
ven.
Etourderie, onbezonnenheid, domme stre,,
ek.
Etourdi, onbezonnene wildrang.
Etouffé, stúdie oefeningstrik.
Etui, hoker, freedraal, scheede.
Etimologie, woordvorsching, woordaflei,,
ding.
Etimoloog, *Etimologist*, woordafleidi,,
kundige.
Eucharistie, heilig gerondmaal.
Eumeniden, plaaggeesten, kúriën.
Eunuch, gesnedene, ontmande, intzon,,
berheid als vrouwenopziener in een **百三九**
harem.
Euphemismus, verzachtende uitdru,,
king.
euphemistisch, verschoonend, ver,,

zachtend, verbloemend.
euphonie, welluidendheid.
euphonisch, welklinkend, verzachtend.
Euthopia, vaak verkeerdelyk gebr.,
ikt voor utopia (zie ald.).
Evacuatie, ontruiming, ontlediging,
afgang.
Evalvatie, schatting waarde of koers
van munt enz., aanslag.
Evangelie, blijde tijding, het nieuwe
Testament.
evangelisch, met jesus leer overeen,
stemmend, christelijk.
evaporieren, uitdampen, uitwasemen.
Evasie, ontwijking; uitvlucht, voor,
wendseel.
Evenement, afloop; gewichtige gebeur,
tenis.
Eventualiteit, het gebeuren van een
mogelyk geval.
eventueel, in voorkomend geval,
mogelyk.
Everlast (Everlasting), ligt, maar

zeer sterke wollenstof.
Eretie, borsttocht; schadevergoeding.
evident, oogenschynlijk, sonneklaar.
Evidentie, handtastelykheid, klaarblij,
kelykheid. **E**
eviteren, vermijden.
Evoluatie, ontwikkeling; zwenking,
bewegingen eener vloot op
zee.
ex, uit. bij naamwoorden, die daarmee
namen gesteld zijn, beteekent het
gewoonlijk: gewexen, voormalig b. v.
ex - minister, voormalig minister.
Ex abrupto, plotseling, onverwacht.
Exact, stept naauwkeurig, volkomen.
Exactitude, naauwkeurigheid stichtheid.
Exaltafos, naam der uiterste link,
erzijde of de bepaaldeste partij des
vooruitgangs in spanje.
Exaltatie, gemoeds-, geestvervoering,
overspanning. **百四十一**
exalteren, overprikkeljen; verruk,
en.

Examen, onderzoek ondervraging
examineren, onderzoeken; naauw,
keurig beschouwen.
ex animo, van harte, met opzet.

Exaudi — Exemptie.

Exaudi, naam van den Zondag, die
het pinksterfeest voorafgaat.

Ex capite, uit het hoofd.

ex cathedra, op meesterachtigen
toon.

excederen, overschrijven te ver gaan.

excellent, voortreffelijk, heerlijk.

Excellentie, voortreffelijkheid, titel
van ministers en andere hooge
staatsbeambten.

excelleren, uitmuntten, zich ondersch-
eiden.

Excentriciteit, afwijking van het
middelpunt; zweeperij, eigenzen-
nigheid.

excentrisch, uitmiddelpuntig, van

de baan afwijkend, zwepend; overspan-
nen.

exceptioneel, eene uitzondering bevat-
tende.

exciperen, uittrekken (uit geschrif-
ten).

Excerpt, uittreksel (uit een boek).

Exces, overmaat, buitensporigheid,
gewelddadigheid.

excipieren, uitzonderen, tegenwer-
pingen maken.

Excitatie, opwekking aansporing.

exciteren, aanprikkeljen; doen ont-
staan.

Exclamatie, uitroeping, geschree-
uw.

exclameren, uitroepen.

excluderen uitsluiten, afzonderen.

Exclusie, uitsluiting.

exclusief, uitsluiten.

Excommunicatie, kerkban uitsluiti-
ng uit de kerkgemeenten.

excommuniceren, in den kerkban

E

百五十一

doen.

Excrement, afgang stoelgang, ont,,
lasting.

excúdet, hij heeft het gegroevd.

Excúlpacie, ontschuldiging, vrijsp,,
reking.

excúlpereu, buiten schuld stellen.

Exceersie, uitstapje, pleixiertogtje.

excúsabel, verschoonbaar.

Excúsatie, het zelfde als Excúis
(zie ald.).

excúsieren, verontschuldigen, vers,,
choonen.

Excúis, Excúse, verontschuldiging,
uitvlucht.

execrabel, afschuwelijk vloekwaardig,
afgryselijk.

execútereu, uitvoeren, voltrekk,,
en, door regtsdwang noodzaken,
te recht stellen.

Execúteur, uitvoerder van een' von,,
nis, van een' laaten wil.

[Execúteu, uitvoering, voltrekken,

door regtsdwang noodzaken; te recht
stellen.

Execúteur, uitvoerder van een' laaten
wil.]

Execútie, uitvoering voltrekken van
een vonnis; openbare terechtstel,,
ling van eenen misdadiger, ge,,
regtelijke uitwinning van eenen
schuldenaar.

Exegeet, schriftverklaarder.

Exegese, verklaring, bijberveklaring.

Exempel, voorbeeld, voorschrijt, mo,,
del.

Exemplaar, afdruk, ieder enkel gel,,
ijkvormig stuk van gelijkwortige
voormerpen

exemplair, voorbeeldig, waarschi,,
wend.

Exemptie of Exemptie, vrijstelling, onthe,,
ving van een bezwaar, van een' al,,
gemeenen pligt.

exercieren experieren.

E

百三

exercieren, oefenen, inzonderheid in de krijgsdienst.

Exercitie, oefening, wapenoefening.

Exertie, inspanning, poging.

Exhalatie, uitdamping, uitroeseming.

Exhibitie, aanwijzing, openlegging.

Exigentie, behoefte, dringende geval; naar of exigentie van zaken, naar den gang van zaken vorderen zal.

exigeren, vorderen eischen.

Exhortatie, vermaning.

Exil, Exilium, verbanning, verbanningsplaats.

exileren, verbannen.

eximeren, bevrijden, vrijstellen.

Existentie, bestaan, werkelijkheid.

existeren, bestaan, zijn; kunnen leven.

Exmissie, geregtelijke uitzetting, uitzijring.

Exodus, uitzgang, uittocht.

ex officio, uit plicht, van ambtswege.

exorbitant, buitenmatig, overdreven.

Exorcismus, duivelberoving.

Exordium, begin inleiding eener rede.

exoterisch, voor oningewijden volksmatig.

exotisch buitenlandsch, uitheemsch, zoo als exotische planten.

Expansie, uitzetting, verwijding.

expansieve kracht, uitzettend vermoegen.

expatriëren (leek), uitlandig gaan.

Expectant, een wachtende, uitziende (beter ware expectant).

Expectoratie, ontboezeming, gemoedsuitstorting.

expectoreren, zijn hart uitstorten, ontlasten.

expedieren, verzenden; van kant maken.

expeditief, expedit, spoedig, voortvarend.

Expedient, Expeditionnaire, afzender, uitvoeriger; hulpschrijver.

E

百四十三

° ter mijns

Expeditie, afzending van waren; reis, krijgstogt; geregtelijke uitvaardiging of het afschrift van eene rechtshandeling.
Expeditieür, goederenverzender, berachter.
expenderen, uitbetalen, bekostigen.
Expensen, uitgaven, inzonderheid rechtskosten
expensiet, duur, met zware uitgaven verbonden.
Experientie, ervaring, ondervinding.
Experiment, proefneming kunstproef.
experimentaal, proefondervindelijk.
Expert, zaakkundige gekwoone.
Expiatie, verzoening, boete, genoege-doening.
expiëren, boeten, verzoenen.
Expiratie, uitademing, dood; verloop van een' termijn, vervaltijd.
expiëren, sterven; vervallen.
Expertise, het onderzoek door zaakkundige personen.

Explicatie, uitlegging, opheldering.
expliceren of expliquieren, ontvoeren, uiteen zetten.

Exploit, daad, heldendaad; dogvaarding (exploot).

Exploitatie, ontginning, bebouwing opdelving.

exploiteren, ontginnen (b.v. eene mijn); dogvaarden; ongeoorloofde voordelen trekken, zich op niet betaalmelijke wijze te nutte maken (b.v. eene bediening, eenen post, de onnoothelheid of nieuwsgierigheid des volks enz.).

Exploiteür, ontginner; voordeelbejager; deürwaarder.

Exploratie, uitvorsching, uitpluizing.

Explosie, uit of losbarsting, knal, schok.

exponeren, uitleggen, ophelderen; zich exponeren, zich blootstellen.

E

百四十四

Exportatie, uitvoer, goederen - uit,
voer.

Exporten, uitgaande waren.

Expose, uiteenzetting, openlegging.

Expositie, tentoonstelling, uiteenzet-
ting.

expostulieren, vorderen, eischen;
zijn beklag doen, bezwaren in-
brengen; ter verantwoording op-
roepen.

expres, uitdrukkelijk, met opzet.

Expresse, bijzonder bode, opzette-
lijk gezonden boodschapper.

Expressie, uitdrukking - expressief,
nadrukkelijk.

exprimeren, uitdrukken, beschrij-
ven.

ex professo, beroepshalve, van amb-
tswege.

Expropriatie, onteigening; uitkoop.

expropriëren onteigenen, uit het
bezit zetten.

Expulsie, gewelddadige uitdrijving.

in 't gestigt of de school

exquis, exquisiet, uitgelezen, voor,
treffelijk

expecteren, espereren, hie op exp-

ectase of Extase, hie Extase

ex temporeren, voor de vuist, of onvo-
rbeid

extemporeren, voor de vuist of onvoor-
bereid spreken, dichtten, zingen, spe-
len enz.

extenderen, uitbreiden uitstrekken.

Extensie, uitbreiding, omvang

extensief, volgens de uitgestrektheid;
omvattend.

Exterior, uiterlijk, buitenzijde, uit-
wendige.

Extirpatie, uitdrijving, uitroeying

extirmineren, uitdrijving verdelgen, ver-
nielen.

Externen, niet gekuuswede, buitenwonen,
de scholieren.

Extirpatie, uitroeying, uitdelging.

Extorsie, afpersing, gewelddadigheid

extra, buiten, buitengewoon, bykon-

E

百四十五

der, extra-fijn, keer fijn, Extra,
a-blad; Extra post, buitengewo-
one of eigene post.

Extract, uittreksel (uit boek,
en, kruiden enz.)

Extractie (man van), iemand van
goede afkomst.

extraheren, uittrekken; een uitre-
ksel maken; lichten, b. v. een von-
nis

extravagant, buitensporig, overdre-
ven, gek.

Extieme, het uiterste, hoogste.

Extremes - Factum

Extremes, overdujvinden; twee te-
genovergestelde zaken of begri-
pen; les extremes se touchent,
ent, de uitersten raken elka-
nder, de strijdigste dingen gaan
soms gepaard.

Extremitit, uiterste, hoogte,

verlegenheid. laatste toe vlijft.

Extremitäten. De uiterste ledema-
ten

exultatie, vreugdgekuppel, geyusch.

ex ungue leonem; aan den klauw
kent men den leeuw.

ex voto, naar wensch, ten gevolge
eener gelofte.

E

F.

f. of fec. beteekent fecit, hij heeft het
gemaakt.

f. of fl. beteekent florins, florenen, gülden.

f. of fol. of fo. beteekent folium, folio, blad.

Fabel, verdichte vertelling, spoo-
kje, leugen.

Fabricatie, vervaardiging; benier-
king der moren.

fabriceren, vervaardigen, maken, voort-
brengen.

Fabriek, Fabryk, werkplaats, werkin-
rigting, waarin arbeiders tot het
zelfde doel, bij geregelde verdeel-
ling des arbeids en onder gebruik
van machines, werkzaam sijn
(vergelijk Manufactuur); ook voor
fabricage.

Fabricaat, de vervaardigde waer, het
kunstwoorbrensel.

Fabricage, stadsboornmeesterschap.

Facade, voorszijde, gevel van een gebouw.

Fabuleus, fabelachtig.

Face, getigt, voorszijde; face maken, de spits bieden, stand houden; en face, van voren.

Facette, ruitwys geslepen vlakken aan edelsteenen enz.

faceus, verdrietig, spijtig.

faciel, gemakkelijk, gediensig, in, schikkelyk.

Faciliteit, gemakkelykheid, te groote toegewendheid.

Facit, som, bedrag, uitkomst.

Facon, manier; vorm, fatsoen; maak, loon.

faconneren, vormen, de vereischte ge, daante geven.

Facons, pligtplegingen, omslag.

Fac simile, schrift- evenbeeld, hand, schriftafdruk.

Facta, daadzaken, gebeurde (enkelv. factum).

Factie, partij, aanhang, kluiperij, ka,

baal, Samenrotting.

factieus, oproerig, miutziek onrustig.

factisch, daadzakelyk, merkelyk, maar.

Factoor, oprigter, zaakvoerder, boek, houder; brievenbesteller; ver, menigvuldiger.

Factory, handelskantoor in een vree, en mereliddeel.

Factotum — fat.

Factotum, een doe-al, alles in alles, die alles doet.

Factum, vooral, daadzaak.

Factuur, koop-, inkoop- en verkoop, rekening.

Faciliteit, natuur gave, geschiktheid; eene der hoofdafdeelingen van de gekamen, tlyke hoofdwetenschappen (godgeleerd, heid, geneeskunde, rechtsgeleerdheid nly, sbegeerte in letteren;) de gekamen, tlyk, tot eene hoofdwetenschappen

F

百六

behoorende hoogleeraars, b. v. de
midische faculteit.

fade, laf, emakeloos, onbevallig.

Fagot, houten blansinstrument met
diepen toon, basson.

Fagotist, die dat instrument bespeelt.
faillieren, failliet zijn, zich fiuten
staat tot betaling verklaren.

Faillissement, faillite, betalingson-
magt, niet frauduleus bankroet.

Fait, daadzaak: au fait zijn, naauw-
keurig verstaan, wel kennen.

Fait accompli, volbragte daad, ge-
dane zaak.

Fakir, een arme; in Turkye een
boetedoend kluisenaar, die van
de aalmoeken der menschen leeft,
en zichzelven kastijft.

Falbala, ruim geplooid boordel
aan vrouwenkleeders, gordy-
nen enz.

Falsa, vervalschingen, - Falsum,
opzettelyk bedrog.

Fama, godin des roems; gerucht,
sage.

fameus vermaard, merelukkig
berucht.

familiair, gemeenzaam, vertrouwelyk.

familiariseren, (zich), zich gemeen-
zaam maken, zich te veel vryheid
veroorloven.

Familiariteit, vertrouwelykheid, ge-
meenzaame omgang.

Familie, verwantschap, geslacht;
gesl. afkomst.

Fanaticus, dwepend, geestdrijver.

fanatiek, vol dotte inbeeldingen.

Fanatisme, dwepend, inzonderheid
geloofsdwepend.

Fanfane, trompetgeschal.

Fanfaron, windbuil, pocher.

Fanfaronnade, pogcherij, groot,
spraak.

fantasieren, willekeurig, naar zijn
gevoel en zijne invallen voor
de nuist spelen (zie ook phan,

F

tansen).
Fantasie, willekeur; luimig spel
voor de nuist (zie ook phantasie).
Farce klicht; nussel (voor spijzen).
farcieren, met nussel stonpen.
fardieren, blanketten; sementelen.
fare, niënte, niets doen, het ledig zijn.
Fascinen, rjshout, takkebossen bij
watermerken.
Fas et nefas, recht en onrecht
Fashion, mode; goede toon.
Fashionabel, men naar de wereld;
modegek.
Fasti, jaarboek en feestkalender.
Fas, ingebeelde zot, lafbek.
fascineren, betooveren, verblinden.
fastidieus, langnuytig, verdrietig.
fat, fattig, fatterig, gek, ingebeld,
laf.
fataal, noodlottig, verdorftig,
heilloos.
Fata morgana, lichtspiegeling (deker

gerugtbedrag).
Fataliteit, onverijdelijk noodlot; ram,
spoel.
fatigant, vermoeijend; langnuytig ver,
uelend.
fatigieren, vermoeijen, lastig vallen.
Fatigue, vermoeijenis, afmatting.
Fatuïteit, lafheid, ongerijmdheid, als
gevolg van verwaandheid.
Fatum, noodlot, lot, bestemming.
Faubourg, voorstad.
Faina, dierenbeschrijving.
Fainen, veld- of boschgoden.
Fausse-gucie, onzuivere stoot op't
biljart.
Fautuil, armstoel, leuningstoel.
faux, valsch, verkeerd.
faux pas, misftap, feil, flater.
Faux-titre, de verkorte titel van
een boek op het schutblad, bij
verbastering vaak fransche
titel geheeten.
Faveur, gunst, begunstiging, beleefd,

F

百五十

heid; vergering; jours de faveur,
Faveur-dagen, respijt-dagen,
marigt-dagen, wisfeliuistel.
favorabel, gunstig, genegen, voor,
deelig.
Favoriet, gunsteling, lieveling; als
bijvoegelyk woorden in favorie,
tsnyjs, favorietvals, enz., de lie,
velingsspys, geliefdste vals
enz.
Favorieten, bakkebaarden.
favorisieren, begunstigen, genegen
zijn.
Favorite, de gekerde kleur der
kaart; de beste.
Fayence, half porcelein, plateel- of
aardentek.
fecit, afgekort fec. hij heeft het
gemaakt.
Fecunditeit, vruchtbaarheid.
Federatie, verbond, bondgenootschap.
Federatisme, verbondstelsel.
Fée, toovergodin.

Felicitatie, gelukwensch, heilwensch,
tegenwensch.
feliciteren, geluk wenschen.
Felonie, leenpligtschending, trouw,
breuk tegen de overheid; in Engle,
land iedere doodmisdaad.
Fello, getel, makker; ambtgenoot, mi,
delid van eene akademie of colle,
gie in Engeland.
Felock, klein sloepvormig snelschip
zonder verdek in de middelland,
sche zee.
Ferien, vrije dagen, rustdagen.
ferm, vast, standvastig, mannelijk;
ook gold: opperbest.
Ferman (minder gold Fierman) sch,
rijselijk bevel des sultans, verlof,
brief of patent, pas; aanstelling,
handelspas in o. indie.
Ferment, gest- of gistmiddel.
Fermentatie, gisting, volkswoeling.
fermenteren, gisten, in gisting geraken.
Fermeteit, standvastigheid, degelyk,

F

百五十一

heid.

fertil, vruchtbaar; minstges-
kend.

Fer-ceit, mildheid, voetheid; onmen-
schelijkheid.

Fertiliteit, vruchtbaarheid, welig-
heid.

Festin, Festijn. Festiviteit, feest, fe-
stelijkheid ceremoon.

festina lente, haast is langzaam.

Festiviteit, zie Festin.

Feston, loof- of lofwerk van bloemen
festonneren, met bloem- en loofwerk
versieren.

Fete, feest, gastmaal; verjaars-naam,
dag.

feteren, feestelijk onthalen, vlijen.

Feteche, kinnelijk voorwerp van afgodi-
sche vereering, toetermiddel.

feüdaal, het leenstelsel betreffende.

Feüdaal-systeem, feüdalimis, het
leenstelsel.

feuilleter, doorbladeren, nazien.

Feulleten, afdeeling van een dagblad,
aan de kritiek der letterkundige wer-
ken, aan novellen enz. gewijd; **F**
blaadje.

Fet, de roode wollen mits, die sedert
1826 in plaats van den tulband
als militaire dragt in Turkije in-
gevoerd is.

Fiacre, huijshoetsier; huijshoets, twee
span.

fiat, het geschiede! bevilligd!

Fiche, speelmerk, beentje.

Fictie, verdichting, vinding; voor-
wendzel, onwaarheid.

Fidalgo, adelijke van lager rang in
portugal.

fidell, getrouw; opgeruimd, lustig.

Fideicomis, erfmaking, waaraan
den erfgenaam alleen het vrucht-
gebruik, niet het recht van vervre-
emding van zekere goederen wordt
toegestaan; of een goed, dat niet

verkocht mag worden, maar bij
eene familie moet blijven.
Fideliteit, trouw, trouwhartigheid,
vrolijke lieren.
Fidibus, papierstrookie om den ta-
bak aan te steken.
Fiducie, vertrouwen, stouhartigheid.
fier, stout, tratsch, vermetel.
Figurant, die op het tooneel of elders
eene stomme rol vervult.
figuratief, wat de figuur van iets
voorstelt, het zinnebeeld van iets.
figureren, afbeelden; figuur maken,
voor figurant dienen.
Figuur, gedaante, beeld, prentie, dan-
stoer, voorkomen; figuur maken,
eene groote rol spelen, optien ba-
ren.
figuurlijk, zinnebeeldig, oneigentlijk
filiaal, kinderlijk, dachterlijk, Fili-
aal kerk, bijkerk, Filiaal-handel,
bijhandelhuis.

Filou, listige bedrieger, schurk.
Filter of Filterium, doorsijmidoel, zijg-
doek, zijgpapier.
Filteren machine, werktuig tot zure,
ring inzonderheid van het water.
filtereren, doorsijgen, kleinsen.
Filterium, zie Filter.
finaal, wat om te eindigen, te slui-
ten dient.
Finale, einde, uitgang, slotstuk.
Financier, rentmeester, verstandig
geldbeheerder; geldschieter.
financieel, de gelèzaken betreffende.
Finantiën, openbare gelèmiddelen,
geld voor raad, fortuinsomstandig-
heden.
Financier, rentmeester, verstandig geld-
beheerder; geldschieter.
Finisse, slinkheid, list.
Finis coronat opus, het einde kroont
het werk.
fingeren, verdichten aovergeven; gefin-

F

gerde muntten, niet werkelijk bes,
taande muntten, naar welke men
rekent b. v. ponden Vlaamsch; - g,
fingeerde rekening, vermoedelijk re,
kening.

Tirol, gloken flesche met wijden
blik, kogelflesch; ook eene soort
van stormpotten.

Tirma, handelsnaam, haneteekening
van een handelshuis; - onder de fir,
ma beteekent ook wel: onder het
voorendel, voorgeven.

Tirmament, uitzpansel, sterrenhemel.

Tirman, die Terman.

Tiscaal, openbaar aanklager; land,
schatbewaarder.

Tiscus, staatsvermogen, staatskas; boe,
tekas.

Tistel, pijpweer, etterdragt, rochtot,
leider.

sistuleus, pijpweerachtig.

Titz, een noormanssch woord, dat
hoon, inzonderheid onechte loon

beduidt en in samenstelling met
engelsche woorden voorkomt, b. v.
Titz. James, Titz-William enz.

fitt, vast, bepaald; snel, gelwind, F
fiksche.

fitt idee, vaststaand overheerschend
denkbeeld, dolende inbeelding eens
zielekranken.

fitteren, vaststellen; strak aanzien.

fittum, het vaste inkomen, het
seker bestaansmiddel.

flacon, fleschje, reukfleschje.

flageolet, fijn of hoogfluit

flanel, ligte, lijnwaadachtige wollen,
stof.

flanieren, ledig rondslenteren Londen
doel of oogmerk.

flank, zijde; zijvlakte, leger vleugel.

flankeren, van ter zijde bestrijken 百
五
四
of dekken; ook toesmyten.

flankeur, zoo veel als Flanqueur
(zie ald.).

flatteren, vleijen, het hof maken; ook

nel staan, voordelig doen uitkomen.
Flatterie, vlegelij.
Flegma, zie phlegma.
Fleur, bloem, bloei, bloeitijd.
Fleuret, schermdogen.
fleurig, bloeiend, getend.
Fleurist; Florist, bloemenvriend, bloemkenner; bloemschilder.
Flexibel, buigzaam, gedwee.
Flexibiliteit, buigzaamheid, lenigheid.
Flibustier, zeerover, vrijbuiters.
Floreen, Florijen, gulden (afgekort f. of fl.).
Flora, de bloemgodin; plantbeschrijving.
floreren, bloeyen, in welstand zijn.
florissant, bloeyend.
Florist, zie Fleurist.
Florijn, zie Floreen.
Flottille, kleine vloot, smaldeel.
Fluctuatie, weifeling, wankelmoedigheid.
fluctueren, dobberen, weifelen, wankelen.
Fluisie, vloeying, vloed; buihloop.

Focus, brandpunt; afgezonderde school, verblijfplaats.
Foetanditeit, zie Fœt.
Foederatie, enz., zie Fœd.
Fodraal, scheede, koker, overtreksel.
Foetus, lichaamsverricht.
Foliant, boek in folio, waarbij het vel slechts eens wordt gevoelen en 4 bladzijden heeft.
Folium, Folio, blad; op de bladzijd.
foliëren, de bladen van een boek merken.
Fomentatie, stoving, verwarming do, or warme ontlagen.
fometeren, stoven, warmen; in gisting brengen.
Fond, grond; à fond, grondig, au fond, wel ingezien.
Fondament, Fondatie, fonderen, zie Fûnd.
Fonds, grondvermogen, geldvoorraad, kapitaal; gezamentlijke rijken, waarvan een uitgerer 't kopiere,

gt heeft
Fondsen; publieke fondsen, staats,
schuldbrieven.
Fontanel, kleine kunstmeer tot af-
leiding van schadelijke vochten.
Force, kracht, geweld.
forceren, dwingen, noodzaken, open-
breken; ook wel verkeerdelyk voor
farceren.
forma (pro), voor den schijn, wel,
staanshalve
Formaat, grootte of vorm eens boeks
formaliseren, de uiterlyke vormen en
regels in acht nemen; zich forme-
liseren, iets kwalijk nemen, zich
beleedigd achten.
Formaliteiten, gewoonten, gebruiken,
uiterlyke regels en vormen.
Formalist, een mensche, die zich ge-
heel aan uiterlyke vormen houdt.
St.
Formatie, vorming, gedaantegeving,
schepping.

formell, vormelyk, volgens den vorm,
uiterlykelyk.

formieren, vormen, voortbrengen;
in rij een geled plaatsen.

Formule, voor bijzondere gevallen
voorgescreven of door het gebruik,
ingevoerde woorden, menedingen en
spreekwijzen, regensysse, uitdrak,
king, vaste regel, rekenvoorschrift.

Formulier, door t gebruik ingevoer-
de regel, woordelyk voorschrift
van eenig opstel, voorbeeld, model.

Formulist, vriend van formules of for-
mulieren.

formidabel, vreeslyk, geducht.

Foot, kleine vesting, schans.

Fortificatie, vestingwerk; bevestigings-
kunst.

fortificeren, fortificeren, versterken,
verschansen.

Fortuna, geluk, lotgeval, wederwa-
ren, vermogen.

Forum, markt, gereghof, regterstoll.

F

百五十六

Trochilien, delfstoffen; versteningen.
folij, opgedolven; verstaend.
Houland, indische bonte zijdestof, in
zonderheid zakdoek.
Trole, menigte, volkshoop, tomenloop.
fouragerien, voeder of levensmiddelen op,
sporen en halen.
Fourberie, bedriegerij, schurkijnsbre,
k.
Fourgon, zekere rijtuig met een gaffeld,
wel.
Fourier, veld of krijgsschrijver, onder,
officier, belast met de fourage enz.
eener compagnie.
fourneren, voorzien, met zijn hout
beleggen of inleggen; zijne bijdrage
betalen.
Fournissement, inlage, toelage; aansluiting,
vering.
Foyer, haard; brandpunt; in schoor,
buisen: de verwarmingskamer, ver,
samelzaal tusschen en na de ver,
tooning.

Fru, afkorting van het ita. Frute,
broeker, een bijnaam voor moanni,
ken.
Frack, korte, eigteluittende monstok. **F**
Fractie, breuk; breking; deel eener
politieke partij.
Fractuur, breuk, beenbreuk; zekere
duitsche oetklitter.
Fragment, brok, stuk, brokstuk.
Franc, fransche Liddermunt gelijk 2
10 of 8 Centen.
Franoise, fransche vrouw; fransche
dans.
franchement, vrijmoedig, ronduit.
Franchise, openhartigheid rondborste,
ghied.
Frantiskanen, minderbroeders, mino,
visten.
Franc-maçon, vrijmetselaar.
franco, vrij, postvrij.
frankeren, de port vooruit betalen,
vrachtvrij maken.
frappant, treffend, sprekend.

frapperen, treffen, bevreemden, indruk
maken.
frater nisceren, broederschap maken, zich
verbroederen.
fraterniteit, broederschap, verbroedering.
fratidati, benadeeling, oplegting.
fratieren, bedriegen; sluikhandel
drijven.
fratidulus, bedriegelijk.
fray, in 't spaansche de ordebroeder,
monnik.
frégat, ligt, snelzegend oorlogschip.
frénétique, krankzinnig, razend.
fréquent, menigvuldig, volkrijk, stiek
bezoekt.
fréquentatie, vaak herhaald bezoek; ver-
keer, omgang.
fréqueteren, vlijtig bezoeken, vaak
lijwonen.
fréquentie, menigvuldigheid, herhaal,
de wederkeering.
fresco, vrolijk, levendig, al fresco
schilderen, op verschen kalk schildere

nen.
frusto schilderkunst, het schilderen
op verschen, notten kalk.
frivole, jonkvrouw, adellijke ongehuwde
dame. F
frivolie, klein gesneden vleesche met
ene saus.
frivole, wrijving.
frupon, schurk, spitsboef, guet, bedog,
niet, bedrieger.
fruponnerie, gueterij, schurkerij, boe-
venstiek.
frisera, kniellen; het haair opmaken.
frisuur, kapper. *frisuur*, kopsel,
haartooi.
frivole, nuttig, ontbeuwend; ligtzin-
nig.
frivoliteit, beuzelarij, kleingeestig,
heid; -moedwil, lichtsinnigheid.
fronde, zigtelijk slinger, van daar
ene politiek partij in Frankrijk
in de 14 de eeuw, zoo geheeten,
omdat zij het parlement had ver-

geleken bij kinderen, die met den
slinger speelden.
Front, voorhoofd; voorzijde, voorgevel,
voorstel gelid.
front maken, het hoofd of de spits
bieden, pal staan.
Frontieren, grenzen.
Frontierplaats, grensplaats.
fröteren, wrijven, glaci maken, poetsen.
fructifieren, vrucht dragen.
Fructuaris, vruchtbruiker.
frügaal, spaarzaam, unvorlig, korig.
Frugalität, genoegzaamheid, spaarzaam-
heid.
frustreren, te leir stellen.
Fueros, vrijheden en voerregten van
deker spaansche provincien, inson-
derheit van de kashische.
fulminieren, uitworen, schelden, razen,
vloeken.
Fumigatie, berooking, rook- of
dampbad.
Funambulist, koorddanser.

Functie, ambtsverrigting, bedining, post.
Fundament, grondslag; Fundamenten,
grondslagen, aanvangsgronden; eerste
beginselen.
Fundamenteel, wezentlijk, oorspronke-
lijk, de certe gronden aangaande;
fundamentele wetten, grondwetten.
Fundatie, grondlegging, tichting iet ver-
maakte forissen.
funderen, gronden stichten; gefim,
deerde schuld, eene op bepaalde
inkomsten aangewesen staatschuld.
funest, verderfelijk, heilloos, nood,
lottig.
fingeren, ambtsverrigtingen doen, be-
paalde diensten bewijzen, werk
doen, arbeiden.
finguis, sponsachtig.
Fureur, Furor, woede, razernij; he-
rige begeerte.
Furie, wraakgodin; boosaardig wijf.
fureus, woedend, uitrinnig, dol.
Furore maken, liiden of grooten bij,

F

val inoogsten.

furtief, heimelijk, diefachtig, steelswijs.

Tuseliv, beter *Tusiliev* (Zie dat woord).

Tusie, smelting; het gietsel; Lamen „
smelting.

tusilieren, doorschieten (als krijgstra-
f).

Tusilier, saphaandraget, gewoon
soldaat.

Tutt, vaatwerk

Tutti, aftrek voor beschadigde waren.

tutel, nietwaardig, voddig.

Tutiliteit, nietigheid, armzaligheid.

Tutruem, toekomende tijd.

G

gl. beteekent guldén.

gabare, klein, plat roeischip (tot
in- en uittlaan).

Gabel, indirecte belasting, impost;
Loutpakhuis.

Gage, onderpand; dienstloon, solij
(*gagie*); — *gage d'amour*,
liefdepand.

Gagné, gewonnen.

Gala, hofstaatsie; feestgenaad,
staatsiekleed; *gala-dagen*,
staatsie-dagen, waarop de
hovelingen in staatsie-klee-
deren moeten verschijnen.

Galant, minaar, vrijer, verliefde.

galant, smakvol gekleed; aardig,
hoffelyk, voorkomend.

Galanterie, hoffelyk gebrag, voorkom-
theid jegens vrouwen; koopwaren
tot toei, opschik en genoegen;
eek minnhandel, loeljing

G

百六

Galanthomme, zijn beschaafde man,
man naar de wereld; — komme
galant, saletjonker.
Galeas, *Galjas*, groote galu, groot
voerschip.
Galei, bruo voerschip, dat gemeenlijk
door misdaadigers (galeislaren)
wordt voortgeroed.
Galimatias, *Gallimathias*, wartaal,
onzin, brabbeltaal.
Galias, zie *Galeas*.
Galjoen, spaansch koopvaardij- en
oorlogschip.
galligo, een Galliciër, bewoner der
provincie Gallicië in spanje; ook
de naam van den warmen oosten,
wind.
Gallicismus, fransk taaligen.
Gallie, het land der Galliërs,
Frankrijk.
Gallikaansche kerk, naam der R.
Kath. kerk in Frankrijk.

Gallimathias, zie galimatias.
Gallomaan, hartstochtelijk bewonderaar
van al wat fransk is.
Gallomanie, overdreven zucht voor al
wat fransk is. G
Galon, goud of zilverbaard.
galonnieren, met goud- of zilverbaard,
sel beleggen.
Galop, springloop, snelrid.
Galorade, engelsche springdans.
galoperen, met sprongen rijden of
loopen, rennen.
galvaniseren, een lichaam in eenen
galvanischen (dierlijk-electri-
schen) toestand brengen, me-
taalprikkels aannemen of be-
roeren.
Galvanismus, de door Galvani ont-
dekte metaalprikkel op spieren
en zenuwen, dierlijke electri-
teit of aaratings-electriciteit.
Galvan-magnetismus, zoo veel als
electro-magnetismus.

galvanoplastiek, de door jacobini, ge-
vonden kunst om metallieke af-
drukken of vormen van eenig
voornwerp langs den galvanischen
weg te verkrijgen.

Gambade, lichtsprong, bokke,
sprong

garancieren, met meekrap vernieuwen.

garandieren, zie garanderen

Garant, borg, waarborg, borgstelling
garanderen, garanderen, borg blij-
ven, goudspreken.

Garantie, waarborg, borgstelling.

Garçon, knaap, ongehuwd man;
opasser in een koffi huis,
logement enz.

Garde, wacht, wachter; uitgelezen
manschap; garde du corps, lijf-
wacht, uitgelezen corps ter son-
scouplijke beschutting; garde cham-
pêtre, veldwachter, korvebezer.

gardieren, bewaken; behouden; pruned

garde pas op, gardez-vous,
wacht u!

Garde-rote kleiderkamer, kleeder,
voorraad.

garneren, ommeven, beleggen; vol-
ren, optooijen.

Garnitiere, Garnering, omzetsel, ver-
siering; toebehooren, volledig
stel van bijen behoorende din-
gen.

Garnisair, soldaat als dwanginsigering
bij achterstallige belastingsschul-
digen.

Garnison, Garnizoen, bezetting, lig-
of standplaats der soldaten.

Gas; gas, licht, ontligbare, blyvende
werkkrachtige vloeistof.

Gasognur, grootspreker, praalkans.
Gasconnaise prolerij, erge grootst-
raak, snoufrij.

gasteren, smulparty houden.

gastisch, wat het onderlijf, een buik,

G

百六十二

de maag aangaat.
Gastronomie, verfijnde kookkunst,
lekkerebberij.
Gastroom, kunstkok; lekkerbek.
Gauvium, verligde, verlustiging, pret.
Gazette, dagblad, courant.
Gasometer, lichtmeter; ook het kastje,
door hetwelk de hoeveelheid van
gebruikt gas wordt aangegeven of
gecontroleerd.
geabonneerd, ingeteekend, vooruit betaald
geaccepteerd, aangenomen.
geaccordeerd, toegestaan; in schikking
getreden
geaffecteerd, gemaakt, gekunsteld
Geaggregeerde, toegesigde ambtenaar.
Gealimenteerd iemand, die op kos-
ten einer gemeente wordt onder-
houden.

*) Hoorden met het voetsloegsel g. die hier
niet gevonden worden zekke men op het woord-
zelf, t. v. gideporteur op deperteren

caiharneerd, verbitterd; verdat,
sterk gezet.
Geallieerden, bontgenooten.
gealtereerd, ontroerd, ontsteld.
geassortieerd, voorzien van alles, wat
tot een' winkel, een' handelstak
behoort.
geassureerd, tegen brandschade ver-
zekerd.
gebrouilleerd, oneens, in onmin liden,
de.
gecalangeerd, aangehaald, beboet.
geciteerd, gehagvaard.
Gecommitteerden, lasthebbenden, gevol,
magtigden.
gecompliceerd, ingenikkeld.
gecompromitteerd, blootgegeven aan
schande, schade enz.
geconcessionneerd, benilligd, ingeruimd,
afgestaan.
geconditioneerd, niet of kwalijk
zijn' toestand bemaard.

G

百六十三

geconfisqueerd, verbeurd verklaard.
Geconsolideerden, fondsen of schulden, voor welke eenbedrag teke-
re staatsinkomsten zijn aangeweren.
Gecostumeerd, naar den tijd gek-
leid of ingericht.
gedecideerd, besloten, vasttraeden striit
gedecreeerd, met een oordeelint versierd.
gedecreteerd, vastgesteld, besloten.
gedegageerd, ongewongen, los, vrymoe-
dig.
gedegradeerd, verlaagd, van ambt of
waardigheid ontzet.
Gedelegeerden, afgevaardigden; aange-
wezen schuldenaars; regters, die
ter beoordeeling van eene zaak
bijzonder zijn aangeweren.
gedescheerd, afgezonden
gedeponeerd, neergelegd; in bewaring
gegeven.
Gedeputeerde, afgevaardigde des volks,
lid eener kamer van volksver-

tegenwoordigers, gelijk die in eene bepaal-
de monarchie bestaan (zie ook de Ditatus).
gederangereerd, in de war (van verstan-
o, van fortuin).
gedesigneerd, voorloopig benoemd, erken-
d, aangeweren.
gedesillusioneerd, uit de begoocheling
gebragt, beter ingelicht.
gedetailleerd, omstandig, breedvoerig,
in bijzonderheden.
gedisciplineerd, aan goede tucht ge-
vend.
gedisponneerd, beschikt, betrokken;
wel of knaalyk gehumeurd.
gedoteerd, begiftigd.
gedresseerd, afgericht (van dieren).
geempoteerd, oploopeno, driftig.
geempresjeerd, haast hebbende, druk-
beilig.
geengageerd, verloofd verlegd, verbonden.
geevaporceerd, vol grillen en inbeeldingen.
geexpireerd, ontzield; afgeloopen,

G

百六十四

vervallen.

geestaltceerd, overspannen: de Geestaltceer-
den, die tot eene overspannen plit-
ke partij behooren.

geforceerd, gedwongen; opgevoeld (in de,
ze beteekenis moet het zijn gefor-
ceerd).

geformaliseerd, stijf aan vormen gekucht.

gegeneerd, belemmerd.

gegradeerd, met eene akademische waar-
digheid bekleed.

gehaardeerd, gewaagd; gevaarlijk, ver-
metel.

Gehenna, de hel, de helsche poel.

gehonoreerd, vereerd; aangenomen en
betaald.

gedistilleerd, beter gevestilleerd, &c. ald.

geillimiteerd, onbepakt.

geillustreerd, met platen, signetten enz.
voorzien.

geimpegneerd zijn, verplicht of verant-
woordelijk zijn.

geïmpliceerd, mede in betrokken,
verwikkeld.

geïncenseerd, benieuwd.

geïncrimineerd, voor misdadig ge-
houden; het geïncrimineerde,
artikel, woord enz., dat, waar,
op de beschuldiging van het
te laste gelegde feit berust
maar in de overtreding vervat is.

geïndigneerd, verontwaardigd, boos.

geïndisciplineerd, zonder tucht; niet
geoeffend.

geïndisponneerd, ongenegen; ontstemd;
onpasselijk.

geïnteresseerd, bij betrokken; zelfluch-
tig, wingierig.

geïsoleerd, op zich-zelf staande.

gemaskeerd, bedekt, onzichtbaar, gema-
kt.

gemaskeerd, met een mom of masker,
verkleed, vermomd.

gemêleerd, vermengd; doorgeschild; be-

G

百六十五

moeid.

gemodereerd, gematigd.

genant, belemmerend, bezwarend, moeyelijk.

Gendarme, landruiter politie-wacht
landdragonder, politie-wacht.

Genealogie, geslachtenkunde, stam,
boom.

genealogisch, geslachtenkundig.

Genealog, Genealogist, geslachtenkundige,
stamboommaker.

Gene, dwang, belemmering.

genegotieer, verhandeld, omgezet.

Generaal, verdrager, hervorder.

generaal, algemeen, in samenstellingen:

opper- of hoofd-ont., b. v. gene,

raal-conto, hoofdberekening; ge,

neralekaart, de kaart van een

geheel werelddeel; generaalestaf, de

hooge bevelvoerende officieren van

een regiment.

Generalisatie, algemeenmaking.

Generalissimus, opperzeldheer.

Generalitiet, algemeenheid, gedamentlijke
hervorderers, algemeene staten.

Generatie, telling, voortbrenging, men-
schengeslacht; de gelyktijdig leve,
nde menschen. G

genereren, telen, vermenen, voortbre-
ngen.

generieus edelmoedig, grootmoedig, mild.

generisch, generiek, tot het geslacht

behoorende; generisch onderscheid,

geslachts-onderscheid.

Genesis, ontstaan, wording, schepping,

gs-geschiedenis.

geniaal scheppend, vindingrijk, ver-

nijftig.

Genialiteit, oorspronkelijke geestkra-

cht, vindingskraft.

Genie, natuurlijke aanleg, aangebore-

n schranderheid, oorspronkelijk

heid, ook ingenieurs- of krygs-

swimkunst.

Genius, beschermgeest, schutsingel; de

geest eener zaak.
Genre, geslacht, soort; Gente-schij-
lderij, voorstelling van een too-
neel uit het dagelijksch leven,
volkstafereel.
Gensdarme, zie Gendarme.
gentil, aardig, lief, nederend,
hijpsch.
Gentlemen (meerv. Gentlemen), heer,
man van opvoeding of stand.
Gentry, in Engeland de lagere of
kleine adel.
Genuiniteit, eektheid, onvernamsktheid
geoccupeerd, drak met bekigheden
overladen.
Geognosie of Geognostiek, bergkünde
kennis van de samenstelling der
vaste aardkorst.
Geognost, bergkündige.
Geograaf, aardrykskündige, aard-
ryksbeschryver.
Geographie, aardryksbeschryving.

geographisch, aardryksbeschryvend.
Geologie, leer van de worping der
aarde.
Geometrie, leer der ruimte, aarôme,
ting, meetkunde. G
georganiseerd, naar eisch ingerigt,
benekhtigd.
geparenteerd, vermaagschaft.
geparfumeerd, geureg, van geuren door-
trokken.
geparodieerd, op bespottelyke wyse
nagebootst.
gepassioneerd, hoogst ingenomen, zeer
verrot.
gepetrifreerd, versteend.
gepigieerd, gebelgd, beleedigd.
gepolitoerd, geglansd, gepolijst.
geporteerd voor iemand zyn, zesh zyne.
Zaak sterk aantrekken.
geposcu, gezeten; gezot, beduard.
gepousseerd voortgedreien, voortgeholfen.
gepremediteerd, te voren bedacht, opzet,

telijk.

gepreoccupeerd, vooringenomen.

geprescribeerd, verjaard, aanbevalen,
verstouwen

gepreseed zijn, geen tijd hebben, ha-
ast hebben.

geprolongeerd, verlengd, de betaling
tot een lateren dag uitgesteld.

gepromoveerd, bevorderd, tot den doc,
toursgraad verheven.

geproportioneerd, geevenredigd, naar
juiste verhouding.

geprotecteerd, beschermd, begunstigd.

geprotesteerd, wegens niet-betaling
nuttig afgeweken (van missels);
tegen eene knetsing of benaëdelin-
g van zijn recht nuttelijk opgek-
men.

gequalificeerd, bevoegd door de bevoe-
gde autoriteit aangesteld; gequ-
alificeerde diefstal, die met
verschwarende omstandigheden

gepaard gaat

geraffineerd, gelouterd versjind, door,
kneud, doortraapt.

geramasseerd, kloek en sterk,
vierkant, gespierd

Gerant, zaakvoerder, eerste redac-
teur van een dagblad.

gerecommandeer, aanbevelen; gerecom-
mandeerde brief, een aanbeve-
len brief, van melken de afzon-
der zich een bewijs van ontvang-
st door de postdirectie. Laat
uitreiken.

Gerreformeerden, hervormden, aanvan-
gers en volgelingen der leer
van Zwinglius en Calvijn.

geremplacerd, in eens anders plaats
getreden, inzonderheid in de
grijpsdienst.

gerenommeerd, berucht, befaamd, rier,
maard

gereren, lecturen, - zich gereren,

C

百六十八

Zich gedragen.

Getie, slijmig verdikt rocht, gestruind of gestold sap van dier of plantstoffen.

gereserveerd, voorbehouden.

geresolveerd, besloten, koen, moedig, van kort beraad.

geretereerd, ingetogen, conzaam, op zich-zelven levend.

geruisserd, gelukt, gesaagd.

germaansch, van duitschen stam.

Germanie, het land der Germanen, Duitsland.

Germanismus, hoogduitsch tralsigen.

Germinatie, kieming, uitspruiting, kiemtijd.

germineren, ontkiemen, uitspruiten.

gerolteineerd, geoeffend, bedreven, vlag, doorknust.

gesatineerd, naar satijn of atlas gelijkende.

gesignaleerd, geseind, door tekenen te, rigt; door persoonsbeschrijving

kerbaar gemaakt. uitgemikt, onderscheiden.

gesitueerd, gelegen, in een' lekoren toestand zich bevindende.

gesortteerd, in soorten byeengeroegd, van al het vereischte niet voor, zien.

gestationeerd, aangesteld; geplaatst, gelegen.

Gesten, gebaren, lichaamshoudingen, handbewegingen.

Gesticulatie, handbeweging in't algemeene gebarenspel bij het spreken of redeneren.

Gestie, verrigting, bestuur.

gestipuleerd, vastgesteld, afgesproken, bepaald.

gesubordineerd ondergeschikt, onder, danig.

getireerd, tot op een derde tering, gebracht.

getraineerd, getalmd, op de lange baan

G

百六十九

gescheven.

getraailleed, afgemat, gekweld.

getraasteed, belagchelyk ingekleed.

Geus, bedelaar, schelonaam der Gere,
formeerden, kleine vlag van de
boegsteng.

geraccineerd, ingeent met koepokstof.

gererseerd, geoefend, beëreren, erve,
ren.

Giaur, ongeloovige, verachtelyke be-
naming van alle niet. Mikamedanen
by de Turken.

Gig, eenspannige open gaffelwagen
met twee wielen.

gigantisk, gigantisch, reusachtig.

Gingang, oostindische katoenen stof,
soms met mhor; gemengd.

Giornale, Italia, het jong Italia,
naam van de volkspartij in
Italië, die, ontvreden met den be-
staanden nettelyken toestand, een
betere regering zoekt te verkrijgen.

Girandole, staande armbraker, vuurraad
by vuurwerken.

gireren, eenen nisfel aan een ander
over dragen.

Gire, het overdragen, endosieren van
een nisfel op een ander.

Girondisten, Girondijnen, aanhange-
ers der gematigde republikeinsche
partij in de fransche revolutie
van 1780.

Getanos, Scheidens, Bokmers, Zigeuners.

Glace, ijs; kunstmatig, eetbaar ijs.

Glace - handschoenen, geglansde hand-
schoenen.

glacieren, blinkend maken.

Glacis, veldborstwiering der buiten-
vestingwerken.

Gips, zie Gyps.

Gladiator, antaardrechter by de oude
romeinsche schouwspelen.

glazieren, verglazen, met glazuur be-
dekken.

G

百七十

Glukübr, verglaasfel, glaasstofbedekking.
Glutscher, ijsveld in de alpenoalen.
globaal, over t geheel genomen, bij wijze van overslag of roming.
Globe: kogel bol, kunstmatige aard, bol.
globuleus, kogelvormig, bolvormig.
Gloria, glorie, roem, heerlijkheid
stranlkrans; *gloria in excelsis*
Deo, ere zij God in de hoogte.
gloriosus, roemrijk, heerlijk: ook groot, sprekeni.
Glossarium, alphabetisch gerangschikte verzameling van glossen.
Glosse, een duister, verklaring behoevend woord; uitlegging, verklaring, kantteekening, inbeoan, heid behelenden aanmerking.
glossen, aanmerkingen, vooral af, keurende, op iets maken.
Glyphiek, Glyptiek, stensnijkunst, beeldsnijoery.

Glyphographie, eene nieuw uitgevonden manier om koperplaten tot de betekening en den galvanischen afdruk voer te bereiden.
Glyptothek, verzameling van gesneden stenen.
Gnomen, aard- of berggesteenten, leer, zinspreuken.
gnomisch, in spruiken rervat, spruik, vormig.
Gnemon, zonnenvijzel.
Gnosis, openbaring, diepere kennis der christelijke leer.
Gnostieken, geheimkenners, godsrijzen.
gnostisch, geheimkundig.
God save the king, God behelde den koning (eerste woorden van het bekende engelsche volkslied).
Gobette, klein schip van 50-100 ton, schoener.
Gondel, plat en overdekt vaarttuig in Venetie.

G

百七十一

Gondelier, gondelschipper.
gordiaansche knoop, onoplosbare kno-
op, hoogst ingewikkelde zaak,
schijnbaar onoverwinnelijke
zwaarigheid.
gergonisch, vreeslijk, verschrikkelijk,
monsterachtig.
gothisch, ouderwetsch, oudvaderlijk,
oudduitsch.
Gort, smaak.
goutieren, smaken; mogen lijden; gobe,
kuren.
Gouvernante, landvoogdes, kinderop,
voedster.
Gouvernement, staathoofdschap, land-
voogdy, regering, staatsbeheer.
gouverneren, bestieren, beheerschen, rege-
ren.
Gouverneur bestiaander ener provincie,
landvoogde; leeraar en leer-
meester.
Grace, welvoegelykheid, aardigheid,

gracie, gunst, genade, gratis.
gracielus, bevallig, lieflyk, innemen,
d.
Gradatie, trapsnyze opklimming.
Graderhuis, lekwerk of verdampings-
huis.
Gas, zie gas.
gradieren, louteren, veredelen, tot een
hooger en graad van deugdelyk-
heid brengen.
graduieren, naar graden of trappen
afdeelen, eene waardigheid toe-
deelen.
Grecomanie, overdreven zucht voor
al wat grieksch is.
Grammaire, Grammatica, spraak,
leer, spraakkunst.
grammaticaal, spraakleer betreffend
de, taalkundig.
Grammaticus, spraakkunstenaar.
Gramme, nigtye, duikendste nederland-
sche zond.

G

百七十二

Granaat, gering rood volgesteente;
ook een met kruid gevulde wer-
p- of springkogel.

Grand-seigneur, groot, trotsch
heer, sultan.

Grandes, spaansche hoogadelijken

Graniet, kernsteen, korrelsteen.

Granulier-machine, werktuig ter
vervaardiging van metaalkorrels.

Graphiek, schryf-, teeken-, schilder-,
kunst.

Graphiet, potlooderts, zwart teeken-,
krijt.

grasseren, woeden, heerschen (van
ziekten).

gratias 'dank! ik dank u!

Gratie, genade, gunst; bevalligheid.

Gratiën, de drie bevalligheden (Ag-
laja, Phalia, Euphrosyne).

Gratificatie, gunstgeschenk, vereering,
toelage.

gratificeren, genade schenken; vereeren,

vergoeden.

gratis, om niet, kosteloos.

gratuit, vrijwillig; -don gratuit, on-
verpligte gift.

Gratulant, gelukwenscher.

Gratulatie, gelukwensch, heilwensch.

gratuleren, gelukwenschen.

Gravamen, (m v Gravamina), rouwbez,
waar, zwaarigheid.

graveren, (plaatsnijder); ook wel bez,
waren.

Graveur, plaatsnijder, etser.

Gravitatie, zwaartekracht, werking
van de eigene zwaarte eens
lichaams.

Gravure, plaatsnykunst, ets- of gra-
veerkunst.

Grenadier, keursoldaat der infanterie.

Griep, zie Grippe.

Griffie, gerechtschryfkamer, bureau
der rechtsacten; ter griffie depo-
neren, op de lange baan schu-

G

ven.

Griffier, geregtsschryver, geheimschryver.

Grillage, roosterwerk, traliwerk.

Grimassen, leelijke gebaren, grynten, fratsen.

Grippe, epidemische zinkingkoorts, griep.

Grisette, meisje van geringe afkomst en betwijfelbare zeden, net gek, leed, coquet naaistertje of dienstmeisje in frankryk.

Grisoiv, ontilambaar gas in de kolen, mynen.

Groep, zamenstelling van vele voorwerpen tot een geheel, koop, volksmenigte.

groepieren, byeen plaatsen, tot een geheel verzamelen.

Grog, drank van water, rûm (of jenever) en suiker.

Gromatick, de kunst om eene legerplaa

ts neder te slaan en te bevestigen.

Groom, bediende, zyknscht, palfre, nier.

Gros, twaalf doyn, groote koop, menigte.

Groshandel, handel in 't groot.

grossieren, eene arte ent. in 't net schryven, ook vergroaten, groot, spreken.

Grossier, grossiest, koopman in 't groot.

Grot, hol, künsthof, schelpspelonk.

gotesk, wonderlyk, grillig, zeer avon, tuurlyk.

Grotesken, onnatuurlyke wonderlyke gedaanten, vreemdscoortig beeldenwerk van menschen en dieregestalten, met loof- en bloemwerk schyn, baar regelloos verbonden.

Guano, ook Miano, vogelmest, mest, traarde der vogelzwermen op de

G

四十一

L'Island eilanden aan de perü,
aansche kust.

Guerdon, soort van hooge kandela,
ar, knoop.

Guerrillas, spaansche ligtgewapende, on,
geregeldde troepen in de gebergten.

Guide, gods, wegnijzer, rigtman bij't
exerceren.

guillocheren, met doorengerlochten lij,
nen versieren.

Guillotine, valbyl, onthoofdingswerktuig.
guillotineren, onthoofden door de val,
byl.

Guine, Guinje, engelsche gruidmunt,
wim 12 gulden.

Guirlande, bloemkrans, bloemslinger.

Guitar, bekend speeltuig met 6 tot 10
snaren.

Gummi, plantenslym, slymhars. Gum,
mi elasticum. elasticke gom,
vederhars, cacutehoit.

Gummi guttæ, gittegom, gulhars.

Gustus, smaak, de gustikus non
est disputandum, over den
smaak valt niet te twisten.

Gutta percha, veerkrachtige gom uit G
een' indischen boom, van welke
men tegenwoordig eene menigte
voornemen vervoordigt.

gutturiaal, tot de keel behoorende.

Gyges (ring van), het middel om
sich ondtigbaar te maken, al
zijne menschen vervuld te zien.

Gymnasium, geleerde school, latyn,
sche school, op welke de jonge
lieden tot de universiteit voor,
bereid en ook de moderne talen
onderwezen worden.

Gymnastiek, leer der lichaamsoeft,
ningen.

gymnastisch, lichaams- of kracht,
oefenend.

Gymnopoden, barbroeters (monniken).

Gymnosophisten, indische wijden of

nijgeeren, die meest naakt gin,
gen en zich alle gencegens ont,
heiden.

Gypps, waterhoudende, marmer
kalk.

Gyromantie, waarzeggerij uit getrok-
ken kringen of cirkels.

H.

h. 1. verkorting van Heilige schrift. H

Habeas Corpus-acte, de engelsche gro-
ndwet of acte van 1679, volgens welke
een in hechtenis genomen persoon
binnen 24 uren voor zyn' bevoegde,
n rechter moet staan (nu ook in an-
dere constitutionele en republikei-
nische staten ingevoerd).

habiel, bekwaam, vaardig, handig.

Habit, kleiding, dragt, gewaad.

Habiliteit, geschiktheid, bekwaamheid.

habiliteren (zich), zich geschikt, bekwa-
am maken; van zyne bevoegdheid doen
blijken.

habitabel, woonbaar

Habitant, bewoner, inwoner.

Habitatie, woning; woonrecht.

habiteren, bewonen.

Habitude, hebbelykheid, aangenomen gewo-
onte.

Habituel, gewoon bezoeker, b. v. van een koffyhuis.

habituëel, tot gewoonte geworden, vert.,
coinc.

Haemorrhoiden, aanhejen, guldene ader.

Haeresie, ketterij, afwijking van de ke,
kleur.

Hakkenci, telle telpaard, pasganger.

Halleclijah, loof den Heer, geloofd zij
God!

Hansa. Hanse, handelsverband der steden,
die zich sedert 1241 aan Hamburg,
Bremen en Lübeck aansloten, en
daarom hansesteden genoemd worden.

hanseatisch, verbonden, tot de Hansa beho,
rend.

harangueren, redvoeren; plegtig aans,
preken.

harceleren plagen, tergen, gedurig aanva,
llen.

Hardisse, stoutheid, vrijpostigheid.

hareem, vrouwenwoning der Mitzelmans,

glasklokliut, klokkeluut,

n, inzonderheid die der vrouwen van
den Grooten Meer.

Karlekijn, potsermaker, kansworst.

Karmonica, zeker speeltuy.

Karmonie, overeenstemming, Lamenkla,
nk, klankineersmelting eensgezindheit,
d, overeenstemming van neigingel,
n, mil enz.

karmoniëlen, eendragtig, vriendscha,
ppelyk leven.

karmonisch, overeenstemmend, eendrag,
tig.

Karnas, metalen borst- en vugbeksleidis,
ng, rantser, strydrök.

Karpax, Karpagon, gerigaard, vrek.

Karpocrates, de god der stilzwijgen,
dheid.

Karpoen, werpspies tot de malnis,
chvangst.

Hasard, zie Hasard.

kausje, het vjzen der staatspapie,
ren; à la kausje speculieren,

H

百十七

handelsplannen op het ryzen
der papieren maken

hautrois-hereditoir.

Hautbois, Hobo, hoogtluit

Haute-levée, adellijke voornaam gezelschap.

Haverij, schase, welke schepen, op künne reis belooppen.

Hazard Hazard, geval, vooral waagstikke; par hazard, toevallig.

Hazarderen, wagen, op het spel zetten.

Hazardspel, kans- of waagspel (waarby niet de bekwaamheid des spelers, maar allen de fortuin kan, beslissen).

hebdamadair, wakkelysch verschynd, s. v. een nieuwblad.

Hebraïsmus, hebreïsch taaleigen.

Hecatambe, offerende van 100 dieren.

Hectare, 100 vierkante roeden.

Heetisch, leeringachtig, uitgeteerd.

hecto (als voorvoegsel van namen van

maten en gewigten), honderdmaal, s.

v.:

Hectogramme, 100 rigtjes, 1 ons.

Hectolitre, 100 kannen of koppen, 1 vat of muid.

Hectometre, 100 meters of 10 roeden.

Hectostere, 100 kubieke meters.

Heidshia, Hegira, aanvang der muha, medaansch jaartelling (15 july 622).

Hegemonie, de opperkeerschapij van een grooten staat over verscheidene kleinere.

Heidich, lijstrawant, dienaar in kongarsche unihorm.

Helicon, de woonplaats der Zanggodinnen, musenberg.

Heliographie, beschryving der zon; ook zoveel als phototypie.

Heliokoop, Zonnekyker, Zonneglas.

Heliotroop, Zonnebroem

Hellenen, Oud-Grieken, bewoners van Hellas, of Griekenland.

H

百十八

Helleborus, nieswortel, nieskruid.
Hellespuit zeeengte der Dardanellen; tus-
schen Europeisch Turkije en Azië.
Heloten, spartaansche slaven.
Hemispheer, halve bol, halfrond van
aarde of hemel.
Hemistische, de helft van een alexan-
drynschen versregel.
Henri quatre, een kort knereltje of
haarbosje aan de onderlip.
Heracliet, iemand, die het leeren van zijne
onvooroordeelige, betrouwenwaardige wijze
beschouwt een kulebalk.
Heraldiek, wapenkunde, wapenleer.
Heraut, wapenbode, krijggekant.
Herbarium, kruidenboek, verzameling
van gedroogde planten.
herboriseren, kruiden zoeken en verza-
melen.
Hercules, oude-gereeksche held; zeer ster-
ke man.
Hercules-pilaren, twee bergen aan de

straat van Gibraltar.
herculisch, heldhaftig, groot van kracht,
t en moed, interst moeylijk.
hereditair, erfelyk.
heremiet—homme de lettres.
Heremiet, kluisenaar, mondbroeder.
Heresie, zie *Bläeresie*.
Hermanaad, broederschap; Santa-Her-
mandad, heilige broederschap, een
inguisitie-gericht of tribunaal.
Hermaphrodit, die beide geslachten
heeft.
Hermelyn, pelswerk van de noordse
mitte mezel.
Hermeneutiek, uitlegkunde, vooral des by-
bels.
hermetisch gesloten, luchtdigt, niet toege-
maakt.
Hermitage, kluis; zijne wijn van den
Rhône.
Heroën, halfgoden, vergode helden der
Oudheid.

H

百十九

Heroisch, heroïek, heldhaftig, groots,
ch; heroïsche poëzij, heldendicht.
Heroïsmus, heldenmoed, heldhaftigheid.
hesiteren, aarzelen dralen.
Hesperie, het westelyk land (Spanje,
Italië).
Hesperus, de avond: avondster.
Hetuerie, politieke verbindtenis der ne,
eïne Grieken tegen de Turken.
Heterarchie, de heerschappij van vre,
emde mogendheden over vaderland,
sche, de vereemden heerschappij.
Heterodox, dwaalleërig, onregszinnig, kette,
rsche.
heterogeen, ongelyksoortig, vereemdaardi,
g, tegenovergesteld, vyandig.
Hetman, aanvoerder eenor kokakkenben,
de.
heureka! gevonden! de zwaarigheid is
opgelost.
Heuristiek, uitvindingskunst.
Hexameter, zesvoetig vers.

Hibernia, Ierland.
hibridisch schepsel, basterd; hibridisch
woord, mengelwoord, uit twee talen
Zamengesteld, b. v. lichtballon.
Hidalgo, adellyke van lager rang in Spa,
nje.
hiër, schertswyze verkorting van hij,
pochonder
Hierarchie, priesterheerschappij.
Hieroglyphen, beeldschryft by de oude
Egyptenaren; ook in het algemeen ie,
der onleesbaar schryft.
hieroglyphisch, zinnebeeldig, raadselachtig.
Hilariteit, vrolykheid, opgeruimdheid.
Hippocratisch gezigt, het gelaat van een
stervende.
Hippocrène, hengstebron digterenbron.
Hippogryph, het gerleügelde paard der
dichters.
Hippopotamus, rivierpaard, nylpaard.
Historicus, geschiedkundige.
Historie, geschiedenis, gebeurtenis.

historisch, geschiedkundig naar de ge-
schiedenis.

Kobo, zie Hautbois.

Kokus-pokus, goochelary, oogmisleiding,
g.

Homelietiek, predikkunst.

Homileet, kanselredenaar; leraar
der kerkelyke welsprekendheid.

Homilie, kanselvoordragt, bybe'oefening

Homme d'affaires, taakwaarnemer, huisho-
fmeester.

Homme de lettres, geleerde.

homoeopathie-humaniora.

Homoeopathie, geneeswijze (van D. p. Hahnem-
ann) om eene kwaal door een verwa-
nt middel te verdryven, b. v. buikloop
door purgeer-middelen.

homogeen, gelykwaardig, van eenerlei na-
tuur.

homoniem, gelyknamig; gelykkluidend (in
klank).

honnet, eerlyk, melvoegelyk, melmillend.

sterstands

Honneur, eer; de honneurs maornemen,
de behoorlyke eer betygen (b. v. aan
lyne gasten). Honneurdagen, zoo veel
als Bespyt-dagen (zie dat woord). H
hony soit qui mal y pense, wie erg den-
kt, slaart erg in 't hart.

honorabel, eerdal, eersaar; deftig.

Honoraire, die den titel van een ambt he-
eft, zonder bezoldiging; honoraire li-
a ere lid.

Honorarium, ereloon, betaling van schry-
vers, geneeskeeren enz. voor hunne
diensten.

honoreren, eeren; het ereloon geven; een
misfel honoreren, hem aannemen en op
den vervaltijd bepalen.

honoris causa, eershalve.

Hora, uur; horae, lang- en biduren in kloo-
sters.

Horen, tydgodinnen, uurgeleidsters.

Horizont, gezigtelinder kim; ook bevatting.

horizontaal, waterpas.

Horoskoop, iuraannijzer of tafel der
dag- en nachtlangten, planetteler,
lotroospeller, ook de roospelling-
zetel.

Hoornepyp, doedelzak, zekere dans.

Horreur, afschijn, afgryzen, gruwel.

horribel, gelyk, vreeslyk, verraarlyk.

hors de saison, ten onpas, ten ontyde.

Hors d'oeuvre, iets overtoelligs, ontbeerlyks

Hortologie, tuinkunde

Hortoloog, tuinkundige, tuin vriend.

hosiannah! of hosanna! Heer, help
hem! hij leve!

Hospes, gastheer, waard.

Hospitaal, ziekenhuis, gasthuis.

Hospitaliteit, gastvryheid, herbergzaamhe-
id.

Hospitium, Hospice, herberg, klein klo-
oster of ordushuis ter herberging van
doorreizenden.

Hospodar, heer, titel der vorsten in
Moldavië en wallachij.

Hostie, offerdier, avondmaalsbrood, genij,
de oüvel.

hostiel, vyandig

Hostiliteit, vyandelijckheid.

Hôtel, aanzienlyk logement, groot
heerenhuis.

Houïri, parady'smaagd; aanminnige
vrouw.

House of commons, huis der gemeenten,
lagerhuis in Engeland; House of
lords (peers), hoogerhuis.

Huano, zie Guano.

Hugenoten, voormalige spotnaam der
Gereformeerden in Frankryk.

humaan, menschelyk menschlievend,
goedwillig.

Humaniora, voorafgaande studeën, de
schoone kunsten en wetenschapp,
en, die den mensch tot mensch
vormen: taal- of schoolgeleerd-
heid.

humaniseren - hypoehondrist.

H

百八十一

hūmaniseren, menschelyk maken,
veredelen
Hūmaniteit, menschoom; menschliere,
ndheid.
Hūmeur, gemoedsstemming, lūim.
Hūmiditeit, vochtigheid nat.
hūmiliant, vernederend.
Hūmilatie, vernedering, beschaming.
hūmiliëren, vernederen, vrootwoedigen
Hūmor, roekt; schertsende lūim; zonbe-
rlinge, lūimige nylze van voorste-
lling.
Hūmorist, lūimig schryver
Hūmus, vruchtbare grond, teelaarde,
tuinaarde.
Hūnebedden of Hūnnebedden, grafste-
den uit rotsblokken zamengesteld
en tot den heidenschen voortyd
behoorende.
hūrrah! hūssa! uitroep van vreugde,
hoerle,
Hūsfieten, aanhangers van den

boheemschen godsdienstleeraar jo-
hannes Kūsf.
Hūstings, in Engeland de naam der
plaats, waar de kiezers byeen
komen, om leden van het par-
lement te kiezen.
Hydepark, diergaarde te Londen.
Hydra, waterslang, veelhoopdig mons-
ter.
Hydraūliek, leer van de beweging
en den druk der vloeistoffen;
waterleidingskunst.
Hydraūlicus, waterbouwkundige.
Hydriatiek, watergeneeskunde.
Hydrodynamiek, leer der waterkra-
cht.
Hydrographie, waterbeschrijving naar
lengte, breedte enz.
hydrographische kaarten, zeekaarten.
Hydrologie, waterleer (in chemisch
opligt).
Hydrometer, watermeter, waterbalans.

Hydrophobie, waterrees, hondsdol-
heid.

Hydropie, waterzucht.

Hydrostatiek, leer van het evenwigt
der drûlpbare vloeistoffen.

Hydrotechniek, waterbouwkunst.

Hygiene, gezondheidsleer.

Hygrometer, Hygrokoop, werktuig
ter waarneming van de vochtig-
heid der lucht.

Hymen, de hemelyksgod; het hune-
lyk.

Hymenen, brüloftsliederen, brülof-
tsheesten.

Hymne, Hymnus, lofsang, feestlied.
hyper, in samenstelling, over, over-
dreeven.

Hyperbool, overdreving, grootspraak.

hyperbolisch, overdryven, vergrooten,
vermijns.

Hyperboreers, noordlanders; ook
Zonderlingen.

hypochonder, Zwaarmoedig, vol grill-
len en kuren.

Hypochondrie, miltzucht, Zwaarmoedi-
gheid. H

Hypochondrist, miltzuchtige, Zwaarm-
oedige.

hypocriet-idiot.

Hypocriet, huichelaar, pilaarbijter.

Hypocrisie huichelaarij, schynheilij-
heid.

hypocritisch, huichelachtig, gemeensd,
valsch.

hypothecarische crediteuren, schuldei-
schers op vast pand.

Hypothek, geregteijk beschreven onder-
band van onroerende goederen, van
gelyende gelden, pand-of grondbrief,
pandregt eens schuldeischers.

hypothekeren (verhÿp-), als onderpand
doen inschryven 百八十四

Hypothese, aangenomen stelling,
neeming, voorondstelling.

hypothetisch, voorondersteld; aangenomen.

Hysterische toevallen, ziekelijke toevallen, die in de vroemelyke bevruchtiging kunnen grond hebben en met de hypochondrische kwalen by de mannen overeenkomen.

hysteron-proteron, hysterproton, het achterste voor.

I.

ib. of ibid. beteekent ibidem, te dezelfde plaats.

id. beteekent idem, de of het zelfde.

i. e. beteekent id est, dat is.

I. H. S. beteekent in foi salus, hi in ligt urre zaligheid, of Jesus ho, minim salvator, Jesus, de Heilane der menschen.

I. N. B. J. bet. Jesus Nazarenus Rex Judaeorum, Jesus van acta, sareth, koning der Joden.

Isis, de nytreiger, by de oude Egyp, tenaren als eene godheid vereerd.

Isidis, Linnebeeld van jedgeige onbetonnenheid.

Ichthyophagen, vischeters.

Ideaal, modelbeeld, voorstelling der volkomenheid; droombeeld; ideale waarde, ingebeelde waarde.

ideaal, idealisch, enkel gedacht; ook

voorbeeldelijk als volkomen ge-
daacht, het kamentreffen van ge-
lyke kenteekens, de kekerheid,
dat een persoon of eene zaak
die is, waarvoor hij of zij zich
uitgeeft.

idealiseren tot hoogste voorbeeld ma-
ken, boven de werkelijkheid
verheffen, vercoelen.

Idee of Ide, voorstelling, begrip; ge-
daachte. denkbeeld, ontwerp, plan.
identisch, eenerlei, gelijkgeldend, ge-
lyk en gelijkvormig.

Identiteit, eenselvigheid, volkomen
overeenstemming.

Idioom, landspraak, tongval, spraak-
keigen.

Idioot, onwetende, domkop, zikkhel.

Idiotismus, gemestelyke uitdrukking;
stompzinnigheid.

idolater, afgodisch, buitensporig be-
minnend.

Idolatrie, afgodendienst, beelden

dienst.

Idole, afgodsbeelde, afgod.

Idylle, landelijk gedicht, herdersdicht.
idyllisch, landelyk, eenvroedig en on-
schuldig.

Ignorantie, onwetendheid, domheid.

ignoreren, niet weten, niet willen
weten.

illegaal, onwettelyk, onregelmatig.

illeberaal, onedel, enghartig; onvry,
zinnig.

illicit, ongeoorloofd.

illogische, onvereffend, b. v. eene
rekening.

illuderen, voor den gek houden,
misleiden.

Illumanitie, feestelyk verlichting.

illuminieren, verlichten; kleuren.

Illusie, verblinding, begoocheling;
zinsbedrog.

Illustratie, opheldering, verklaring,
glans.

illustrie, voortreffelyk, uitstekend,

doorlichtig.
illustreren, in t licht stellen; ver,
heerlijken, versieren (b. v.
boeken met platen).
imaginair, ingebeeld, vermeend.
Imaginatie, inbeelding, verbeeldin,
gskracht.
imaginieren, uitdenken, zich voor,
stellen.
Imam of Iman, turksch priester,
hoofd eener moskee.
imbeciel, stomplinnig, onnoosel.
Imbeciliteit, verstandshwakte, onnoo,
selheid.
Imitatie, navolging; het nagevolgde,
de kopie.
imitieren, navolgen, nabootsen,
naäpen.
immaterieel, onligchamelyk, geestig.
immatriculeren, inschrijven, in,
lijven.
Immaturiteit, onrijpheid, ontgöige
ouderdom.

immediaat, onmiddellyk, zonder tuss,
chenkomst van een' derde.
immediatiseren, onmiddelbaar, on,
afhankelyk maken.
immemorabel, ongedenkwaardig.
Immensiteit, onmetelykheid.
Immensurabiliteit, onmeetbaarheid.
imminent, nakend, dreigend.
Immissie, geregelyke toewijzing.
immobiel, onbewegelyk.
Immobilien, immobilair eigendom,
onroerende goederen, b. v. lon,
derijen, gebouwen.
Immobiliteit, onbewegelykheid.
immoderaat, onmatig, overdreven.
immodest, oneerbaar, onwetwoegelyk.
immoraal, onzedelyk, tegen de ge,
dewet.
Immoraliteit, onzedelykheid.
immortaliseren, onsterfelyk maken.
Immortaliteit, onsterfelykheid.
immortel, onsterfelyk. - Immortelle,
stroobloem.

Immunitet, bevrijding van openba-
re lasten; voorregt.

impardonnabel, onvergeeflijk.

imparfait, zie imperfect.

impartiaal, onpartijdig, rechtvaardig.

Impassibiliteit, onvatbaarheid voor
lijden.

Impediment, hinderpaal belemmering

impenetrabel, ondoorgrondelijke.

Impensen, onkosten, uitgaven.

Imperatief, gebiedende wijs der wer-
kwoorden; als bijvoegelijk
woord: gebiedend, bevelend,
wijs.

Imperator, opperbevelhebber van
een leger, veldheerkeizer.

imperatorisch, gebiedend; keizerlijk.

imperceptibel, onbemerikbaar.

imperfect, imparfait, onvolleindigd, ge-
brekig.

Imperfectie, onvolkomenheid, gebrek.

imperiaal, keizerlijk; Imperiaal pa-
pier, papier van het grootste

formaat.

Imperiale, bovendeel van eene koets,
diligence; keizerskroon (bloem).

imperieus, gebiedend, heerschzuchtig.

Imperium, opperheerschappij, oppermagt.

impertinent, onvoegelijk; onbeschaamd,
onbeschoft.

Impertinentie, onbehoorlijkheid, onbesch-
oftheid.

imperturbabel, onverstoorbaar; gelijk,
moedig.

Impetrant, aanzoeker, eischer voor
't geregt.

impetreen, afbidden, door aan-
rang bekomen.

impetueus, onstuimig, hevig.

Impetuositeit, onstuimigheid, drift.

Impiëteit, goddeloosheid, snoocheit.

Implicatie, verwikkeling.

impliceren, verwickelen, in eene zaak
betrekken.

implicit, mede in betrokken, van
zelf onder begrepen.

Implorant, aandoeker, hulpvrager, kla-
ger.

imploeren, om hulp smeeken, aan-
zoeken.

Impudentie, onbeschaamdheid.

Impolitesse, onwettelijkheid.

Imponderabiliën, onweegbare dingen.

imponeren, opleggen, b. v. het zij-
gen; opzien wekken; verbod in-
voelen.

impopulair, bij het volk niet bemind;
te hoog voor 't volk.

Impopulariteit, volksongunst; te ge-
leerde voordragt.

Import, invoer; Importen, invoer-
waren.

importabel, invoerbaar, geoorloofd
in te voeren.

important, gewichtig, belangrijk.

Importantie, belangrijkheid, invloed
aanzien.

importatie, goederen - invoer.

importeren, invoeren; iets beteke-

nen, van belang zijn.

importuneren, lastig vallen; ongele-
gen komen.

Importuniteit, ongelegenheid, over-
last.

imposant, achtung inboetkend, na-
drukkelijk.

impossibel, onmogelijk.

Impossibiliteit, onmogelijkheid.

Impost, Impôt, belasting, warenac-
tijn.

imposteren, belasten.

Impot, zie Impost.

impotent, onvermogen, onmagtig; lam.

Impotentie, mannelijk onvermogen; on-
bevoegdheid, zwakte.

impracticabel, ondoenlijk, onuitvoerba-
ar; onbegangbaar.

Impregnatie, bevruchting; versadiging.

impregnieren, bevruchten; doen door-
trekken, versadigen.

improscriptibel onverjaarbaar.

Imprecatie verwinsching, vloek.

Imprimatur, verlof tot den druk; het
worde afgedrukt.

imprimieren, indrukken, inscherpen;
drukken.

Impressie opdrukking; indruk, in-
vloed.

improbabel, onwaarschijnlijk.

Improbatio, misbillijking, afkeuring.

improfitabel, onvoordellig, niet op-
brengend.

Impromptu, snel opgevatte, zinrijke
gedachte, iets voor de vuist
gemaakt.

Improvisatie, voor de vuist gemaakt
dichtstuk, onvoorbereide rede-
voering.

Improvisator, onvoorbereid spreker,
dichter.

improviseren, voor de vuist dichten of
redvoeren.

Impudentie, onvoorsigtigheid.

Impudencie, onbeschaamtheid, schaate-
loosheid

Impugnatie, bestrijding, aanvechting.

Impuls, Impulsie, aandrift, drang, be-
weeggrond.

Impunitieit, straffeloosheid, uitblyven
oor straf.

imputabel, toerekenbaar.

Imputatie, toerekening, telastlegging.

imputeren, toerekenen, te last leg-
gen, toeschryven.

in abstracto, in 't algemeen, op zich
zelf beschouwd.

inaccessibel, onvolgankelijk.

inaccuraat, onnaauwkeurig, slordig.

inactiet, werkeloos, ledig, in rust.

Inactiviteit, onbedrjvigheid, rust.

Inadvertentie, onachtzaamheid, ver-
sien.

inalienabel, onvervreembaar.

inalterabel, onveranderlijk, onverder-
felijk.

inamovibel, onafzetbaar, onherroepelijk.

Inaniteit, nietigheid.

inappellabel, onberoegd tot hooger

beroeft.

Inattentie, onoplettendheid, nalatigheid.

Inauguratie, plegtige bevestiging in eene waardigheid, in wijding.

Inauguratie-geschrift, inwijdingsgeschrift.

inaugureren, plegtig inwijden, bevestigen.

in bianco, *in blanco*, wit, onbeschreven, oningerild.

in bonis, bij kas; gegoed.

in calculo, in de berekening, in getal.

incapabel, onbekwaam, ongeschikt.

incapaciteit—*incorporeren*.

Incapaciteit, onbekwaamheid.

Incarceratie, inkerkering, opsluiting.

incarnaat, vleeschkleurig, hoog-rood, rood.

Incarnatie, vleesch, menschwording van

christus.

incasseren, omlijsten; geld ontrouwen, innen.

in casu, *in casum*, in geval.

in causa, in de rechtszaak.

incitatus, bloedschendig.

Incestus, bloedskande.

Incident, *Incidentie*, voorval, bijkomende zaak, toeval.

Incipient, aanvanger.

incipieren, beginnen.

Incisio, insnijding, sneede.

Incitabiliteit, prikkelbaarheid

Incitatie, aanzetting.

inciteren, aandrijven.

Incivilitéit, onbeleefdheid.

Inclinatie, neiging, helling; geneigdheid, liefde.

inclineren, neiging tot iets hebben.

includeren, insluiten, in zich bevatten.

Inclusie, insluiting.

inclusief of *inclusive*, insluitend,

medegerekend.

Incognito, onbekendheid, naams of
staatsverberging.

incognito, onbekend, onder vreemden
naam.

Incoherentie, gebrek aan samen-
hang.

incommensurabel, onderling onmeet-
baar.

incommoderen, lastig zijn of vallen,
verontrusten.

incomparabel, onvergelykelyk.

incompatibel, onvereenigbaar, niet
overeen te brengen.

Incompatibiliteit, onvereenigbaarheid,
niet overeenstemming.

incompensabel, onvergoedbaar, niet
te vergoeden.

incompetent, onvoegd, ongeldig.

incompleet, onvoltallig.

incompressibel, onsamensperbaar.

in concreto, in een bepaald geval,
in merkelykheid.

inconform, niet overeenstemmend, onge-
past.

Inconsequentie, stijdigheid met eigen
beginselen, het gebrek van over-
eenstemming in de woorden of
daden van eenen mensch met
zijne eigene grondstellingen.

inconsequent, zich zelve ongelijk, te-
gensprekend.

inconsiderabel, onbeduidend, onbetang-
rijk.

Inconsiderantie, onbezachtszaamheid!

inconstitutioneel, tegen de grondwet,
ongrondwettig.

Incontinentie, gebrek aan onthoudings-
gure.

in continenti, dadelijk, op staanden
voet, onverwijld.

incontribuabel, niet schatplichtig, onbela-
stbaar.

Inconvenient of Inconvenientie, onge-
legenheid, Inwarigheid, ongemak.

Incorporatie, inlijving, opneming

in een genootschap.
in corpore, gedamentlijk.
incorporeren, ineyven, opnemen.

Incorrect Indispensabel.
incorrect, onnaauwkeurig, gebrekkig.
incredibile, onverdoerlijk.
incruant, niet gangbaar.
incredibel, ongelooflijk.
Increduliteit, ongelooflijkheid, twijfel,
zucht.
incrimineren, van misdraad beschuldigen.
incroyable, ongelooflijk; een incroyable,
een modegek.
Incrustatie, Incrustering, overkorting.
incrusteren, met eene steen of ha-
kachtige kerst overdekken.
in culpa zijn, schuldig of strafbaar
zijn.
Inculpatie, beschuldigen, aanklagt.
inculperen, beschuldigen, te last

leggen.
Incunabelen, eerste beginselen, in-
sonderheid der boekdrukkunst.
incurable, ongeneeslijk, onheelbaar.
in curia, op het raadhuis, voor
het gerecht.
Indebitum, eene betaling, uit dwaling
of zonder verplichting geschied.
indecent, onbetamelijk, oneerbaar.
Indecentie, onwielvoegelijkheid, onbe-
tamelijkheid.
indelicaat, onkiesche, zuur.
Indemaisatie, schadeloosstelling.
indemniseren, schadeloosstellen.
Indemniteit, schadeloosheid. schade,
vergoeding.
independent, afhankelijk zelfstandig.
Independanten, protestantsche secte
in Engeland, onafhankelijken
van de bisschoppelyk kerkelyke
heerschappij.
Independentie, onafhankelijkheid.
in deposito, in bewaring.

IndeX, register, inhoudsopgave, blad,
wijzer; lijst der boeken, die
door de l. katholyk kerk verbo-
den zijn (indeX librorum
prohibitorum).

Indicatie, aanwijzing; verdenking,
grond.

Indicativus, aantoonende wijs der
werkwoorden.

Indiciën, kentekens, gronden tot
vermoeden.

Indienne, fijn gedrukt katoen, hits.
indifferent, onverschillig, laaiw,
geloovig.

Indifferentismus, overschilligheid, laa-
inheid.

indigent, behoestig, arm.

Indigestie, onverteerbaarheid, kwade
maag.

Indignatie, verantwoordiging, misnoe-
gen.

Indigniteit, onwaardigheid, beledig-
ing.

indigueren, aanwijzen, aanduiden.

indirect, middellijk, niet rechtstreeks,
indirecte belastingen, heelke, die
niet rechtstreeks den personen
opgelegd, maar door middel van
eenen op zekere waren enz.
gelegden cys geheven worden.

Indiscipline, gebrek aan techt.

Indiscretie, onbescheidenheid, praatsucht.

indiscreet, onbescheiden, niet geheim,
houdend.

indispensabel, volstrekt noodzakelijk.

Indisponeren — In favorem.

indisponeren, boos maken, in kwade
luim brengen.

indisponibel, onbeschikbaar.

Indispositie, onpasselijkheid, kwade
stemming, verdrietigheid.

indissolubel, onoplosbaar.

Individue, ondeelbaar geheel, afson-
derlijk, op zich-zelf beschou-

individueel, persoon.

individueel, afzonderlijk, aan een enkel voorwerp eigen, persoonlijk.

Individualiteit, persoonlijkheid, eigenaardigheid.

indolent, onverschillig, zorgeloos, traag.

in dars, op de keerszijde (des mis, sels).

Indoofant, Indoofement, indooferen, die end.

in dubio, in twijfel, in twijfelachtig geval.

indubitabel ontrijfelbaar, uitgemaakt.

Inductie, aanleiding; gevolgtrekking, besluit van het besondere tot het algemeene; door inductie berijken, door eene reeks van voorbeelden of daadverken berijken.

Indulgentie, toegenadigheid, verschooning, strafonthefing

Indult, vergoeding uitstel van betaling, respijt; kerkelijke ver-

gunning, vrijbrief.

in diplo, dubbel, tweevoudig.

Industrie, kunstbedrijvigheid kunstlijt, nijverheid, Industrie school, be-
driffs- of handwerkschool.

Industrijlen, uitsofenaars van kunst, handwerk of bedrijf, fabriekanten.

industrieel, bedrijvig, vindingrijk, in kunst, handwerk of bedrijf ver-
varen.

inegaal, ongelijk, veranderlijk.

Inegaliteit, ongelijkheid.

Inepsie, zotheid, ongerijmdheid.

inneritabel, onvermijdelijk, niet te ontgaan.

inestact, onnaauwkeurig, onjuist.

inestuisabel, onverschoonlijk.

inestorabel, onverbiddelijk.

Inestperientie, onervarenheid.

inestplicabel, onuitlegbaar.

inestpressibel, onuitsprekelijk.

Inestpressibles, in Engeland de ma-

denaam voor broek.
in extenso, volledig, uitvoerig.
infaam, eerloos, geschandvlekt.
in faeto, door de daad helve, eigen,
magtig.
infaillibil, onfeilbaar,
Infaillibilitet, onfeilbaarheid, b. v.
van den poel.
infamant, infamerend, ontteerend,
eerroovend.
Infamie, eerloosheid; laster eerroof.
Infant, Infante, koninklijke prins
en prinses in Sponje en po,
rtigal.
Infanterie, voetvolk voetknechten,
soldaten te voet.
Infanterist, soldaat te voet.
infatigabel, onvermoeid, onverdroten.
in favorem, ter gunste.
in duodecimo, in't boekformaat van 24
bladdijden per vel.
Infamiteit, eerloosheid, laagheid, schurkerij.
infect, aangehouden, besmet, verpest.

infecteren, infiltreren, besmetten, aan,
steken.
Infectie, aansteking, verpesting.
infereren, inbrengen, opdragen;
gevolg trekken. I
Inferieren, minder, ondergeschikten.
Inferioriteit, ondergeschikte staat;
geringe waarde; achterstaan.
bij anderen.
infernaal, helsch, duivelsch, af,
schuwelijk.
infesteren, vijandig aanvallen; on,
veilig maken
inficiëren, zie infecteren.
infideel, ontrouw, truweloos.
Infideliteit, ontrouw, ongeloof.
in fidem, ter bevestiging, ten
waarborg
infiniet, oneindig, onbegrensd.
Infinitivus, onbepaalde wijze der
werkwoorden.
infirm, zwak, krachteloos.
informatief, ontkrachtend, ongelèig

makend.

Infirmierie, ziekenhuis, inzonderheid voor soldaten.

Infirmiteit, krachteloosheid, gebrekke-
lijkheid.

in flagrante (namelyk facto of de-
licto), op heeter daad.

Inflammatie, ontsteking, brand.

inflammieren, ontvlammen; tergen,
verbiteren.

inflecteren, buigen, ombuigen, ver-
anderen.

inflexibel, onbuigbaar hardnekkig.

inflexibiliteit, onbuigzaamheid, on-
verbuigbaarheid.

Inflexie, buiging of afwyking der li-
nietralen.

Inflictie, toekenning, oplegging van
eene straf.

influencieren, invloed hebben;
overhalen.

Influentie, invloed, inwerking.

Influenza, vlocikoorts, landverkolde,

cheid, griep.

influeren, inwerken, invloed hebben
in folio, in folium.

Informatie, onderrigting; onderzoek;
berigtgeving.

informieren (hier), onderzoek doen,
berigt innemen.

Infractie, schending, inbreuk (op
een verdrag).

Infusie, in- of opgieting; Infusie-
diertjes, kleine, voor het
oog niet zichtbare diertjes in
vloeistoffen.

Ingenieur, vesting- of krijgshoofd,
kündig; Ingenieur van
den waterstaat, bouwkündig
oprichter over wateren, dijken,
bruggen.

ingenieus, scherphinnig, vindingrijk
vernünftig

Ingenium, natuurlijke aanleg aan
geboren verstandvermogen.

Ingenüiteit, openhartigheid, rond,

barstigheid

ingeren, invoeren; nich ingeren
nich onbevoegd met iets in,
laten

Ingredienten, bestanddeelen, inmeng,
selen.

Ingressatie, inschrijving in het hij,
potheken-boek

ingresseren, in het grondpand- of
hypotheken-boek. schrijven.

Inhabilitieit, onbekwaamheid.

inhabitabel, onbekwaambaar.

Inhabitatie en quantum.

Inhabitatie, inwoning, bewoning.

inhereren, aankleven, aanhangen,
volharder.

Inhalatie, inademing, inkeuring

inhiberen, verhinderen, verbieden.

Inhibitie, regterlijk verbod om
voort te gaan.

in honoren, ter eere, uit ahting.

Inhospitaliteit, ongastrijheid.

inhumaan, onmenschelijk, wreed; on-
beschaafd.

Inhumaniteit, onmenscheijkheid,
wreedheid.

Inhumatie, beaarding, begraving.

inimitabel, onnavolgbaar.

in ipso termino, op den vastgestelden
dag

Iniquiteit, onbillijkheid, hardheid.

Initia, aanvangsgronden.

Initiaal letters, aanvangletter, groote
beginletters.

Initiatie, inwijding.

Initiatief, Initiative, inleiding, ope-
ning; de eerste voorslag of
voordragt, het recht tot voor-
dragt bij beraadslagingen over
een onderwerp.

initieren, inleiden, inwijden.

Injectie, inwerping; inspuiting

Injurie, eerkrenking, belediging,
schlemwoord; proces van injurie

aanklagt wegens eerroof.
injuriieren, beledigen, honen, schel-
den.
injuriös, eerroovend, lasterlijk,
smadelijk.
in loco, op de plaats, ter beho-
orlijke plaats.
in margine, op den rand (een s
blad).
in natura, in natuur, in natuur-
lijken toestand.
in naturalibus, naakt, ongeklee-
d.
innocent, onschuldig; verstandeloos,
krankzinnig.
Innocentie, onschuld, eendrigheid;
waakhinnigheid.
in nomine, in naam; *in nomine
dei*, in Gods naam.
Innovatie, nieuwigheid, verandering.
innumerabel, ontelbaar.
Inobservantie, achteloosheid, het
niet nakomen.
in octavo, in 't boekformaat van

8 bladen of 16 bladzijden per
vcl.
Inoculatie, inenting.
inoculeren, inenten.
in optima forma, in de besten vor-
ten volkomen.
in originali, in het oorspronkelijke
schrift, in handschrift.
in pace, in vrede.
in parenthesi, tusschen haakjes,
tusschen beiden.
in petto, in het hart, in den
hin; in gereedheid of in
voorraad.
in pleno, in volle vergadering.
in pontificalibus, in feesttooi; in
priesterlijke ambtskleeding.
in puris naturalibus, geheel naakt.
in quantum de jure, voor hoe ver
de rechten het veroortloeden,
hoe ver de rechtsverhouding
eener zaak betreft.

inguartereeren instantie.
inguartereeren, soldaten integeren.
inguetereeren, verontrouwen.
Inguirens, geregteijk ondervraeger.
inguireeren, navorschen, onderzoekten;
verhooren.
Inquisiteur, ondervraeger, geloofs- of
ketterregter.
Inquisitie, lijsteraffelijk onderzoek;
geloofs-onderzoek: het voorma-
lig kettergerigt in Spanje.
inrotulereeren, de wter nummers en
namen hechten.
Insanie, krankzinnigheid, waanhin.
inscribereeren, inschrijven, boeken;
toewijden.
Inscriptie, inschrijving, in- of
opschrift.
Insect, gekorven diertje; ongedier,
te.
in sedecimo, in boekformaat van
16 bladen of 32 bladnij,
den per vel.

insensibel, ongevellig; onmerkbaar
inseparabel, onafscheidelijk.
Inseraat. Insertum, het ingelaschte,
de bekendmaking in nieuws,
papieren; bijlage, naschrift.
inserieeren, inlassen.
Insertie, inlating; Insertie-kosten,
kosten der plaatsing, b. v.
eener advertentie.
Insectum, het Inseraat.
insidiëus, arglistig, verraderlijk,
belagend.
Insignien, kentekens; ere of rang,
teekens.
Insimulatie, meer of minder ongeq,
ronde beschuldiging.
Insinuatie, indringing; geheime mee-
deling eener meening; gere-
gtelijke inlevering, kennisge-
ving.
insinueren, heimelijk inblazen; gere-
gtelijk ter hand stellen; rich
in rindereen, rich in iemands

gunst dringen.
insisteren, op iets staan, aandringen.
insolabel, ongerkelijk.
insolent, onbeschaamd, lomp, onbescheiden.
Insolentie, grofheid, lompheid, onbescheidenheid.
in solidum, alleen voor een en een voor allen (b. v. borgblijven).
insolvent, onvermogen om te betalen.
Insolventie, betalingsonmacht, onvermogen om zich van zijne schulden te kwijten.
Insomnie, slaapeloosheid.
inspecteren, inspiceren, bezichtigen, opzigt hebben.
Inspecteur, opziener, onderzoeker.
Inspectie, bezichtiging, oogenschouwing, monsterring.
inspicieren, zie inspecteren.
Inspiratie, goddelijke ingeving, begering.

inspireren, inblazen, inboezemen, aanruren.
Instabiliteit, onbestendigheid.
Installatie, instelling, bevestiging, in eenen post, eene waardigheid.
installeren, in een ambt of eene waardigheid stellen.
Instantie, dringend verzoek: gerechts, hof, rechtbank, b. v. ter eerste instantie, bij de eerste of lagere rechtbank: ab instantia insolveren, den beklaagde ontslaan van den pligt om zich op eene tegen hem ingebragte aanklacht te verdedigen.
in statu quo intenderen.
in statu quo, in den vorigen, aanmerkingen, tegenwoordigen toestand.
Instauratie, wederoprigting, hernieuwing, herstelling.

instoren, op iets aandringen, blijven staan.

Instigatie, aansporing, opruijning.

instigieren, aanhitsen, opruijen.

Instinct, natuurdriest, ingeschopen neiging, kunstdriest.

instinctmatig, onwillekeurig, als bij natuurdriest.

instituieren, instellen, stichten; onderwerpen.

Instituitor, insteller, leermeester, schoolhouder.

Instituut, staats- of burgerlijke instelling.

Instituut, instelling; opleidingsgeest, tucht, kasschool.

Instructie, onderricht; voorschrift van te houden gedrag. Dienstvoorschrift; voorbereiding ener regtszaak tot behandeling.

instructief, leerrijk, onderrichtend.

Instructor, leermeester.

instrueren, onderrichten, onderrigten,

een voorschrift of eene geordngelyk geven; een proces instrueren, eene regtszaak ter behandeling voorbereiden, inleiden.

Instrument, werktuig, inz. toonkunst, werktuig speeltuig: wondhealers werktuig; corkonde, berijsschrift.
instrumentaal, als middel of werktuig dienende; met behulp van werktuig verrigt; instrumentale muziek, welke, die met speeltuigen wordt uitgevoerd.

Insubordinatie, verhet in de dienstneerspanningheid.

insufficient, insuffisant, ontoereikend.

insulaire, de eilanden betreffende.

Insult, Insultatie, beledigende aanranding, hoon.

insulteren, beledigen, beschimpen.

in summe, in 't geheel, zamengenomen.

insupportabel, onverdragelijk.

Insurgenten, opstandelingen, rebel-
len.

Insurrectie, opstand, oproer.

in suspense, in twijfel, onuitgemaakt.
intabulieren, omranden, in eene lijst
of tafel zetten.

intact, onaangerakt, onverkeerd,
rein.

integraal, op zich zelf bestaande, een
geheel uitmakende.

Integralen, soort van nederlands-
che staatspapieren.

integreren, volledig maken; integre-
rend deel, wezentlijk tot het
geheel behoorend deel.

Integritet, ongeschonden toestand, vol-
ledigheid, rechtschapenheid, on-
omkoopbaarheid.

intellectueel, verstandelijk, geestig,
schrand, wat op het ken-
vermogen betrekking heeft.

Intelligentie, verstand, doornigt; be-
rig, tijding.

intelligibel, verstaanbaar, begrijpelijk,
klaar.

Intendant, eerste opziener, bestuurder.
intenderen, op iets letten, beoogen, I
willens zijn.

intensie — interpositie.

Intensie, inspanning.

Intensiteit, innerlijke kracht, sterkte,
werkzaamheid.

Intentie, oogmerk, wilsmeening,
aanslag.

intentioneren, bedoelen, genegen
zijn, ten oogmerk hebben.

inter, tusschen, onder, gedurende.

Intercalatie, inlassching.

intercalieren, inlasschen.

intercederen, in het midden tre-
den, bemiddelen.

Intercessie, bemiddeling, voorspraak,
tusschenkomst.

Interdict, regterlijk verbod; groote pa-

uselijke kerkban.

Interdictie, ontzegging, verbod.

interessant, belangrijk, aantrekkelijk, onderhoudend (doorgaans ook zeer verkeerdt gebruikt voor geïnteresseerd, baatzuchtig).

interessieren, tot deelnemer maken; iemands deelneming opwekken, hem innemen, roeren; zich voor iemand interessieren, aan zijn lot deelnemen, voor hem in de bres springen.

Interest, deelneming, gewin rente van een kapitaal.

Interim, tusschentijd, tusschenbehan- deling; ad interim, voor- loopig, voorshonds, tot naer order.

interlineair, tusschen de regels geschreeven of gedrukt.

Interlinie, ruimte tusschen 2 regels.

Interlocutie of Interlocutoir, tus-

schenspraak, bijoordeel megens eene bijzaak van een proces.

Interlocutie, tusschenspreker, gesprek, kroeder.

Interludium, tusschenspel.

Intermediair, tusschenkomst, bemid- deling.

Intermedium, tijd tusschen 2 verval- dagen of termijnen.

Intermexzo, tusschenspel tusschen- voorstelling.

in termino, op den bepaalden dag, termijn.

Intermissie, uittlijging, het nalaten, tusschentijd.

intermitterend, uittlijvend, tusschen- poosend.

Internuntius; een gezant, dien de paus aan buitenlandsche klei- ne hoven of bij republie- ken houdt; ook de oosten- rijksche gezant bij de porte.

Interpellatie, tusschenrede, afbreking; be-

strijding van een bezit, geregtelijke opreiking; de aanvraag of uitnoodiging van eenen volksvertegenwoordiger aan de regering of aan den voorzitter der uitgeverij, de vergadering, van omtrent een of ander punt inlichting te geven.

interpellen, in de rede vallen, om opheldering of inlichting vragen.

inter pocula, onder de bekens, bij een glaasje.

Interpolatie, inlaasching van enkele woorden, zindeelen of zinnen in een handschrift, inschrijving van een of meer termen in eene getallenreeks.

interpoleren, inlascen, tusschen voegen.

interponeren, tusschen plaatsen, zich tot bemiddelaar aan

bieden.

Interpositie, tusschenkomst bemiddeling.

Interpretatie, uitlegging, verklaring.

interpreteren, uitleggen, overlaten, vertolken.

Interpunctie, plaatsing der schrijfin tinteekens.

Interregnum, tusschenregering.

Interrogatie, ondervraging, vraag; interrogatief, vragend, ondervragend, vragsgewijs.

Interruptie afbreking, stocenes.

Intersectie, doorsnijding, kruising; snijpunt, doorsnede.

Interval, tusschenruimte, tusschentyd, gaping; afstand van den eenen toon tot den anderen.

Intervenieren, tusschenbeiden treden, bemiddelen.

Intestaat, een zonder testament gestorvene; ab intes tato,

Zonder beschikking, over de
nalatenschap; Intestaaterf,
genaam, Zulk een, die geen
testament noodig heeft om
erfgenaam te zijn.
intiem, innig, vertrouwd naauw
verbonden.
Intimatie, geregtelijke aansegging.
intimidieren, bevreesd maken,
schrik aanjagen.
Intimiteit, innigheid, vertrouwelijk-
heid.
intolerabel, onverdragelijk, onuit-
staanbaar.
intolerant, onverschraagzaam.
Intolerantie, onverschraagzaamheid,
inzonderheid in zaken van
goësdient.
Intonatie, toonaangewijze stemming.
intia, binnen, innendig.
intocastabel, onkondelbaar onbuigzaam.
Intrede, inlieding; voorspel.
Intreden, staatsinkomsten.

Intrepiteit, onversaagdheid, onver-
schrokkenheid.
intricaat, ingewikkeld, verward;
moeijelijk.
intrigant, arglistig, vol listen en
streken.
Intrigant, vriend van kuiperijen,
arglistige, mensch.
Intrigue, verwekkeling, knoop;
listige, heimelyke strek,
kuiperij; Intrigues, streken,
omwegen, daaijerijen.
intrigueren, met slinksche streken
omgaan, kuiperijen maken,
verstikken.
in triplo, in drievoudig afschrift.
introduceren, inleiden, ingang ver-
schaffen.
Introdutie, inlieding, invoering.
Intrusie, indringing, insluiping; b. v.
in eenen post.
Intuitie, innelijk aanschouwing, zen-
nelijke voorstelling.

intuïtief, aanschoinend, onmiddellijk
gemaanwordend.

Inundatie, overstrooming
inunderen, overstroomen.

inv. beteekent invenit, hij heeft het
gevonden.

invalide, onvermogen, krachteloos,
onbruikbaar.

Invaliden, krijgsliden tot verdere
Eenst onbekwaam.

invariabel, onveranderlijk.

Invasie, vijandelijke inval, strop,
togt.

Invective, beledigende rede, scheld,
schimpwoord.

Inventaris, lijst van voorhanden
voornemen in een huis, waar,
thuis enz., boedelbeschrijving.

inventariseren, boedel, boedel besch,
rijven.

Inventie, uitvinding, verduchtel,
kunstgreep.

Inverse, woordversetting, omkering

Investigatie, opsporing, navorsing,
onderzoek.

Investitieve, plegtige insetting in
eene waardigheid, beleening.

invidieus, jijdig, walginstig.

inviolabel, onschendbaar, onverbreke,
lijk.

Inviolabiliteit, onschendbaarheid.

invisibel, onzichtbaar.

Invitatie, uitnodiging.

inviteren, uitnodigen, te gast vragen.

Invocatie, aanroeping, afsmeeeking.

involveren, innikkelen verwikke,
len, insluiten.

io! hoorde! io vivat! bekend aan,
vanswoord en daarom ook
benaming van een studenten,
lied.

ipso facto, door de daad zelve,
eigenmagtig.

ipso jure, door het recht zelf, van
zelf.

Inscibiliteit, prikkelbaarheid, ge,

neigtheid tot toorn.
irenisch, verdestichtend, bemiddelend.
Iris, regenboog, regenboogvlies in
het oog.
Ironie, spotrede, fijne spot, bedekte
scherps, die, onder het mas-
ker van trouwhartige een,
voldigheid of onwetendheid,
gebreken en dwaasheden ten
toon stelt en belagchelijk
maakt.
ironisch, spottend, schalk, fijn
scherpsend.
irrationeel, met de rede strijdig;
niet juist berekenbaar.
irrecisabel, onoverwerpelijk.
irrefutabel, onwederlegbaar.
Irregulariteit, onregelmatigheid, wan-
orde.
irregulier, onregelmatig, van den
regel afwijkend.
irrelevant, onbetruidend, niet tot
de zaak behoorende.

irreligieus, ongeloovig, ongodsdienstig.
irremediabel, onherstelbaar, niet te
verhelpen.
irreparabel, onherstelbaar, onver-
goedbaar.
irresistibel, onwederstaanbaar.
irresoluu, besluiteloos, wifelend,
aarzelend.
irrevocabel, onherroepelijk.
Irritabiliteit, prikkelbaarheid.
Irritatie, prikkeling, verbittering.
irriteren, verbitteren, boos maken;
toegen.
Irruptie, inval, overval
isabel, isabelkleurig, bruinachtig
geel, lichtgeel.
Islam, de muhamedaansche godsdiens,
het Islamismus.
Isolatie, afzondering.
isoleren, afzonderen, op zich-zelf
plaatsen, beschouwen enz.
Isthmus, landengte, inzonderheid
die van Corinthe in Grieken.

land, de daar geverde openba-
re kampspelen werden des-
wegen isthmische spelen geheeten
it. beteekent itm, insgelijks, even,
zoo, verder.

Iteratie, herhaling, - iteratief, her-
halend.

Itinerarium, reisboek, reisbeschrijving
Ixion (het raaf van), eene altijd du-
rende marteling.

J.

J. C. beteekent Jesus Christus.

J. p. D. bet. juris utriusque do-
ctor (zie ald.).

Jabot, borststrook, hembdstrook.

Jacobijnen, leden of vrienden van
het volksgenootschap der razen,
de vrijheidsdweepers, dat gedu-
rende de fransche revolutie
van 1789 ontstond en zijne
zittingen hield in het voorma-
lige Jacobijnen-klooster te
Parijs.

Jacobijner-mits, roode mits, die door
de aanhangers van het Jaco-
binisme werd gedragen.

Jacobinismits, vrijheidsdweeperij, dol-
zinnige vrijheidsliefde.

Jacconet, oost-indisch, meestal glad
moestelien.

Valoisie, ijverzucht; minnenijde, jalou-
loerschheid.

Jambe, versiet van eene korte
en eene lange lettergreep.

Janitsaar, soldaat der in 1826
door sultaan Muhmeed opge-
heven bevoorregte klasse
van soldaten, die meeer de
kern van het türkische voet-
volk uitmaakten.

Jansenisten, sectenaam, door de
v. k. kerk gegeven aan de
roomschen der Oude of
bisschoppelijke clerezie.

Jargon, onbeschaafte taal, krom-
taal, koeterwaalsch.

Jatagan, korte türkische degen of
sabel.

Jean potage, hansworst.

Jehovah, de Eeuwige, Onverander-
lijke, god.

Je ne sais quici, een zeker iets,
dat men geen naam weet

te geven.

Jenny-machines, katoen machi-
nes, zoo genoemd naar de
vrouw des uitvinders, arks-
wright, die Jenny heette.

Jeremiade, klaaglied, jammerkla-
gt.

Jesuit of Jezuiet, lid der room-
sch-katholyke monniken-
orde, door Loyola in 152
1 onder den naam van
gezelschap of sociëteit van
Jezus gesticht, door paus
Clemens XIV. in 1773 op-
geheven, maar in 1814
door paus pius VII. hersteld;
schynheilig bedrager, door-
tropt intrigant, vroomschij-
nend booswicht.

jesuïtisch, naar de leer der Je-
suiten; schynheilig.

Jesuïtismus, Loyola's leer, het
werken in den geest der

jesuïten.
Jobber, makelaartje; — Stock — jo-
bber, actie-kramer.
Jobs-gecūld, zeer groot, taai ge-
cūld.
Jockey, rijknecht, voorrijder, pi-
keur; staljongen.
Joetisse, zet, onnoozele bloed,
uitschrieken.
Jocius, scherts, grap, kortsnijl.
John Bull, spotnaam van den
grooten hoop des engels-
schen volks; onbeschaafde
mensch.
Jockey, zie Jockey.
Jonathan, Broeder Jonathan.
spot- of scheldenaam voor
de beneniers der noord-
amerikaansche vryslaten
Jongleur, goochelaar, potsen-
maker.
Joseph, soort van dun franck
papier; verbinnoverrok;

^oniet
klusch, eerbaar jongeling.
Jota, de grieksche letter J; ook
punt, puntje tittel; van
daar: geen jota, niets; het
allergeringste.
Journaal, dagblad; dagblad tijd-
schrift, week- of maand-
blad;
journaliseren, in het dagboek
schrijven.
Journalisme of Journalistiek,
tijdschriftwezen, het sch-
rijven van tijdschriften,
de gezaamentlijke perio-
dieke pers van een land.
joviaal, blygeestig; luistig opgeruimd.
Jovialiteit, blygeestigheid, bly-
moedigheid.
Jubel, vreedogeschreeuw, gejuich.
Jubiläum, jubilé, jubelfeest,
jubeljaar.
jubileren, jubelen, juichen;
zijne 50 of 25 jarige echt,

J

二百十一

vereeniging of ambtsbedie-
ning viere; gouden of
silveren brüloft houden.
Judaïsme, jodendom.
Judas, verrader; Judasküs, ver-
raderlijke küs; Judas,
haar, rood, roodachtig,
rossig haar.
Judicature, het regtersambt.
judicèren, vonnis vellen, von-
nissen, beslissen.
judicièel geregteijk, regterlijk.
judicièis, oordeelkundig, verstan-
dig, wel overlegd.
Judicatie, beoordeeling, beslissing.
Juff of Jucht, sterkkekeno rüssi-
sch leder.
jugèren, oordeelen vonnissen.
Junctuur, verbinding; toestand,
tijdsgericht.
Junior, de jonger.
Juno, Jupiters Zuster en gema-
lin; naam eener planeet.

Junta, vergadering, raadsvergade-
ring in Spanje en portu-
gal; volkscomiti.
Jupiter, oppergod, dondergod, naam
eener planeet. J
Jura, de regten regtswetenschap.
Jurament, eed, eedzwering, ju-
ramentum purgatorium,
Zuiveringseed.
Jure, geworden. lid eener jury.
juridisch, overeenkomstig de regts-
leer, geregteijk.
Juris, Consultus, regtsgeleerde.
Jurisdiction, regts-handeling, regts-
magt, regtsgebied.
Jurisprudentie, regtsgeleerdheid.
Jurist, regtskenner, regtsgeleerde.
juristisch, de regtsgeleerdheid
betreffende, regtskundig.
Jury, regtbank van gezwo-
renen, zulk eene inrigting
bij de regtbank, waardoor
aan de straffende magt

alle willekeur en de moge-
lijkheid om onregtvaardig
te zijn wordt ontnomen,
daar een crimineel be-
schuldigde alleen door
beëdigde medeburgers
in vereeniging met de
regterlyk staatsambtenaren
kan veroordeeld worden.

Juris utriusque doctor, docter
der beide regten (het
wereldlyke en geestelyke).

Jus, regt; krachtig vleeschaat,
zjed.

just, *justement*, juist, naauwke-
urig, precies, net zoo;
billyk regtvaardig.

Juste - milieu, juiste midden;
spotnaam voor de gema-
tigde politieke partij in
Frankrijk.

justeren, juist maken, vereffe-
nen; ijken, echt maken.

Justificatie, regtvaardiging,
verantwoording.

justificeren, regtvaardigen ver-
antwoorden.

justitiabel, aan zekere regtbank,
aan zekeren regter onder-
werpen.

Justitie, gerechtigheid; regteple-
ging; geregt; regtbank,
vierschaar.

Juvantia, versterkingsmidde-
len.

Juxta - positie, naast elkander
— plaatsing, aangrenzing.

J

二百三十三

K. *)

K. M. beteekent keizerlyke of koninklyke Majesteit. K

Kaaba, Muhameds bedehuis te Mekka.

Kabaal, zie Cabale.

Kabbale, mondeling voortgeplante leer der Joden, geheimleer, geheime wijsheid.

Kabilen, Kabijlen, tarlykste volkstem in Noord-Afrika na de Arabier, en

Kabinet, vertrekje, arbeidsvertrek; vorstenkamer, geheime kamer; ministerversameniging; de vorst met zynen staatsraad; de regering in hare betrekking tot het buitenland; eene verzameling van natuur- of kunstvoortbrengselen; hooge, brede Ladekast, een bekend ouderwetsch stuk huisraad.

Kabinetsoorder, verordening, die onmiddellijk van den vorst uitgaat

*) Wat hier niet te vinden is, zoek men onder C.

Kabinetstuk - kapitalist.

Kabinetstuk, voorwerp uit een kunst- of naturalien - kabinet; iets zeldzaams in zijne soort.

Kadaster, openbaar register van den staat der onroerende goederen, om daarop de belasting op de eigendommen te gronden; schattingsregister, greotboek.

Kadastraal, wat tot het kadaster behoort.

kadastreren, in het schattingsregister schrijven.

Kadi, regter, rechtsgeleerde bij de Muhammedanen.

Kaffar, belasting, die de christen-

kooplieden in Turkije moeten betalen, wanneer zij waren van Aleppo naar Syrië zenden

Kalidoschoop, schoonheidskijker.

Kalender, lijst der dagen, almanak.

Kales, lichte, open wagen.

Kali, koutkruid, plantenlooghoit, potasch.

Kaliber, bepaalde maat, maat, staf der doorsnede, inzonderheid van kanonkogels; innelijke wijfde van een stuk geschut; ook gesteldheid, deugdelykheid eener naar.

Kalif, khalif, de sultan als stadhouder van Muhammed.

Kalpak, hongaarische kuzarenmuts; türkische pelsmuts.

Kameleon, kleine hagedis, waarvan men meer geloofde, dat zij de kleur kon aannemen van de voorwerpen, op welke zij zich plaatste; van daar een mensch, die vaak van partij, van meening veran-

K

二百五

deft, naar mate zijn belang het
voort.

Kampanje, bovenste achterdeel van een
schip, zie ook Campagne.

Kanaal, gegraven waterleiding; ook te-
ienge; uit een goed kanaal iets we-
ten beteekent, dat men het niets
uit een geloofwaardigen mond, uit
eene goede bron heeft.

Kansbiljet, soort van nederlandsche sta-
atspapieren.

Kansel, spreekgestoelte, preekstoel.

Kanselarij, geregtskamer, waar de ge-
regtelijke stukken uitgevaardigd
worden, waar openbare papieren,
oorkonden enz. van algemeen be-
lang bewaard worden.

Kanselier, opperste eener kanselarij,
uitvaardiger der openlijke geschrif-
ten; van daar: rijkskanselier, sta-
atskanselier.

Kapel, bykerkje, bedehuis, vereenig-
ing van toonkunstenaars, gello-

ten volstemmig gezelschap van mis-
skanten bij eener vorst.

Kapellaan, geestelijke, die eene kapel
bedient hulppriester, hulpgeestelij-
ke. K

Kapelmeester, opperste eener missekan-
ten vereeniging
kapitaal, hoofdzakelijk, voortreffelijk,
bijkonder schoon.

Kapitaal, hoofdgeld, grondgeld, grond-
of hoofvermogen

Kapitale letters, hoofdletters, groote
beginletters

kapitale misdad, tulk eene, waar de
doodstraf op staat.

Kapitalrekening, berekening van het
kapitaal naar de rente.

Kapitalist, die veel kapitalen bezit,
geldsommen op renten zet, rente-
nier, vermogend man. 二百六

kapiteel — katholyken.

Kapiteel, bovenste gedeelte van eene zuil.

Kapitein, hoofdan, aanvoerder van eene compagnie; gezagvoerder van een vaartuig.

Kapitol, zie Capitulium.

Kapittel, hoofdstuk, voormerp van een gesprek.

kapitelen, iemand die met leken, seker op doorhalen.

Karabijn, schiedgeweer der rüctrij.

Karaf, zie Caraffe.

Karakter, schriftteken, teken, het uge, naardige, kenmerkende eener zaak, gemoedsgesteldheid, geaardheid, denkwijze; verstand, waardigheid; goede naam.

karakteriseeren, al de tekenen eener zaak bepalen, kenmerken; ook betelzen.

karakteristiek, eigenaardig, kenmerkend; het karakteriseeke, het uge, naardige kenschetsende eener zaak.

ak.

Karavaan, handelstogt, reistuin in het Oosten.

Karavallas, türkische fregatten.

Karavanserai, herberg, verblijf voor oostersche reistruinen.

Kardinaal, voornaamste geestelijke na den paus.

Kardinaal, de kardinaalwaardigheid.

Karmijn, kostbare hoogroode verff.

Karonye, zie Carogne.

Karpot, grof gestreept pakdoek; los vloerkleed.

Kartetsen, klein kogels; eene daarme, de gewilde patroon voor kanonnen.

Karthuizer, monnik der doorst.

Brüno gestichte orde.

Kartouan, groot, kort en dik kaanon.

Karavel (carravelle), snelheilend schip in sponje en portugal; fransek karingscheepje; türkisk oorlogscheepje.

K

二百七

Karos, koets praecht-rijtuig, sta-
atsienwagen

Karmats, kniep van gevlochten le-
deren riemen

Kashmir of Kaschmir shawl's ke,
en fyne en zachte wollen wefsels,
van de haren der Kaschmir -
geit gemaakt.

Kastrol, roo veel als Casjerolle.

Katerno, zie quaterene.

Katholicismus, het katholyk gelo,
of, de geest en strekking, maar,
door de kath. kerk zich in hare
leer, verrigtingen en ceremonien
van andere christelyk kerken on-
derscheidt.

katholyk, katholisch, algemeen geloov,
ig, der roomsche kerk toegedaan.

katholyken, algemeen-gelooovigen,
tegenwoordig verdeeld in Roomsche
-katholyken, die hun kerkgeloof
voor algemeen geldend en verplichtend
houden en den paus als opperho,

ofd der kerk erkennen, en in Duitsek
-katholyken, de leden der gelige par-
ty, die zich van het roomsch - kat-
holicismus afgescheiden en onder
aanvoering van johannes zonge voor
weinige jaren eene byzondere kerk
hebben, opgericht, die het juiste midden,
houdt tusschen de gebruiken der ka-
th en die der gereformeerde kerk.

Katsjoe - koralist.

Katsjoe, roo veel als caoutchoic.

Kauscher, zie koscher.

Kavalje, oude paard; elk oud, rompslo-
mpig ding.

Kaveling, deel, partij, verkoopafdee-
ling.

Karvaar, ingekouten steurkruit.

Kellner, bediende in logementen en
herbergen.

Khalif, zie kalif.

Khan, tartarenvorst; herberg in 't.

K

三頁八

oosten.

Kibitke, ruisfeh rijdij met 4 wielen.

Kilogram of by verkorting kibo, 1000 grammes of wigties, nederlandsch pond.

Kilolitre, 1000 litres, kannen of koppen, 10 vaten of mudden.

Kilometer, 1000 meters of ned. ellen, 1 myl.

Kilostere, 1000 kubieke ellen.

kina, koortsbast (van den kinaboorn in N. Amerika).

Kings-bench, hooger gerechtshof in Londen; ook gevangenis voor schuldnaars.

Kiosk, turkisch tuinhuis, zomerhuis, paviljoen.

klak, zie clichee.

Klimaat, zoo veel als clima.

Klinket, klink; voortoeurtje.

klister, klijsteer, darmbespuiting, lavement.

Knaster zie Canaster.

Knight, ridder in Engeland.

Knoet, de ruisfische straf met eene iet harde juftriemen bestaande twee, die twee - kelve, ook eene bovenlander, mof; lomperd.

Kobold, bergmannetje, berggeest.

Koerjonneren, beten Coionneren (zie dat woord).

koemiss, bedwelmende drank iet pa, ardemelk.

Koeterwaalsch, gebroken neder - of Ho, ogduitsch.

Kolyk, darm - of buikkrampe, buikp, yn.

Kolom, zuil, pilaar; kolommen van hercules, zoo veel als hercules-pilaren (zie aldaar).

Kombuis, scheepskeuken.

Komediant, tooneelspeler.

Komedie, blyspel; ook wel voor scha, inberg, tooneel.

Komiek, komusck, grappig, verlis, tigend, lachwekkend.

K

三
百
九

Komiek, tooneelspeler voor grappige rollen.

komisch, zie komiek.

Kompaan, verbetering van Compagnon. (k. a.)

Kompas, windroos, magneethokstje.

Koor, zonedans, reidans; veelstemmig, vol gezang afgezonderde plaats in kerken voor de zangers.

Kopeke, ruisfische kopermunt, kon, derde roebel.

Kopij, zie copie.

Koraal, zangwijze, naar welke de goddienst - gezangen bij de openbare eredienst door de geheele gemeente gezangen worden.

Koralist, korist, koorzanger, koorleerling.

karan — laboratorium.

Koran, zie Alkoran.

Korist, zie koralist.

Kornak, geleider van een olifant.

Kortage, het zelfde als coirtage.

Kortegaard (Corps de garde), wachthuis, stads — gevangenis, inzonderheid te Amsterdam

Korvet, zie Carvette.

koscher, kaischer, volgens joodene, de godsdienstwetten geoorloofde, rein, zuiver, bruikbaar, goed.

Krambamboli, met zuiker verhoed, te ruim.

krek, tamentrekking van correct.

Kremlin, vesting; keizerlijk paleis te Moskwa of moekou

Kreuther, deitsche munt, 60 ste g l. (3 kreuthers = 4 ct.).

Kris, getande, vaak vergiftige daek.

Kristal, zie krijstal.

kronijk, tijdb. v, tijdgeschiedenis, opsomming der voornaamste gebeurtenissen naar volgorde van tijd.

K

三百十

Krystal, regelmatig gevormd en
helder ligchaam uit het me,
neroolijk.

Kubiek, teerlengvormig

Kükreiken, Kükreigen, volkegevang
der alpenhelders (in het fran,
sch rant des voikes).

Küras, pantser, borstharnas.

Kwaker, aanhanger der door Ge,
org fij gestichte christelijke
secte, lid van het gezelschap
der vrienden.

Kwart, kwartier enz., zie op G.

Kwas, kwas, gegiste drank voor
den gemeenen man in rissland.

Kyrie eleison, Heer, erbarm u
(eerste woorden der gezongen
missen in der katholieke kerk).

